

Serie nouă
Septembrie 2011

9
(CXXIII)
36 pagini
9 lei

Am

MUZICALĂ

ACTUALITATEA

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

Din sumar:

*Master Classes Mariana Nicolesco
"Enescu și muzica lumii"
Franz Liszt 200
Ruxandra Donose
Mamaia 2011
Portret componistic Marina Voica
Amintirile lui Horia Moculescu*

În imagine:
Fuego

Răsaduri (I)

Liviu DĂNCEANU

Rock'n'roll-ul (cu alaiul lui de variante: punk, rap/hip-hop, techno, pop, house etc) nu poate fi pus nicicum la îndoială. Mai curând suntem neîncrezători față de ceea ce trăim nemijlocit. Așa-zisul divertisment auditiv ne livrează nu o realitate palpabilă, ci o supra-realitate intensificată până la delir. Ea oferă lumii, acut secularizată, de astăzi ceea ce genurile muzicii religioase dăruia în trecut lumilor temeinic așezate. Dar pe cât e de supra-real, rock-ul e și sub-real. Voluptatea lui de a arăta o realitate sordidă convoacă, în plan artistic, pretenția de a dezvălui și ceea ce nu trebuie dezvăluit, plăcerea cinică de a da în vileag ceea ce nu se arată, de a dezvălui fapte îndelung tănuite. Fără subterane și sublimități, indiscret și isteric, divertismentul muzical actual se hrănește din de-secretizarea și de-mitizarea sacrului ori din supralicitarea derizoriului.

x

Până acum câțiva ani ascultam muzică plin de nesaț, ca o respirație adâncă după o submersie de bune minute. Astăzi abandonez, de multe ori, audiția nu din cauza atrofiei apetitului, ci datorită sațietății. În jurul meu ofertele sonore stau să plesnească: prea-plinul lor devine inhibitoriu. Tot ce-i mult ajunge să fie greșos. Dacă nu, cel puțin descurajant. Cantitatea demobilizează. În ordinea audiției. Se pare însă că nu și în cea a creației. La ce bun să contribui, vanitos ori chiar loial, la criza de supra-producție a muzicii savante contemporane ? Este o întrebare la care mi-aș dori un singur răspuns: compun pentru propria plăcere; altfel spus, pentru amorul artei. Este motivul pentru care nu mă spetesc (și nici nu dau coate) ca opusurile mele să fie restituite, înregistrate, editate cu orice preț. Mai ales atunci când Mai ales atunci când prețul este redobândirea chefului pentru muzică. „Munca unui om, vorba lui Eminescu, se poate plăti, caracterul, cultura lui, nicicând”.

x

Contemplativitatea unei bune părți a componisticii românești contemporane nu exclude uneori curioase forme de isterie. Se simte o anume agitație în lentoarea și tânguirea „doinirilor” mioritice. Paradisul candorii și al lehamitei este atins tot mai abitir de nevroza retoricii active, de cinetica unei narativități din ce în ce mai accidentată. Inacțiunea lirismului excesiv este erodată de lucrarea epicului contondent. În ultimile decenii primenirile din muzică românească s-au situat preponderent sub stindardul reflexivității, întruchipând farmecul atitudinii creatoare răsăritene. O atitudine care se topește în relativism grație unei supralicitări a absolutului. Compozitorul autohton vrea cu tot dinadinsul să palpeze esențele, să tăifăsuiească cu arhetipul cel mai adânc, vital și emblematic. Asta nu înseamnă că este sentimental sau că mustește de afectivitate. De multe ori el își pierde duioșia, emotivitatea tocmai pentru că o idolatrizează. Și, ca în cazul oricărei idolatrii, asistăm pe de o parte la exacerbarea individualismului, ori la forțarea unicității, iar pe de altă parte la devitalizarea și chiar la

suspensia unor traiecte componistice altminteri mobilizatoare și incitante.

x

Mă uit pe Mezzo și zău că-mi vine să mă las de muzică. E-atâta perfecțiune în interpretarea variilor opusuri, de la cele vechi, renaștentiste, până la cele noi, experimentale, că la un moment dat încep să fiu asurzit de zgomotul de fond, zburdalnic sau, dimpotrivă, apăsător al restituirilor sonore din jurul nostru. Culmea e că cei de dincolo, cu mobilitatea și formația lor solidă, deschisă spre toate zărilor cunoașterii, interpretează muzica într-o manieră standard, calată pe fidelitate și deferență față de datele partiturii, în timp ce ai noștri, de o cu totul altă croială atitudinală, mizează pe surpriză, pe improvizație, având, vezi Doamne, „personalitate”. Câtă diversitate, ce policromii, ce nuanțe, la cei dintâi ! Câtă risipă, ce expunere și cât anonim, la cei din urmă ! Dacă prezentul mai poate fi driblat prin tertipuri ori improvizații abile, viitorul, cu siguranță, are vești proaste pentru interpreții „descurcăriți”, căci actul restitativ va cultiva, ca virtuți câștigătoare, deopotrivă imitarea și inventarea modelelor.

(va urma)

DIN SUMAR

<u>Master Class Mariana Nicolesco</u>	3
<u>In Memoriam Liana Alexandra</u>	4
<u>Gigi Căciuleanu</u>	5
<u>Pianul călător</u>	7
<u>Ruxandra Donose</u>	9
<u>“Enescu și muzica lumii”</u>	10
<u>Franz Liszt 200</u>	11
<u>Adio, Boris Cobasnian!</u>	12
<u>Folclor</u>	13
<u>Vasile Vasile - Premiul Academiei</u>	16
<u>Punctul pe jazz</u>	19
<u>Mamaia 2011</u>	20-25
<u>Muzica la “Madame Tussauds”</u>	26
<u>Portret componistic</u>	
Marina Voica	29-30
<u>O melodie pentru fiecare</u>	
“Într-un colț de cafenea”	31
<u>În actualitate</u>	32-33

Festivalul Internațional
George Enescu
Ediția a XX-a
București
1-25 septembrie 2011

Organizatorii Simpozionului:

Uniunea Compozitorilor și
Muzicologilor din România

Ministerul Culturii și
Patrimoniului Național

Parteneri:

Academia Română

Institutul Cultural Român

Universitatea Națională
de Muzică București

Academia de Muzică "Gheorghe Dima" Cluj

Universitatea de Arte "George Enescu" Iași

Radio România Cultural

ARTEXIM

Simpozionul Internațional de Muzicologie George Enescu

Ediția a XV-a

București
8-11 septembrie 2011

Palatul Cantacuzino

Tematica:
***George Enescu -
de la cunoaștere
spre recunoaștere***

Coordonator științific: Mihai Cosma

<http://www.ucmr.org.ro/SIM-GE-2011.html>
simpozion.enescu@gmail.com
021.311.25.45

Master Classes Mariana Nicolesco

«O formidabilă sărbătoare a muzicii»

**Sopranele Lucia Stănescu și
Magdalena Cononovici distinse
cu *Diploma de Onoare* și *Medalia
Darclée***

Începutul lui august a însemnat și în acest an o mare sărbătoare a artei cântului, Cursurile de Măiestrie Artistică oferite de Mariana Nicolesco ridicându-se la un nivel excepțional, rezultat al competenței, pasiunii și asiduității dovedite de celebra soprană de-a lungul a cincisprezece ani de când a creat aceste *Master Classes*, la care au luat parte

sopranele Magdalena Cononovici
și Mariana Nicolesco

foniatrie și în muzicologie, pe tema *Mariana Nicolesco în universul lui Liszt și Mahler* a revelat originalitatea creației iluștrilor compozitori, subliniind totodată dificultățile la care e supus interpretul, obstacole care, odată depășite, devin virtuți extraordinare, așa cum a rezultat și din înregistrarea liedurilor lui Liszt pe versuri de Petrarca cântate de marea soprană la Teatrul alla Scala din Milano și din aceea a părții finale a *Simfoniei a 4-a* de Mahler, capodoperă interpretată de ea cu Orchestra RAI, la Roma.

A urmat *Recitalul* tinerilor artiști, în care au fost îndelung aplaudați: sopranele Veronica Anușca, Edith Borsos, Adela Zaharia, mezzosoprană Baoyi Bi, tenorul Rudolf Buchman, baritonii Bogdan Baciuc și Cristian Hodrea.

Sâmbătă 6 august, culminare a entuziasmului creator din întreaga săptămână și mărturie a progreselor pe tărâmul măiestriei ale fiecărui participant, *Concertul Master Class*, care a durat peste șase ore, i-a adus în scenă, la fel de aplaudați individual sau în grupuri, pentru ariile, duetele și terțetele interpretate, pe tinerii artiști la feericul spectacol condus de Mariana Nicolesco.

Un moment de mare emoție a fost acela în care Mariana Nicolesco a intrat în legătură telefonică directă de pe scenă cu soprana Lucia Stănescu la Livorno, în Italia, unde trăiește, conferindu-i *Diploma de Onoare* și *Medalia Darclée* pentru "distinsa carieră și pentru strălucirea performanțelor sale în repertoriul verist".

Aceleași ovații atunci când Mariana Nicolesco a invitat-o în scenă pe soprana Magdalena Cononovici, venită anume de la Strasbourg, remițându-i, de asemenea, *Diploma de Onoare* și *Medalia Darclée* pentru "memorabilele sale interpretări ale rolurilor dramatice, de la Mozart la Puccini și de la Verdi la Wagner".

Baritonul spaniol Alvaro Lozano Gutierrez și basul Bogdan Taloș caută să exprime un echilibru perfect între belcanto și verva teatrală din opera buffa în duetul Cheti, cheti immanente din *Don Pasquale* de Donizetti

sute și sute de noi vocații, și a spiritului încântător în care i-a învățat pe toți să facă muzică împreună.

După triumful ediției 2010 a Festivalului și Concursului Internațional de Canto *Hariclea Darclée*, dedicată împlinirii a 150 de ani de la nașterea legendarei artiste, iată că acum, la 130 de ani de la debutul său pe scena brăileană unde au loc în prezent manifestările dedicate memoriei sale, zeci și zeci de tineri din România, Republica Moldova, Spania, Ucraina, China, Armenia, Rusia și Statele Unite ale Americii s-au întrecut în dorința lor de cunoaștere și de autodepășire.

Ca la fiecare ediție a Cursurilor sale de Măiestrie Artistică, Mariana Nicolesco a propus și în acest an tinerilor săi prieteni celebrarea unor iluștri maeștri, aniversând 200 de ani de la nașterea lui Franz Liszt și comemorând 100 de ani de la trecerea în eternitate a lui Gustav Mahler.

După pasionantele sesiuni de lucru începute pe 1 august, având loc diminețile și după amiezele, prelungindu-se de fiecare dată până seara târziu, vineri 5 august conferința susținută de Stephan Poen, doctor în

Concertul Master Class 2011 se încheie în triumf, după mai bine de șase ore, cu faimosul Brindisi din *La Traviata* de Verdi și toți participanții în scenă

IN MEMORIAM LIANA ALEXANDRA

Damian VULPE

Cu 23 de ani în urmă, un colectiv de tineri muzicieni ai Operei timișorene au pus în scenă lucrarea lirică „În Labirint” de compozitoarea Liana Alexandra, tot pentru a încheie o ediție a Festivalului „Timișoara muzicală” și a aduce un prinos muzicii românești și recunoștință celei care a zămislit acest opus. Sub bagheta lui Mihai Vâlcu au evoluat atunci Marius Iuliu Mare, Agnes Contras, Marinela Chirici, Constantin Ghircău și Dan Patacă, în viziunea regizorală a Marinei Emandi-Tiron. Acum, după dispariția celei care a avut de spus ceva în creația muzicală românească, ce a surprins întreaga obște muzicală, dirijoarea Mihaela Silvia Roșca s-a gândit să aducă un omagiu compozitoarei, prezentând din nou la Timișoara opera „În Labirint”, tot cu un colectiv de tineri interpreți (Daniel Zah, Valentina Zaha, Monica Szirbik, Mihai Sîmboteanu și Cristian Ardeleanu de data aceasta de la Colegiul Național de Artă, Facultatea de Muzică și Corul Filarmonic cu aportul Orchestrei Filarmonicii.

A fost practic, nu o reluare, ci o prezentare într-o concepție nouă. S-a pornit de la ideea prezentării sub formă concertantă dar s-a ajuns la o interesantă completare cu mișcare scenică și efecte vizuale-scenice datorate lui Silviu Văcărescu, ce a înlesnit mult perceperea și pătrunderea în alternarea între real și imaginar propriu subiectului lucrării, concretizându-se într-un spectacol deosebit, modern, debarasat de covenționalismul unui spectacol de teatru muzical.

Compozitoarea Liana Alexandra ia ca punct de plecare libretul conceput după romanul polițist al scriitorului George Arion care lasă frâu liber alternării realului cu imaginarul, a personajelor din zilele noastre cu figuri desprinse din mitologie. Ea nu urmărește pas cu pas textul ci caută să redea sensul general al atmosferei, și cadrului psihologic al dezvoltării personajelor, cum ne-o redă prin substanța meditativă, uneori poate prea molcomă, plină de căldură însă și inundată de un lirism plin de farmec. Muzica rămâne permanent accesibilă prin frumusețea discursului și melodica pregnantă care acaparează pe ascultători. În căutarea unui drum de factură modernă în teatrul muzical compozitoarea urmează linia creațiilor similare ale unui Stravinski, Orff sau Șostakovici, asigurându-și deschiderea spre universalitate a filonului entității autohtone. Păcat că nu se mai prezintă și celelalte lucrări scenice ale compozitoarei ca „Crăiasa zăpezii” sau baletul „Mica sirenă” ambele după Andersen precum „Chant d'amour

de la dame a la Licorne” pe versuri de Etienne de Sabeleer.

Dar creația Liane Alexandra cuprinde și o seamă de lucrări din domeniul simfonic cu cele 8 simfonii din care cea de a IV-a s-a cântat chiar pentru prima dată de către Filarmonica timișoreană cu Remus Georgescu la pupitru, concerte pentru mai multe instrumente în care clarinetul primează ca de altfel și în lucrările de muzică de cameră.

Apropierea de muzica instrumentală și de cameră vine și de la faptul că Liana Alexandra a fost și o bună pianistă, concertând nu de puține ori alături de alți instrumentiști, iar împreună cu soțul ei Șerban Nichifor, compozitor și el dar și violoncelist au alcătuit o formație, numită „Duo Intermedia” cu care s-au făcut cunoscuți și în străinătate.

Și în domeniul muzicologiei Liana Alexandra a avut un aport considerabil. E destul să amintim câteva titluri al rodului preocupărilor sale și ne dăm seama de seriozitatea abordării unor problematici ca: „Notația unor structuri ritmice muzicale pe baza seriei aditive a numerelor triunghiulare” sau „Creația muzicală - un inefabil demers între fantezie și rigoare aritmetică și geometrică” (ca teză de doctorat), „Notația unor structuri de tip rubato...” și o serie de tematici legate de necesitățile susținerii cursurilor ca profesoară la Universitatea Națională de Muzică din capitală.

Ar fi împlinit în luna mai 64 de ani, dar o subită despărțire a intervenit la începutul anului și compozitoarea, pianista, muzicoloaga și profesoara universitară, Liana Alexandra, mult apreciată în toate aceste domenii, distinsă cu o seamă de premii și peste hotare, ne va rămâne în amintire doar prin înfăptuirile sale cu imaginea ei surzătoare și plină de bunăvoință și amabilitate.

Gigi Căciuleanu și a sa „Noche Bach”

Doina MOGA

Peste foarte puțin timp va începe marea sărbătoare a muzicii, aflată acum la a 20-a ediție: Festivalul Internațional George Enescu. Astfel, timp de aproape o lună, compozitori celebri, orchestre mari, dirijori renumiți, soliști pe măsură, coregrafi, dansatori, companii faimoase, multă,

multă muzică și afluența publicului vor umple până la refuz sălile de spectacol. Mărturisesc ca de-abia aștept întâlnirea cu cei noi, mai tinerii reprezentanți ai artei interpretative, dar mai ales reîntâlnirea, cu cei care pe parcursul anilor, indiferent de perimetrul geografic în care ne întâlnim, mi-au oferit bucurie, trăiri speciale, mirări și surprize plăcute. Dintre aceștia, un loc aparte pe scena sufletului meu îl ocupă omul-artist, coregraful și dansatorul Gigi Căciuleanu, poate singurul din lumea baletului și nu numai, integrat în egală măsură în muzică, ca și în balet,

arte, pe care le trăiește, tratează și gustă, cu aceeași înțelegere, respect, rară disponibilitate și o imaginativă libertate, atât de specifică lui. Dacă adaug și faptul că ne leagă o frumoasă prietenie, pigmentată cu încântătoare șuete, comprimate în scurte, dar consistente întâlniri, e de înțeles nerăbdarea cu care îl aștept. Acum, la aceasta ediție a Festivalului, va veni cu Baletul Național Chilian, pe care îl conduce din 2001, prezentând o creație ce a făcut multe involburări de la premiera sa din 2005 de la Santiago de Chile până astăzi, numită *NOCHE BACH*, de fapt un nou omagiu adus geniului de la Leipzig pentru care Gigi are o iremediabilă slăbiciune, afinitate și înțelegere, după cum singur declară: *“Personal resimt muzica lui Bach, ca pe o matematica a simțurilor. O artă*

absolută, universală și atemporală. O senzualitate matematică, încarnată și ancorată în adâncurile ființei umane”. Vorbind despre spectacolele lui Gigi Căciuleanu în general pot spune ca mișcarea lui, nu ilustrează muzica, ci o comentează prin curcubeie de idei și sugestii ce se îmbrățișează și mângâie prin aer. El construiește partituri ce pun în valoare dansatorii explorându-le fiecareia expresivitatea actoricească. Cât despre *Noche Bach* cu cele două părți distincte *CONCIERTOS* și *CANTICO* chiar Gigi Căciuleanu ne dă cheia în care putem asculta și vedea în același timp muzica. *„CONCIERTOS este un angrenaj de corpuri, un grup de personalități, un mecanism*

ale cărui elemente conștiente și creative sunt dansatorii. Corpuri plămădite din umbră și lumină, cele două laturi gemene ale sufletului”. *„CANTICO este o piesă de teatru coregrafic, dar și o înlanțuire de introspecțiuni spirituale. Un cânt dansat, inspirat din senzualitatea Cântării Cântărilor și din nevoia de a se destăinui Ființei Supreme, singura capabilă să conecteze ceea ce este profund personal cu infinitul universal, subiectivul cu obiectivul, astralul cu biologicul”*

Mai rămâne să-l vedem și să-l aplaudăm. De-abia aștept!

Concursul național de interpretare Margareta Sterian

Marcel FRANDES

Desfășurat sub egida Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, a Inspectoratului Școlar Județean Buzău, a Primăriei Municipiului Buzău, și a Liceului de Artă *Margareta Sterian* din Buzău, *Concursul Național de Interpretare Instrumentală Margareta Sterian* a cuprins patru secțiuni: vioară, pian, corzi grave și suflători. Au participat elevi din clasele I-VIII, veniți, în ciuda vremii nefavorabile, din județele Prahova, Brăila, Tulcea, Dâmbovița, Argeș, Călărași, Constanța, Brașov, Buzău și Municipiul București. Un număr de 160 de concurenți s-au întrecut verificându-și nivelul profesional de moment. Organizarea competiției a fost deosebit de bună, locația fiind una modern dotată, iar concurenții pianisti au putut cânta pe un instrument de calitate.

Marele Trofeu *Margareta Sterian* a fost câștigat de **flautistul Bogdan Octavian Preda**, elev în clasa a VI-a, la Colegiul Național de Artă *Dinu Lipatti* din București, clasa profesorului Virgil Oprîtoiu. În concurs, el a interpretat prima parte a *Concertului în Sol major* de Karl Stamitz și *Scenă pastorală română* de Paul Elinescu, acompaniat la pian de prof. Otilia Elena Costea. Am remarcat câteva calități muzicale ale flautistului Bogdan Octavian Preda, precum: varietatea mijloacelor expresive utilizate în discursul muzical, opțiunile timbrale favorabile plasticizării imaginilor sonore, buna adecvare a *tempo*-ului pentru exprimarea caracterului lucrărilor, voința interpretativă, precizia ritmică, acuratețea intonațională și diferențierea clară a planurilor dinamice.

Dintre cei care au obținut premiul I la această ediție a Concursului Național de Interpretare Instrumentală *Margareta*

Sterian, amintim pe **pianistii** Ioan Vlad Tănase, clasa a VIII-a, Liceul de Artă *Carmen Sylva* din Ploiești, apoi, pe elevii Colegiului Național de Artă *Dinu Lipatti* din București, Ioana Anamaria Tănase, Brighita Pavel, Emilian Gabriel Mănica, Alyssa Mihai apoi elevii de la Liceul de Artă *Carmen Sylva* din Ploiești, Adrian Anisie, Vladimir Spac și Ana Antonia Tudose; elevii Colegiului Național de Artă *Dinu Lipatti* din București, Egizia Daria Soare și Andrei David Buluci, **violoniștii** Bogdan Vasian, de la Colegiul Național de Artă *Dinu Lipatti* din București, Andrei Mihail Radu, de la Liceul de Artă *Bălașa Doamna* din Târgoviște, Adriana Petruța Gabrian, de la Colegiul Național de Artă *Dinu Lipatti* din București, Ionuț Adrian Bolozan, de la Liceul de Artă *Ionel Perlea* din Slobozia, elevii de la Colegiul Național de Artă *Dinu Lipatti* din București - Florin Gabriel Mihalache, Gheorghe Giovanni, Alexandra Mihaela Gheorghe, Ștefana Adămachioaie Hertanu și Sabina Andreea Petre, Liceul de Artă *Carmen Sylva* din Ploiești, **chitariștii** de la Colegiul Național de Artă *Dinu Lipatti* din București - Vlad Cristian Ghinea, Robert Bănescu, clasa a VI-a, și Lucian Grigore, de la Colegiul Național *Bogdan Petriceicu Hașdeu* din Buzău, **clarinetiștii** Victor Negoescu, Liceul de Artă *Carmen Sylva* din Ploiești, Cristian Gagi, de la Colegiul Național de Artă *Dinu Lipatti* din București, **flautiștii** de la Colegiul Național de Artă *Dinu Lipatti* din București - Carina Pavel, Bogdan Octavian Preda, Andreea Dobrin, clasa a V-a, **oboista** Gabriela Dogaru, de la Liceul de Artă *Bălașa Doamna* din Târgoviște, **fagotistul** Alberto Ioniță, de la Colegiul Național de Artă *Dinu Lipatti* din București.

Repertoriile prezentate de concurenți au fost în general bine alese: de la lucrări cu caracter didactic până la capodopere ale literaturii instrumentale universale și românești. Este apreciable efortul unor cadre didactice de a pregăti tehnic și expresiv prestația elevilor, precum și prezentarea lor scenică, concursul desfășurându-se cu public.

Gala concursului a avut loc, în frumoasa sală a Consiliului Județean Buzău.

Concursul „Sabin V. Drăgoi”

Damian VULPE

După confruntările între suflători de alamă sau pianisti în acompaniamentul orchestral a venit și rândul vocaliștilor să se desfășoare în plinătatea posibilităților, adunându-se pentru a 7-a oară la Timișoara sub egida concursului „Sabin V. Drăgoi” instituit de Facultatea de Muzică a Universității de Vest prin sânguinta nestopabilă a dascălului în ale cantoului Ana Stan-Sluser. De la 1 până la 4 iunie a.c. în sala „Orpheum” s-au derulat cele trei etape, cu acompaniament de pian, cu lieder și arii din creația lui S.V. Drăgoi, dar și arii din literatura clasică și romantică universală și autohtonă, ce au înlesnit departajarea celor care și de data aceasta au venit să se afirme în interpretare vocală.

La actuala ediție, cea de a VII-a s-au înscris 29 de aspiranți la premiile anunțate, mai bine zis la o evaluare a capacităților proprii în comparație cu cei din aceeași branșă. Au fost unii care au renunțat de la început, alții n-au trecut de etapele prevăzute pentru evaluare lăsând locul pentru cei 14, distinși de juriu, care au cântat în Concertul de Gală în sala „Capitol” a Filarmonicii unde orchestra sub bagheta dirijorului Radu Popa a acompaniat o serie de arii. Ierarhizarea prestațiilor concurenților a fost stabilită de un juriu de dascăli universitari, conferențieri sau profesori, doctori din Cluj, Elena Moldoveanu, București, Bianca Manoleanu

sau Timișoara, Dana Sorina Chifu și o solistă a Operei din Viena, bănațeanca noastră care a luat la prima ediție din 1997 Marele premiu: Aura Twarowska, fostă studentă a Facultății noastre. Ea a instituit și acordat chiar premiul special „Marius Iuliu Mare” în memoria colegului prematur decedat, care a revenit baritonului Bogdan Zahariea din îndepărtatul Dorohoi, reprezentant al școlii ieșene.

Dacă în edițiile, exceptând ultima, juriul s-a decis la câte un concurent pentru un premiu, acum s-a ajuns la câte doi sau trei pe un loc. E adevărat că e greu de a da verdicte dar trebuie să ne limităm la ce am stabilit. Sigur că prestațiile de anul acesta au fost lăudabile, dar diferențe se pot face oricând. Cei mai mulți concurenți și premianți au fost de la Cluj, urmați de cei ale gazdelor și a celor din București, dar celelalte facultăți, exceptând Iașul, nu au trimis nici un candidat – oare acolo nu sunt rezultate ce merită evaluate?

Mare Premiu a revenit în ediția de anul acesta lui Bogdan Baciu reprezentant al școlii clujene și Veronicăi Anușca discipola lui Ionel Voineag, ambii de loc din cele două extreme ale țării: din Arad și din Piatra Neamț, și cu câteva distincții și la alte confruntări. Clujenii au dus acasă toate cele 3 premii întâi: tenorul Cristian Mogoșan, sopranele Nicoleta Maier din Năsăud și Nadejda Cerchez cu studii începute la Chișinău. Dar juriul nu a putut să acorde și la premiul al doilea mai puțin de 3 câștigători. Dacă soprana arădeană formată la Cluj, Adela Zaharia ar fi meritat și ceva mai mult, bașii din ansamblul operei noastre și cizelați la clasa Anei Stan-Sluser, Iulian Ioan Iosip și Gelu Dobra, cu a lor

Monolog din opera „Năpasta” de Drăgoi, au fost în sufragiile juriului. La premiul al III-a s-a ajuns totuși la două distincții, împărțite între absolvenți de Cluj și București, Ana Dumitru venită din Chișinău cu o inspirată redare a ariei Rusalcăi de A.Dvorak și Emanuela Pascu din Tulcea ca o Carmen mai convingătoare decât o Dalila. Tot între aceste două centre s-au împărțit și mențiunile, Bogdan Taloș din Zalău, care dacă prezenta tot Monologul lui Ion, era clasat poate mai bine și Bianca-Elena Mărgean mai puțin convingătoare.

Premiul special al juriului, introdus se pare ulterior, i-a fost acordat celei mai tinere concurente Marina Puțuncică din Republica Moldova și astfel concursul este cu adevărat internațional cum este stipulat. În Concertul de gală a cântat emblematicul lied „Crizanteme” a lui Drăgoi acompaniat fiind de Ana Deleu, venită de pe aceleași meleaguri. Fără a ierarhiza contribuția pianistilor corepetitori, care au avut o misiune importantă în derularea competiției de interpretare vocală, trebuie să remarcăm și de data aceasta dezinvoltura și participarea deosebită la actul artistic al lui Peter Colcsar, reprezentantul școlii clujene.

S-a prezentat și o absolventă a facultății de Geografia turismului din Sibiu care s-a încadrat mai mult decât onorabil între conservatoriști captând auditoriul cu o arie din O noapte furtunoasă de P. Constantinescu.

În final, o avalanșă de diplome au fost înmânate și celorlalți participanți, vocaliști, pianisti, sponsori sau organizatori, aducând mulțumirea tuturor.

Pianul călător

Grigore CONSTANTINESCU

Ideea că Societatea română de Radiodifuziune se implică în viața culturală nu numai prin rețeaua emisiunilor posturilor sale, ci și prin manifestări interpretative de tipul stagiunii, există datorită concertelor susținute la sediu de către formațiile muzicale. Iată, un eveniment de excepție al acestor stagiuni de concerte, ca idee și realizare, este

“Erard” care l-a însoțit pretutindeni pe Liszt, impresionând publicul epocii prin ambianța acestei neobișnuite aventuri. În momentul aniversării bicentenarului, drumul muzical cu repere concertante a fost parcurs de pianistul Horia Mihail, însoțit, după recitalul de la București, de către un “pian călător”. Înaintea momentului la care am asistat, în Studioul de concerte “Mihail Jora”, Horia Mihail declara postului radiofonic : *„Până acum a fost un turneu interesant. Nu știam la ce să mă aștept, deoarece este primul turneu în România în care călătoresc singur, însă am fost primit în fiecare oraș cu multă bucurie și mult entuziasm, publicul a fost numeros de fiecare dată. Iar din punctul de vedere a ceea ce s-a întâmplat pe scenă am simțit un crescendo de la un concert la altul”*.

Horia Mihail

prilejuit acum de aniversarea a două secole de la nașterea marelui muzician romantic Franz Liszt. În acest context, luna aprilie ne invită să comentăm proiectul unui turneu simbolic intitulat „Pianul călător”, la organizarea căruia au colaborat Radio România Cultural și Asociația Culturală *Accendo*, între 1 – 21 aprilie. Turneul a avut ca puncte de reper 12 orașe ale României, propunând rememorarea, din perspectivă istorică a unui itinerar muzical parcurs, înainte de 1850, de către Franz Liszt în Țările române, beneficiind de un succes legendar. Firește, din mai multe puncte de vedere condițiile de desfășurare avuseseră alte condiții, totuși, în afara personalității interpretului existând și o notă aparte, prin susținerea recitalurilor pe pianul francez marca

Bucureștenii au urmărit un impresionant recital cuprinzând în întregime muzică de Liszt, în versiunea pianistică a lui artistului român. Pentru oricare interpret, asumarea unei asemenea responsabilități reprezintă o performanță care demonstrează cultură repertorială, capacitate de sinteză stilistică, abilitate tehnică și, nu în ultimul rând, forță de concentrare. În fața unei literaturi discografice impresionante, abordarea muzicii albumelor de memorii componistice, **Anii de pelerinaj** (în program primul ciclu, “Elveția”) oferă artistului posibilitatea de a imagina propriile versiuni, interesante în ansamblu, captivante în momentele de reper, precum **Chapelle de Guillaume Tell, Vallée d’Obermann, Cloches de Genève,**

bine configurate poetic și logic privite în succesiunea întregului. În partea a doua a programului, Horia Mihail s-a îndreptat către domeniul “piese lisztienne celebre”, ceea ce nu înseamnă mai lesne de abordat, dar mai mult curaj în comparații. Probabil, că strategia interpretului a ținut seamă de o anumită așezare repertorială, de-a lungul carierei de până acum, ceea ce s-a simțit în serialul cuprinzând *Nocturne, Valsuri, Consolations* și un studiu transcendental (“Mazeppa”). *„Pianul este nerăbdător să plece – declara Horia Mihail într-un interviu acordat înainte de recital – și a prins viață de când a început turneul”*. Aceeași muzică constituia deci și programul întâlnirilor cu publicul orașelor proiectului, muzicianul și “pianul călător” creând reverberații romantice la acest început de primăvară. Între idee și realizare există adesea un semn de egalitate, atunci când împlinirea are însemnele elevate ale actului de cultură. Recitalul susținut în Studioul de concerte al Societății de radiodifuziune, la mijlocul programului de turneu, a marcat și momentul împlinirii proiectului prin care, pentru următoarele recitaluri, artistul român a plecat însoțit de un pian. Artistul avea să cânte pe acest instrument în orașele Hunedoara, Deva, Alba Iulia, Dumbrăveni și Mediaș, locație unde luxuosul instrument poposește timp de trei ani. Scopul declarat de interpret și organizatori este de a îmbogăți viața muzicală a Mediașului, lipsită de un astfel de instrument concertant, creând condițiile ca publicul să asculte muzică de cea mai bună calitate. Neobișnuitul le însoțește, căci abordarea strălucită a acestor lucrări romantice și oferta generoasă a instrumentului se înscriu deja, încă din momentul derulării fiecărui moment muzical al turneului, în cronica muzicală a anului 2011. Proiectul “Pianul călător”, inițiat de Radio România Cultural și Asociația Culturală *Accendo*, nu va rămâne un eveniment singular. El se bucură de susținerea Societății Române de Radiodifuziune și pentru următorii doi ani. *“Este în intenția noastră să reușim să dotăm cât mai multe săli de concert cu instrumente performante. Dorim să valorificăm într-un mod cât mai semnificativ și mai vizibil aceste pianе.”* – adaugă Oltea Șerban-Pârâu, redactor șef Radio România Cultural și director artistic Orchestrele și Corurile Radio.

Muzică, spre bucuria tuturor

Maria Monica BOJIN

„Orchestra Națională Radio este un ansamblu foarte bun; am ținut ca toți compatrioții mei să poată auzi, în această ediție aniversară, o formație de o asemenea calitate” (Roumi Petrova, managerul Festivalului de Vară de la Varna)

„Ei fac mai mult decât să cânte note; creează sentimente, senzații – au fost cu adevărat concerte festive” (Plamena Tsoneva, secretar artistic)

„Ne-am gândit că este important să cântăm muzică românească, alegând în mod deosebit Dansurile românești de Rogalski pentru melodică și inflexiunile balcanice care ne aseamănă pe noi cu bulgarii. Apoi, cum să nu ai succes cu arii celebre, cu Triplul de Beethoven, cu două pietre de încercare - „Romeo și Julieta” de Prokofiev sau Simfonia a 10-a de Șostakovici!” (Oltea Șerban-Pârâu, directoarea Orchestrelor și Corurilor Radio)

Orchestra Națională Radio, violonistul Alexandru Tomescu, violoncelistul Răzvan Suma, pianistul Horia Mihail – muzicieni Radio România, mezzo-soprana Ruxandra Donose, dirijorii Iurie Florea și Tiberiu Soare au participat, în perioada 22 – 24 iunie 2011, la Festivalul de Vară de la Varna. Este unul din cele mai vechi din Europa, după cele de la Salzburg și Verona - în cadrul lui a avut loc primul concurs internațional de balet.

Festivalul le-a dedicat muzicienilor noștri trei seri consecutive, între 22 și 24 iunie, cu un recital și două concerte primite cu săli pline, aplauze și entuziasm de publicul bulgar.

Seria a fost deschisă la Opera de Stat din Varna de violonistul Alexandru Tomescu, violoncelistul Răzvan Suma și pianistul Horia Mihail. Ar fi putut alege un program lejer sau un program pur și simplu de mare popularitate: au preferat să se prezinte cu patru lucrări extrem de frumoase dar dificile, interpretate cu seriozitate, implicare și nu mai puțină plăcere: „Serenada îndepărtată” de George Enescu, Trio-ul nr. 25 în Sol major de Joseph Haydn, Trio-ul KV 548 în Do major de Wolfgang Amadeus Mozart și Trio op. 97 în Si bemol major „Arhiducele” de Ludwig van Beethoven.

Joi, 23 iunie 2011, Orchestra Națională Radio a cântat pentru prima oară în Festivalul de Vară de la Varna, la Sala de Congrese și Festivaluri, sub conducerea lui Iurie Florea, dirijorul cu gestică minuțioasă sau amplă, întotdeauna exactă, pe care îl cunoașteți din fosa de orchestră de la Opera Națională București.

Ansamblul a avut-o ca solistă mezzo-soprana Ruxandra Donose, în „Habanera” din „Carmen” de Georges Bizet, aria Dalilei din „Samson și Dalila” de

Camille Saint-Saëns și aria Cenușăresei din opera omonimă a lui Gioachino Rossini. Ruxandra Donose a șters prin interpretarea ei, diferența dintre un spectacol de operă și o operă în concert; costumele, decorurile, celelalte personaje au fost aduse în ochi și în minte prin expresivitatea vocii și a prezenței scenice a artistei.

„Dalila și Carmen sunt două femei foarte senzuale, seducătoare, ambele arii sunt caracterizate prin linii erotice. Din acest punct de vedere, dar și muzical și vocal, Cenușăreasa se află exact la polul opus. Este o încercare să pun alături aceste trei arii care acoperă de fapt un întreg teritoriu stilistic” (Ruxandra Donose)

Precedate de Hora staccato de Grigoraș Dinicu, de Entr’acte din „Carmen”, de cântecele „Du-te dor cu Murășu” și „Bade, pentru ochii tăi” de Tiberiu Brediceanu, ariile au însemnat finalul primei părți a serii. A doua a cuprins selecțiuni din suitele „Romeo și Julieta” de Serghei Prokofiev, plastice, foarte diverse muzical și timbral și susținute întocmai conform acestor cerințe de Orchestra Națională Radio.

A treia seară a muzicienilor Radio România a însemnat un nou concert la Sala de Festivaluri și Congrese din Varna, vineri, 24 iunie 2011. Orchestra Națională Radio a cântat mai întâi cele 3 dansuri românești de Theodor Rogalski, în care folclorul autohton s-a integrat sonorităților balcanice. Au urcat apoi pe podium Alexandru Tomescu, Răzvan Suma și Horia Mihail, pentru a interpreta Concertul pentru vioară, violoncel și pian de Ludwig van Beethoven, aplaudat de publicul ridicat în picioare.

„A fost o mare plăcere să vin aici împreună cu Orchestra Națională Radio și colegii mei de trio. Am întâlnit un public neașteptat de numeros și extrem de entuziast, m-am simțit excelent și îmi doresc să revin” - Alexandru Tomescu

„A fost o experiență fantastică să particip la un festival de o asemenea anvergură și mai ales de o asemenea tradiție! Cred că pentru orice muzician este o onoare să fie prezent pe scena unui astfel de festival” - Răzvan Suma

„Sunt sigur că și Simfonia a 10-a de Șostakovici, în interpretarea acestei orchestre minunate alături de prietenul nostru Tiberiu Soare, un dirijor de excepție, va aduce ropote de aplauze” - Horia Mihail

Introduc aici confesiunea unei colege din orchestră: văzând-o, cu două zile înainte de concert, foarte îngândurată, am întrebat-o motivul și mi-a spus că are mari emoții la această simfonie, întrucât Șostakovici a alocat instrumentului ei o partitură foarte dificilă și că nu se va liniști decât după ce a cântat-o și a ieșit bine.

Tot programul serii de 24 iunie, dirijat cu claritate și forță de Tiberiu Soare, dar mai ales simfonia lui Șostakovici, mahleriană în proporții, coloristică, în grotesc uneori, spectaculoasă, ne-a dus pe toți într-o explozie de muzică, sentiment, dăruire.

Ruxandra Donose: “O experiență cu totul deosebită”

Grigore CONSTANTINESCU

O reîntâlnim pe Ruxandra Donose la un *Liederabend* susținut pe scena Ateneului Român, cu senzația că performanța o însoțește cu fiecare apariție a sa în fața publicului, fie că este vorba de muzică vocal-simfonică, muzică de cameră sau operă. Poate că nu greșim considerând că ilustra artistă atinge cote de excepție într-o activitate interpretativă atât de diversă, totodată convingător susținută. Nu este cazul să detaliem aici două decenii de demonstrații

internaționale, deoarece reușitele la care ne putem referi în direct sunt încă destul de rare pentru publicul românesc, traseele internaționale depășind cu mult prilejurile noastre de a-i admira arta, aplaudată de melomanii din marile centre culturale ale lumii. Oricum, prin programul alcătuit, ceea ce am ascultat în final de stagiune a Filarmonicii, însemna ceva aparte și printre proiectele muzicienei. Paginile de muzică românească au fost alese cu grijă, pentru a indica preferințe sale în interpretare dar și un anume interes marcant pentru literatura națională transilvană (Nicolae Bretan), moldoveană (Vasile Donose, Felicia Donceanu, Dan Dediu) sau bucureșteană (Șerban Nichifor). Pentru a întregi concepția estetică a acestui univers de lirică

muzicală, Ruxandra Donose a adăugat și renumite pagini romantice austro-germane semnate de Robert Schumann (ciclul **Viață și dragoste de femeie**) și Gustav Mahler (selecție din ciclul **Cornul fermecat al băiatului**). Simpla enumerare a satisfacțiilor de ascultător ne conduce spre lumea măștrilor, din care face parte Ruxandra Donose, prin diversitatea expresivă a scenariilor fiecărei miniaturi, precum și impecabila serie de cuplaje intonație-dicție, frazare-dinamică, expresie-comunicare. Firescul susținerii întregului program aparține desigur experienței și maturității la care a ajuns actualmente cariera sa solistică, determinând necesitatea de a dialoga cu un partener demn de acest nivel. Horia Mihail, aplaudat de publicul stagiunii pentru evenimentele realizate de concertist, se alătură vocii cu o naturalețe uimitoare, oferind momente muzicale de antologie a genului cameral vocal-instrumental.

În întregul său, acest concert poate fi considerat un reper de relație fericită cu melomanii și admiratorii Ruxandrei Donose în România, la cota înaltă a carierei celei care și-a demonstrat, și prin considerațiile sale teoretice, o capacitate remarcabilă, în măsură să argumenteze conferirea înaltului titlu academic de Doctor în muzică. Pentru a marca excepția, performanța, evenimentul, merită să încheiem comentariul de spectator citând un paragraf din această Teză de Doctorat, în care Ruxandra Donose evocă ideea sa despre înfăptuirea unei serate muzicale dedicate liedului:

„După ce cântărețul a parcurs călătoria aventuroasă în propriul suflet și a găsit ceea ce căuta, începe partea a doua a aventurii, numită lied. Spre deosebire de spectacolul de operă, unde cântărețul este înconjurat de colegii săi, se mișcă într-un decor plin de atmosferă și este îmbrăcat într-un costum, scăldat într-o lumină teatrală și despărțit de public printr-o orchestră de până la o sută de muzicieni, interpretul de lieduri se află pe scenă singur, „dezbrăcat” de toate aceste artificii și de orice alt sprijin, însoțit doar de pianist. Intensitatea luminii din sală este redusă la jumătate, așa încât cântărețul poate desluși fiecare persoană din auditoriu. Nu îi scapă nici o răsfoire a programului, nici o privire aruncată la ceas, și nici un căscat al vreunui ascultător obosit de munca zilei. A te expune în aceste condiții prezentării muzicale a unor descoperiri din propria intimitate emoțională, necesită fără îndoială un efort. Începe primul lied, sunt cântate primele fraze. Am reușit să-mi apropiu ascultătorii, am reușit să-i fac să mă însoțească activ în această expediție? Dacă răspunsul este pozitiv, o asemenea seară poate fi o experiență personală și artistică cu totul deosebită.”

Un festival al tinereții

Anca FLOREA

Intrat în tradiție, Festivalul „Enescu și muzica lumii” desfășurat la Sinaia a reușit, prin eforturile adesea greu de imaginat ale directorului artistic, violoncelistul Marin Cazacu, dar și prin generozitatea unor artiști de cotă, să ofere, și în ediția XII, seri care au căpătat aura evenimentului. Paradoxal, în ciuda faptului că de această dată sponsorizările din anii trecuți au rămas doar... amintire, iar Centrul cultural european... doar cu numele, manifestările au fost mult mai numeroase, extinzându-se între 6-19 august. Și anul acesta foarte tinerii interpreți s-au aflat în centrul atenției, dar în forme mult diversificate, pentru că primele zile au adus la rampă și studenți „cu nume” (Mihai Ritivoiu – pian, Alexandru Mălaimare – vioară, Octavian Lup – violoncel -, „cordari” acompaniați la pian de experimentata Verona Maier, evoluând în eleganta sală a Cazinoului), apoi la Centrul cultural „Carmen Sylva” a avut loc, sub genericul „Avan-premieră la Concursul internațional „George Enescu””, un concert susținut de câțiva dintre cei care vor fi candidați la premiile competiției din septembrie, cântând însă și cvartetul „Arcadia”, deosebit de apreciat încă de la înființare, inclus deopotrivă în seria „Generația mileniului III”, din nou la Cazinou, de această dată alături de pianistul Andrei Licareț (Scarlatti, Enescu, Liszt, Ravel, Schumann), ciclul în care și publicul din Câmpina a aplaudat pagini de Enescu, Brahms, Schumann abordate de aceiași Mihai Ritivoiu, Octavian Lup, dar și de pianistul Ovidiu Lup.

Ca de obicei, sfârșitul de săptămână a atras, în Parcul „D. Ghica”, numeroși spectatori de toate vârstele, ascultând muzică bună în interpretarea unor instrumentiști care fac parte din Orchestra de tineret, cântând cu aceeași plăcere și creații camerale și jazz și prelucrări de folclor sau piese de divertisment. Parafranzând un titlu celebru – „Sinaia rămâne Sinaia” -, serile au propus două programe excelent susținute de cvartetul „Sinaia for Ever” și deja binecunoscutul ansamblu „Violoncelissimo”, în care

Simina Croitoru

Marin Cazacu evoluează împreună cu discipolii săi, apoi ORT Brass Ensemble, atmosfera relaxată și starea „de bine” fiind create astfel de tineri de o calitate deosebită, adevărați profesioniști, aducând farmecul unui repertoriu bine ales și verva adolescentină.

Dar în acele zile, toți lucrau intens fie în cadrul Romanian Sinfonietta Orchestra sub bagheta lui Horia Andreescu, fie în Orchestra de Tineret dirijată de Cristian Mandeal, pregătind excepționale concerte al căror nivel le situează, fără rezerve, în top-ul formațiilor noastre simfonice; pentru că instrumentiștii sunt nu doar performanți, ci și pasionați, trăind cu o bucurie vizibilă (și declarată) experiența unică a repetițiilor și concertelor sub îndrumarea unor măștri redevabili, „atacând”, de la un an la altul, un repertoriu tot mai complex, mai pretențios. Astfel, RSO (extinsă la 65 de membrii, între 15-21 ani) și Horia Andreescu au oferit monumentală Simfonie nr. 9 **Din Lumea Nouă** de Dvorak, într-o construcție densă și o varietate de planuri expresive impresionante, cu suprafețe evocatoare și explozii în apoteoză, reușind totodată un acompaniament impecabil în Concertul nr. 1 de Ceaikovski, solistă fiind celebra pianistă Elisabeth Leonskaia – o șansă poate nesperată pentru ei de a colabora cu o asemenea personalitate, cândva laureată la Concursul „Enescu”. Iar

entuziasmul cu care au fost aplaudați atât la Sinaia, cât și la Brașov, a confirmat pe deplin aprecierea unanimă a melomanilor și specialiștilor.

La pupitrul ORT (având acum 80 de instrumentiști), Cristian Mandeal a propus **Rapsodia I** de Enescu, **Valsul** de Ravel, suita **Pasărea de foc** de Stravinski – lucrări alese tocmai pentru dificultatea lor, pentru subtilitatea coloristică, anvergura și finețea scriiturii, diversitatea stilistică, rezolvate cu rigoare și aplomb, cu un sunet, o omogenitate și o fluentă uimitoare, mai ales că majoritatea tinerilor (până în 30 de ani) cântau pentru prima oară într-o orchestră simfonică -, acompaniind, la rândul lor, o solistă – violonista Anna Țifu (sosită din Italia) -, care în 2007 a câștigat Premiul I la Concursul „Enescu”, abordând acum Concertul de Beethoven. Un succes remarcabil, ovaționat la Bușteni, Sibiu și Sinaia – o posibilă „repetiție generală” pentru concertul pe care îl vor susține curând în Festivalul „Enescu”.

Dar un loc aparte l-au avut „Familii de muzicieni”, cei de

Cristian Mandeal

la Sinaia sau Predeal ascultând miniaturi cu încărcătură religioasă (Mozart, Haydn, Faure, Mendelssohn, Bizet, Rachmaninov, Villa Lobos), în ambianța unor biserici („Sub aripa Sfintei Marii”), prezentate de soprana Bianca Manoleanu și soțul său, pianistul Remus Manoleanu, apoi, din nou la Cazinou, opusuri de Brahms și Ceaikovski tălmăcite de artiști invitați și din străinătate, alcătuit însă un ansamblu omogen, cu o sonoritate cuceritoare și o știință a interpretării elogiata, de-a lungul timpului, în ce-i privește pe Liviu Prunaru și Valentina Sviatlovskaja, Maruxa Llorente și Cristian Ifrim, Ladislau Andris, Marin și Ștefan Cazacu. Un „serial” continuat de Valentin, Roxana și Valentina Gheorghiu, cântând la pian – fie solo, fie la 4 sau chiar 6 mâini -, optând pentru piese cu mare impact la public, reliefând încă o dată rafinamentul maestrului, echilibrul și tușul (cumva comu celor trei), maniera în care se relaționează, pe claviatură, cu soția și fiica sa, îndelung aplaudați în opusuri de Schubert, Schumann, Faure, Dvorak, Brahms sau Enescu (versiune a **Rapsodiei I** adaptată de V. Gheorghiu pentru pian la 4 mâini). Iar violoniștii Gabriel și Simina Croitoru, în compania pianistei Clementina Ciucu, au încântat din nou în miniaturi de Kreisler, Massenet, Spohr, Wieniawski sau Sarasate, tatăl și fiica „întâlnindu-se” în duo, evoluând și în secvențe solistice, etalând însă aceeași virtuozitate și siguranță tehnică, strălucire și sensibilitate, intuindu-și reciproc intențiile expresive, având în același timp o dezinvoltură juvenilă care le conferă un plus de atractivitate. Iar vioara Guarneri – Enescu, pe care cântă Gabriel Croitoru, sună superb „la ea acasă”, în preajma Vilei „Luminiș”, în Sinaia atât de dragă Maestrului a cărui zi de naștere – 19 august – a fost marcată la finalul unui festival de ținută, pe care cei care au „invadat” sălile seară de seară îl vor păstra în suflet pentru multă vreme.

Iar dacă Primăria Sinaia și cei din orașele unde „s-a extins” festivalul au pus la dispoziție locațiile, în timp ce câțiva sponsori s-au implicat din pasiune pentru muzică, iar Ministerul Culturii a susținut o parte din sumele necesare, majoritatea costurilor au fost „acoperite” de Marin Cazacu prin Fundația „Prietenii muzicii – Serafim Antropov” (co-organizator), pentru că festivalul trebuie să meargă mai departe și... a dovedit că un artist și organizator dăruit și eficient poate să facă... imposibilul, alături de muzicieni la fel de entuziaști și îndrăgostiți de arta lor, precum și de tineri care speră să-i urmeze cu strălucire.

(Foto: Virgil Oprina)

Pelerinaje muzicale europene: Franz Liszt 200

Note de călătorie

Anticipam, acum un an, continuarea pelerinajelor muzicale europene inițiate la Râmnicu Vâlcea, cu o călătorie de documentare înscrisă în calendarul omagierii marilor compozitori. Cu dorința de a împlini acest ambițios proiect, într-o dimineață de iunie, am pornit *Pe urmele compozitorului Franz Liszt*. Numărul participanților era dublu, comparativ cu grupul care participase, anul anterior, la pelerinajul *Chopin*. Dar regăseam, cu încântare, *nucleul profesionist* care face mândria oricărei comunități dornice de cultură, care se bucură de prietenia unor personalități, repere autentice în viața muzicală a României: compozitorul Nicolae Coman, pianistul Viniciu Moroianu și, *marea prietenă* a Vâlcei, profesor și muzician de marcă, Lavinia Coman. Li s-a alăturat o artistă cu potențial plurivalent, care a încântat publicul vâlcean: Camelia Pavlenko. Și, desigur, am fost onorați să beneficiem de prezența activă a unuia dintre partenerii noștri remarcabili, director al Bibliotecii Județene „Antim Ivireanul”, profesor Augustina Sanda Constantinescu.

17 iunie 2011. Străbatem plaiurile noastre, spre graniță, primind o paletă diversă de informații atât de necesare eterogenului nostru grup, grație profesorului și ziaristului Dorel Constantinescu. Intrând în spațiul Ungariei, avem parte de cea dintâi *poveste* pe care autoarea volumul *Franz Liszt*, reductibilul nostru *conferențiar*, Lavinia Coman, ne-o dezvăluie: o lecție veritabilă de istorie a muzicii pe care o primim toți, de la mic la mare.

Și, în sfârșit, ni se dezvăluie Budapesta, cu tineri inundând parcurile, întinși pe gazon, într-un firesc al comportamentului specific metropolelor europene civilizate. Privim, pe înserat, de pe colina Gellért, splendoarea orașului, cu salbele de lumini peste Dunăre și monumentele orașului țâșnind din razele reflectoarelor. Suntem prinși în furnicarul turiștilor, europeni, asiatici, semn că suntem, cu adevărat, în vacanță!

18 iunie. Dimineața, pornind ca adevărați cuceritori, însetați de cultură și frumos, urcăm iarăși spre Bastionul Pescarilor și Biserica Mathias. Din nou, puzderie de turiști (grupuri compacte de la care învățăm regulile „turismului cultural”), priviri admirative spre înaltul turlor și apoi, clipe de liniște, admirând panorama Pestei: Palatul Parlamentului, vapoare curgând pe Dunăre într-o calmă zi de iunie, cu nori fugari și adieri cu iz de mare (poate că acele vechi termale din centrul Budapestei răspândesc valuri de aer ce dau senzația de *briza mării*). Cu certitudine, Franz Liszt trebuie să fi colindat aceste „înălțimi” ale Gellért-ului care veghează panorama Budei și Pestei. Și nu uităm evenimentul „încoronării” și partitura dedicată acestui moment.

După-amiaza, continuăm aventura cunoașterii: descoperim Opera, având sentimentul că suntem copleșiți de monumentalitate și înalta valoare conferită de artiști care s-au consacrat pe marea scenă. Și, în sfârșit, Muzeul Liszt! Găsim aici și Centrul de Cercetare Ferenc Liszt, în cadrul vechii Academii de Muzică, instituție unde i-a fost rezervat un *apartament* marelui compozitor, în ultimii săi șase ani de viață. Prindem ultima oră de vizită, suntem singuri în acest spațiu *sfânt* al muzicii. Admirăm, pentru început, marele tablou cu Liszt în apusul vieții (anul 1879) și... pe o plăcuță, un orar al său de primire a vizitelor între orele 3-4 după-amiaza. Intrăm în camera „instrumentelor”, între care un pian cu o notieră excepțional realizată, cu numeroasele tablouri ale artistului, de la tinerețe la senectute, busturi, mulajul mâinii, din marmură, obiecte personale (între care geanta sa de voiaj cu stema imperiului și bastonul), mobilier de salon. În stânga apartamentului, o cameră bifuncțională: pentru studiu și odihnă. Totul este aici o combinație specială de rafinament, austeritate, autentică valoare, elevație. Interiorul, ferit de ochii publicului, nu reflectă latura spectaculoasă a personalității compozitorului. Am descoperit cu mare emoție originalul portretului care apare pe coperta monografiei „Franz Liszt” de Lavinia Coman (și ce inspirată alegere!) și un tablou al Cosimei în care aceasta pare dezvăluită, cu adevărat.

Am părăsit casa compozitorului și, la pas prin Budapesta, am văzut Noua Academie de Muzică cu Liszt tronând pe frontispiciul clădirii, apoi o modernă statuie a sa în parcul din apropiere. Am descoperit Colegiul de Muzică „Béla Bartók” și cartierul evreiesc cu neasemuita sa bijuterie, sinagoga budapestană. Și primim un neașteptat bonus: curțile Gojdu, prin care trecem într-o neconținută uimire; numele Gojdu, cu litere aurite, pe fațadă și o plăcuță, în limba română, ne umple de bucurie!

Seara, croazieră pe Dunăre și o mare lecție de istorie, în românește, datorată ghidului care a absolvit, cândva, un liceu de tradiție din Brașov.

19 iunie. Din nou, la drum, spre Fertőd și Castelul Esterházy, ascultând un nou episod din viața lui Franz Liszt, prezentat de aceeași neobosită autoare, Lavinia Coman. Aflăm că Adam Liszt, tatăl, ca și bunicul, au servit aici, la curtea principelui Esterházy. Parte din edificiu este în renovare; totuși reușim să reconstituim viața nobililor trăită cândva între aceste ziduri, depozitare de istorie: făurim imagini din tablouri și obiecte, documente, informațiile ghidului.

Ne îndreptăm apoi spre Raiding (Austria). Sub cerul înnegurat și vântul înțepător, vizităm leagănul lui Franz Liszt: o căsuță modestă, joasă, cu trei încăperi. Aici, în noaptea dintre 21-22 noiembrie 1811, a deschis ochii cel a cărui venire pe lume fusese vestită de semnul celest al unei comete... Căsuța este flancată de o clădire modernă, cu sala de concert impunătoare la parter și spațiu pentru exponate la etaj. Între pliantele publicitare descoperim concertul pianistei Mihaela Ursuleasa! Nu lipsește nici stilul actual de prezentare a evenimentului Liszt 200: *Lisztomania 2011, Born to be a superstar...* În piața micuței așezări, într-un decor cochet, un pian, semn distinctiv al obiectivului turistic!

La drum, spre Sopron, unde ne bucurăm de o cazare încântătoare, la stațiune, în pădurea cu aer ozonat și cântecul păsărilor. Înainte de a ne odihni, mergem să vizităm acest oraș medieval numit odinioară Ödenburg, în care micul Liszt a avut primul său concert (1820). A revenit aici, în 1840. Tot centrul vechiului oraș e impregnat de spiritul marelui artist: Piața Liszt cu statuia, Salonul Liszt, Cafeneaua Liszt etc.

20 iunie. Un obiectiv important de deschide în fața noastră: Eisenstadt cu Castelul Esterházy și casa în care a locuit Haydn. Este numit și Palatul Esterházy, o construcție impunătoare care adăpostește mărturii numeroase ale unui stil elevat de viață, cultură, artă. Cu adevărat impresionantă este Sala de muzică (de concerte) în care, cu mijloace moderne, se difuzează muzica lui Joseph Haydn. Și oare ce să admirăm mai întâi? Culorile plafonului, în decupaje reprezentând provinciile imperiului dar și întreg spațiul marii culturi europene? Generozitatea interiorului, cu ample ferestre și arhitectonica uimitoare sau efluviile sonore care inundă acest microunivers fascinant?

Plecând de la castel pe o străduță în pantă, străjuită în capăt de biserică, ne îndreptăm spre casa lui Haydn, în stil baroc, cu câteva încăperi micuțe, curte interioară și un aer specific zonei austriece. Aici a locuit capelmaistrul curții princiare și suntem emoționați să vedem mobilierul original, partiturile, obiecte care i-au aparținut.

Apoi vine și ceasul capitalei imperiale! O după-amiază tihnită, în centrul Vienei, sub un soare domol, nu mai este doar un vis. Străbatem, la pas, Ringul, cu dorința de a vedea, de a pătrunde, de a face parte din sufletul Vienei. Ne amintim acum cu câtă bucurie descopeream câte o placă comemorativă: sala Bösendorfer unde Liszt a cântat (avea 9 ani) sau casa unde a locuit Haydn, începând din 1750 sau locuința lui Chopin după plecarea din Varșovia și înainte de a se stabili la Paris...

21 iunie. Un ultim regal la Viena: Muzeul de Istorie a Artei. Se poate spune că l-am străbătut doar, ca hipnotizați de atâta istorie și frumusețe cât a adunat Casa Habsburgilor în acest palat.

Ne-am întors în țară făcându-ne planuri pentru viitor, pentru continuarea pelerinajelor noastre muzicale. Sperăm ca anul viitor să revenim în paginile acestei reviste cu relatări despre o nouă călătorie de documentare în Europa.

Dorina ARSENESCU

Boris Cobasnian

Mariana POPESCU

Se pare că pentru muzica corală românească, anul 2011 este anul marilor despărțiri. După Marin Constantin, a părăsit această lume la data de 9 august – Boris Cobasnian.

S-a născut la 9 martie 1926, în Basarabia, satul Petroșani, Bălți, în familia preotului Visarion și al prezbiterului Ecaterina. Dragostea pentru muzica corală a moștenit-o de la tatăl său, care ținea repetițiile cu corul bisericii, în propria casă.

Ca elev al Școlii Normale din Chișinău, a avut șansa să studieze cu Victor Lușceanu, care descoperind în tânărul normalist calități muzicale deosebite, le-a stimulat, încredințându-i corul și orchestra de viori a clasei.

Izbucnirea războiului, avea să-l despartă pentru multă vreme de familie, prin faptul că Școla Normală s-a refugiat la Arad. Aici avea să aibă loc prima sa apariție în public, consemnată în presa locală.

Ca student la Conservatorul bucureștean, avea să se dezvolte sub îndrumarea unor profesori de excepție: Ion Dumitrescu, Nicolae Buicliu, Tudor Ciorte, Teodor Rogalschi, Zeno Vancea, George Breazul, Ion Vicol, Dumitru D. Botez. În paralel, a urmat Academia Comercială.

-a afirmat ca dirijor încă din primul an de Conservator, dirijând numeroase coruri bucureștene cu care a obținut premii la concursuri (Corul Uzinelor Metalurgice, Corul Fabricii Radio – Popular, Corul Sindicatului Metal – Chimice, Corul Fabricii APACA).

La terminarea Conservatorului în anul 1953, a plecat la Hunedoara, angajându-se cu toată pasiunea într-un adevărat "pionierat", înființând o orchestră simfonică cu amatori, dând concerte de o mare popularitate cu artiști de marcă ai vremii: Puica Alexandrescu, Ion Dacian, Iolanda Mărculescu, Valentin Teodorian, Magda Ianculescu și alții.

În paralel, a lucrat cu Corul Sindicatului Siderurgic. În anul 1959, în urma unui concurs, obține postul de Maestru de cor la Teatrul Liric din Constanța, unde avea să funcționeze până la pensionare. A pregătit peste 40 de opere și operete și a dirijat spectacolele: *Lăsați – mă să cânt* de Gherase

Dendrino, *My fair lady* de Loewe, *Bal la Savoi* de Abraham, *Nausica* de Viorel Doboș, *Lisistrata* de Gherase Dendrino, *Coppelia* de Leo Delibes.

În anul 1960, fondează corul *Vox Maris* care avea să devină o formație emblematică pentru orașul de la malul mării și pentru România, prin obținerea primelor premii obținute de o formație românească în competiții internaționale: "C.A.Seghizzi" – Gorizia, Italia (1974) (două premii I și un premiu III), Marele premiu la Festivalul *Hanns Eisler* – Leipzig, Germania (1979), Premiul I la Concursul *Béla Bartók*, Debrecen, Ungaria (1984), Medalia de argint la Concursul de la Tolosa, Spania (1985).

Între 1992 – 2001 a dirijat corul *Vox Maris* – *Studio* al Liceului "Ovidius", participând la numeroase competiții naționale și internaționale.

Din 2001 până în 2010, a activat ca profesor asociat la Facultatea de Muzică Religioasă din cadrul Facultății de Teologie – Universitatea "Ovidius", unde a format un număr mare de dirijori care s-au afirmat pe plan național și internațional.

O altă pasiune a sa a fost compoziția. În anul 1966, a devenit membru al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România, lucrările sale corale obținând premii la concursuri de compoziție naționale și internaționale.

A compus muzică de scenă și simfonică. În anii 1975 și 1976 a fost membru în Juriul Concursului C.A.Segizzi din Gorizia – Italia.

Boris Cobasnian a pus bazele în Dobrogea, a unei școli de cânt coral precum și a unei adevărate școli dirijorale cu o tehnică inconfundabilă pentru

"stilul Cobasnian".

Pasiunea fără limite pentru muzica corală a fost împărtășită și stimulată cu generozitate la un număr impresionant de muzicieni de toate vârstele. A iubit oamenii și s-a manifestat cu discreție și modestie. Muzica a fost "viața sa" pentru care a ars ca o flacără.

Prin dispariția sa, lumea muzicală este mai săracă. A fost condus pe ultimul drum cu multă durere, de coriști din toate generațiile, slujba fiind oficiată de către IPS Teodosie împreună cu un sobor de preoți.

Compozitorul Dan Buciu – conducătorul secției corale avea să afirme: "Coralistica românească a suferit o grea pierdere", iar Maestrul Dragoș Alexandrescu a exclamat: "S-a frânt o aripă de cânt românesc în Dobrogea".

Maestrul a plecat dintre noi, lăsând în urma sa un mare număr de discipoli care vor duce mai departe pasiunea pentru muzica corală.

Festival folcloric la Geoagiu- Germisara

Grigore CONSTANTINESCU

În fiecare mijloc de august, oamenii se reunesc la Geoagiu pentru a sărbătorii împreună sfânta, luminata zi a Adormirii Maicii Domnului, prilej tradițională manifestare a frățietății ce îi leagă de marea inimă a țării. Așa au luat ființă, treptat, momente ce adunau mai ales rapsozii populari veniți din regiunile împrejmuitoare sau mai de departe, momente ce au condus spre forme din ce în ce mai personalizate. „Festivalul de folclor al Românilor de pretutindeni” a devenit, din 2008, prilejul de a dedica această reuniune uneia dintre ilustrele artiste ale cântecului popular, Ileana Rus, originară din aceste locuri, dispărută tragic în plină tinerețe. A treia ediție a Festivalului ce îi poartă acum numele s-a transformat într-o mare sărbătoare ce adună la Germisara, cum era denumit locul în timpul colonizării romane, vocile tinereții, într-un Concurs de interpretare, care întregeste Festivalul alăturându-se concertelor susținute de renumiți talmăcitori de cântec folcloric. Dintre formații, să reținem Ansamblul „Transilvania” din Baia Mare dirijat de Ovidiu Barteș, (formația de dansuri și cea orchestrală), care au asigurat acompaniamentele și firul spectacolelor cu soliști, precum și încântătorii copii ce alcătuiesc grupul „Coconii din leud”

De fiecare dată când inițiativa organizatorilor lansează chemarea de întrecere între tinerii care vor să mai cânte muzica oamenilor României, emoționează

nesecata sursă de valori ce o oferă noile generații, începând cu tineri în vârstă de numai 16 ani. Pentru un orășean este mai puțin cunoscută dragostea acestor fii ai satelor, care învață să doinească sau să poarte costumul popular după sfatul celor mai vârstnici sau după modelul unor personalități ale genului. Este poate un impresionant lanț între ce a fost și ce va fi. Da, și acum, cei treizeci și patru competitori tineri și foarte tineri, au arătat cum se intonează frumoasele sonorități ale glasului, imitând cântecul păsărilor, cum se „spune” dragostea, cum tresaltă ființa sub imboldul ritmurilor. Este o minune ce poartă pecetea inconfundabilă a neamului

cu colaborarea primarului Geoagiului, ing. Simion Mariș, – au găsit în personalitatea etnomuzicologului și teleastului Elise Stan sfătuitorul, contribuabilul strategiei edificării evenimentului, precum și emisiunii de televiziune care reflectă momentul. Ceea ce impresionează, cunoscând acești oameni dăruți bucuriei muzicii noastre, se validează prin reacția celor ce au venit, de pretutindeni, trei seri la rând, în piața din centrul Geoagiului, lângă termele romane, să trăiască „la viu”, ascultând cântăreții tineri, dar și maeștrii emisari a cântecului și jocului. Aplauzele destinate laureaților competiției, în frunte cu

nostru, în țară sau peste hotare, pretutindeni. Am ascultat astfel și mesageri români din Ucraina-Cernăuți, Republica Moldova-Chișinău, Serbia-Vârșeț, iar din zonele folclorice reprezentanță care punctează reflexe stilistice impresionante aprin particularitatea lor (Deva, Mureș, Sibiu, Suceava, Țara Moșilor, Maramureș, Șimleul Silvaniei, Întorsura Buzăului, Crișul Repede, Valea Someșului, Orăștia, Baia Mare, Târgu Lăpuș, Oltenia, Ineu, Hunedoara, Gorj, Jibou, Sălaj, Argeș, Chioaru, Valea Sebeșului, Târnavele. Cei care au avut inițiativa și forța de a organiza această nouă ediție continuând inițiativa președintei fundației „Germisara” și a Festivalului „Ileana Rus”, jurista Ana-Maria Mihălcescu,

deținătoarea Trofeului, mesageră a ținuturilor sucevene, *Andreea Heisan*, confirmă sinteza tradiției cu viitorul culturii noastre naționale, împreună cu deținătorii laurilor (Premiul I Gabriel Dumitru, Argeș; Premiul II – Maria Luciana Ene; Premiul III - Narcisa Băleanu, Mehedinți). Neîndoios, denumirea acestui „Festival de folclor al românilor de pretutindeni - Ileana Rus”, devine un simbol. El ne dă încredere în perenitatea și personalitatea inconfundabilă a spiritualității românești dialogând cu popoarele lumii. Căci folclorul românilor „de pretutindeni” este, merită subliniat, și „dintotdeauna”, mândrie a celor sunt și vor fi pe aceste meleaguri binecuvântate.

Clasa de orgă a Academiei de Muzică „Gheorghe Dima” Cluj-Napoca

Ursula PHILIPPI

Reînființată în februarie 1990, după o întrerupere de trei decenii cauzată de „prioritățile” regimului comunist, clasa de orgă a AMGĐ este astăzi una activă și emergentă. Studenții se bucură de dotarea Academiei cu trei orgi diferite din punct de vedere stilistic, dintre care, desigur, orga istorică Samuel Maetz, din 1819, este cea mai valoroasă. Acest instrument, amplasat în

Studioul de Orgă, răsună zilnic la nenumărate sesiuni de studiu, la cursuri și seminarii cât și cu ocazii festive, la concerte și conferințe. Studioul de Orgă este în același timp și Laborator de Muzică Barocă. Recent, a găzduit cel de-al doilea Festival-Concurs Internațional de Muzică Barocă „La Satravanza”, organizat de conf. univ. dr. Maria Abrudan și de lect. univ. dr. Erich Türk. Atât festivalul cât și concursul dedicat ansamblurilor camerale s-au bucurat de intensă

participare internațională ca și de un larg răsunet. În mod special, ar fi de menționat evoluția spectaculoasă ansamblului *Ausonia* din Franța, cu prime audiții de muzică veche transilvăneană, ca și cursul de măiestri al sopranei Monika Mauch.

Anul universitar 2010-2011 a fost unul de referință pentru clasa de orgă, debutând cu marele concert-spectacol „L'Après-Midi d'une Orgue” susținut la Studioul „Mihail Jora” al Radiodifuziunii din București în cadrul Festivalului Internațional „Seri cu Orgă”, în 3 octombrie. Cei trei profesori ai clasei de orgă au evoluat la cel mai mare instrument din țară, alături de 11 studenți, într-un program ce a cuprins lucrări de orgă dintr-un repertoriu care acoperă din 500 de ani de creație pentru acest instrument.

Cercetarea tezaurului orgilor istorice transilvănene constituie o preocupare constantă a cadrelor didactice și a studenților clasei de orgă. Anual, în perioada vacanței de vară, se întreprind excursii de studii și de documentare la cele mai valoroase instrumente din țară. Astfel, împreună cu membrii atelierului de Construcții Orgi și Tâmplărie din Hărman (județul Brașov), clasa de orgă s-a deplasat pe urmele constructorului transilvănean Samuel Maetz (1760-1826), vizitând șapte instrumente de referință ale acestui maestru aflat la răscruce de drumuri între stilul baroc și cel clasic în construcția de orgi. Marile orgi importante din țară, aflate la Brașov și Sibiu, sunt cu regularitate incluse în programele de vizitare. Pe aceste instrumente, studenții beneficiază de experiența atât de necesară, de a putea cânta repertoriul studiat în condiții optime și apropiate de original.

Unde sună mai bine sonatele de Felix Mendelssohn decât la marea orgă Buchholz din Brașov, și unde marile opusuri de Max Reger capătă autenticitate maximă decât la Sibiu, pe marea orgă Wilhelm Sauer? Orga este singurul instrument muzical nestandardizat. Diferențele între instrumente pot fi enorme. Acest aspect privește atât dimensiunile cât și principiile de realizare tehnică sau idealul estetic-sonor al fiecărui instrument în parte.

Cadrele didactice au fost și sunt în continuare implicate în proiecte de amploare, precum cel al Universității de Vest din Timișoara concretizat într-o amplă monografie a orgilor din România sau proiectul internațional „Organexpert” desfășurat într-o cooperare dintre opt centre universitare sub conducerea Universității din Würzburg (Germania). Lect. dr. Erich Türk și prof. dr. Ursula Philippi sunt membri în comisia de experți pentru orgi pe lângă Consistoriul Superior al Bisericii Evanghelice din România, fiind solicitați în alcătuirea de expertize și evaluări ale unor instrumente. Dintre tezele de doctorat susținute de către organiști la AMGĐ, unele s-au dedicat și se dedică în continuare muzicii de orgă din Transilvania și instrumentelor acestei regiuni. În acest sens, în luna martie a anului curent, Steffen Markus Schlandt, absolvent al clasei de orgă a AMGĐ și organist al Bisericii

Negre din Brașov, a susținut cu succes teza de doctorat „Muzica de orgă din biserici evanghelice din Brașov și Țara Bârsei; Instrumente – Compozitori – Interpreți.”

Prezența peste hotare a clasei de orgă clujene a cunoscut recent un apogeu prin absolventa Amalia Goje, actualmente profesoară la Liceul „Sigismund Toduță” din Cluj. Tânăra organistă a obținut în martie 2011 un valoros premiu III la cel de-al doilea Concurs Internațional „Jan Kucharski” de la Lodz (Polonia),

concurs prezidat de eminentul organist Ludger Lohmann (Stuttgart). Nu puțini dintre absolvenții clasei de orgă clujene își continuă studiile în renumite centre universitare europene: la *Schola Cantorum Basiliensis* din Elveția, la Viena, Freiburg și Würzburg. La ora actuală, cinci dintre absolvenții clasei de orgă sunt cadre universitare.

Studioul de Orgă al AMGĐ este un adevărat laborator, un loc în care studenții acumulează cunoștințe despre regina instrumentelor, având în același timp și posibilitatea de a susține recitaluri solo și în ansambluri. Aici se susțin conferințe publice cu o tematică ce vizează muzica de orgă, instrumentele, marii compozitori care au compus pentru acest instrument. Tradiționalul Concert de Crăciun al Clasei de orgă îi reunește pe toți în jurul minunatelor pastorale sau prelucrări de colinde și corale de Crăciun. Proiecte în derulare sunt concerte cu cantate de Johann Sebastian Bach ca și un *master-class* ce va fi susținut de Zsolt Gardonyi din Würzburg. Nu puține sunt proiectele pornite din inițiativa studenților, un deziderat major în acest sens fiind includerea unui curs de improvizație la orgă în programa școlară.

Preocuparea de bază, totodată cea mai dragă tuturor, rămâne însă interpretarea minunatului repertoriu dedicat reginei instrumentelor. Dacă în vara acestui an ați pășit pe meleagurile orașelor medievale din inima Transilvaniei și ați petrecut un ceas ascultând un concert de orgă, fie la Brașov, la Sibiu, Mediaș, Sighișoara, Cluj, Reghin sau Cisnădie, cu mare probabilitate ați întâlnit evoluând la instrument organiști formați la clasa de orgă a Academiei de Muzică clujene.

Muzică interactivă

Provocare sau experiment?

O interogație legitimă, cu care au pășit în Sala Studio a Academiei de Muzică „Gh. Dima” spectatorii curioși să asiste la Concertul-conferință de Muzică interactivă din 16 iunie. Inițiativa compozitorului clujean **Adrian Borza** vine să completeze spectrul atât de bogat al ofertelor artistice de primăvară-vară din orașul transilvănean și în același timp, să deruteze pozitiv pe melomanii cu apetențe estetice bine acordate la tradiție.

Echipa, care prin conceperea acestui eveniment a îndrăznit să facă pasul dincolo de granița obișnuitului, a avut o componență eterogenă: compozitorul **Adrian Borza**, deja consacrat prin muzica sa ascultată pe cinci continente, un autor ce se recomandă ca un împătimit al fuziunii artă-tehnică, **Anca Mihut** – prezentatoarea care a realizat un rafinat și, totodată, consistent „cablaj” verbal între idee și sunet pe întreg parcursul serii. Lor li s-au alăturat, cu egală spontaneitate, oboistul **Adrian Cioban**, format ca interpret la Cluj, apoi la Berna (Elveția) și pianista **Renata Burcă**, studentă la clasa asist. univ. dr. Silvia Sbârciu, toți patru „acompaniind” la unison protagonistul serii – computerul.

Computerul în muzică: creator sau unealtă?

Acestei întrebări și-au propus să îi găsească convingătoare răspunsuri evazive cei patru artiști, în fața unui public foarte tânăr, extrem de receptiv la fiecare detaliu. Lor li s-au demonstrat, făcând mai întâi apel la muzica lui Bach și Chopin (acum „interactivi cu contemporaneitatea”) posibilitățile infinite pe care noul instrument le pune, deopotrivă, la dispoziția compozitorului și interpretului. Lucrarea lui Adrian Borza – *If*, scrisă pe baza unui program propriu, iFPH (2011), imaginată de către autor pentru oboi și calculator interactiv, pe lângă definirea unui spațiu sonor inedit ca timbralitate, a aruncat în discuție noi concepte, cum sunt „compozitorul-programator”, „obiect informatic”, „limbaj de programare” (în cazul de față – Max/MSP/Jitter, limbaj care așează România pe harta

privilegiaților utilizatorilor, tocmai prin activitatea lui Adrian Borza), „sinteza granulară a sunetului” sau „filtru crossover”. Iată, realități care au deschis un nou și amplu câmp terminologic pentru muzicieni și pentru publicul noului mileniu.

Muzica electronică: „big-bang” sau „apocalipsă”?

Infiltrarea tehnicii în arta sunetelor a generat un nou „logos”, încă din anii '60; ne gândim întâi de toate la IRCAM, laboratorul în care compozitori precum Boulez, Manoury, Vercoe au pregătit accesul spre noi orizonturi de creație, cu ajutorul tehnicii, apoi la centre de referință, ca de pildă STEIM, la Amsterdam, ori MIT, la Cambridge (MA). De la ei încoace, limbajul muzicologic a absorbit termeni cu parfum de apocalipsă programată, ca „hardware”, „software”, „dispozitive digitale”, „interfețe” sau „controller” și a transformat muzica în magmă electronică. „Virusul” a invadat și genurile consacrate, actualizându-le: în 1989-1994, Richard Teitelbaum, expert în utilizarea programului Max/MSP, aduce pe scenă Festivalului *Musica Elettronica Viva* opera interactivă *Golem*, iar în aceeași decadă ia naștere mega-proiectul *Brian Opera*, unde, în rețetarul creației se regăsesc deja „obiecte expresive”, capabile să răspundă la stimuli și să emită sunete („covorul-senzor”, „arborele ritmic”, „peretele gestual”), într-un ambient de interconexiuni. Spectatorul va deveni el însuși un personaj scufundat într-o hiper-realitate, iar ghidul lui de concert sau „programul de sală” va fi un set de coduri prin care va pătrunde în universul acestor organisme artistice tehnologice. Cert este că în S.U.A., compoziția aproape că nu se mai studiază în afara perimetrului IT. Poate acesta să fi fost mesajul subliminal al concertului-conferință de la Academia de Muzică din Cluj: dezvoltarea treptată a unui astfel de modul la secția compoziție?

Și publicul?... Participant sau outsider?

Cum pregătim însă publicul legănat de menuetele lui Mozart pentru o astfel de provocare estetică? Răspunsul este simplu: prin concerte-conferință, așa cum ne-au oferit de curând Adrian Borza, Anca Mihut, Adrian Cioban și Renata Burcă, concerte în care să se arate că arta și cuceririle tehnologice nu au nevoie de reconciliere, ci de o bună punere în valoare a compatibilității dintre ele, prin talentul profund uman al compozitorului, acel „păpușar” ce va trebui să mânuiască de acum înainte, cu inspirate programe și mare abilitate, cablurile încălcite ale rețelei tehnologice.

Bianca Tiplea TEMES

Tinere talente

Grigore CONSTANTINESCU

Iată sintagma care a cunoscut succesul, peste treizeci de decenii, în viața muzicală a frumoasei cetăți dintre dealuri, Râmnicu Vâlcea, prin promovarea talentelor interpretative ale tinerelor generații. Festivalul, inițiat de muzicologi de renume în 1979 – Alfred Hoffmann, Vasile Donose, Smaranda Oțeanu Bunea –, și-a continuat călătoria în timp, în ultima perioadă conducerea și organizarea aparținând, în calitate de radiofonist, critic muzical și muzicolog, regretatei Rodica Sava. În spiritul evenimentelor anterioare, directorul Filarmonicii „Ion Dumitrescu” din Râmnicu Vâlcea, dirijorul Mihai Ștefănescu, a dorit să susțină, cu sprijinul oficialităților municipiului, în primul rând al Primarului Romeo Rădulescu, desfășurarea în continuare a acestei manifestări.

Ediția a 32-a, la care am asistat, și-a meritat atenția prin varietatea programelor celor patru concerte, cu participarea tinerilor, elevi ai liceelor de muzică din țară, studenți sau masteranzi din mediul universitar bucureștean, ieșean și clujean. Recitalul vocal „Pe aripile operei”

a fost susținut de soprana Iustina Paraschiv, mezzo-soprana Ionele Soare și tenorul Andrei Lazăr de la UNMB, în compania pianistei Silvia Totan. Un program agreabil, dezvăluind interesul pentru romantismul italian și francez, în piese susținute cu abilitate de cei trei masteranzi. Cu o prefăcare aparținând prof. univ.dr. Carmen Stoiarov, concertul cameral desfășurat la Liceul de Artă a cooptat elevi ai liceelor de profil din Craiova, Râmnicu Vâlcea, Tg. Jiu, Sibiu, Ploiești, Brașov, propunând o panoramă națională a noilor generații în curs de formare artistică. Această idee a fost continuată, cu sprijinul orchestrei Filarmonicii „Ion Dumitrescu” – Simfonieta din Râmnicu Vâlcea, aducând în fața publicului nume interpretative care, cum spunea în prezentarea sa muzicologul Adriana Rogovschi, corespund genericului „Pe treptele afirmării”. Sub bagheta lui Cosmin Morariu, Ioan Radu Grelușă a cântat **Concertul pentru clarinet în la major** de Mozart, cu o frazare abil desenată în spiritul marelui vienez. A urmat momentul cel mai bine realizat, reprezentând interpretarea **Concertului în do major** de Haydn, redat de un talent deja multipremiat – violoncelistul Ștefan Cazacu. În final, între variante bune și altele ce-și așteaptă împlinirea, violonista Simina Croitoru a ales pentru dialogul cu orchestra și publicul, **Concertul în re major** de Beethoven. Finalul ediției, aparținând studenților – tot cu Orchestra Filarmonicii, dirijată de Florin Totan - a fost și momentul cel mai

reprezentativ pentru ideea festivalului, oglindind la propriu semnificația de „Tinere talente”. De la Iași am ascultat-o pe sensibilă flautistă Claudia Pană cu **Variațiuni pe tema Carmen** de Fr. Borne, iar de la Cluj a fost invitat violonistul Vlad Răcecu cu **Tzigane** de Maurice Ravel. Momentul cel mai împlinit a fost însă, la acest nivel de tineri muzicieni, prezența pianistului Mihai Ritivoiu, discipol al clasei de interpretare conduse de Viniciu Moroianu (UNMB), pe care a venit să-l asculte la Râmnicu Vâlcea însuși Ambasadorul SUA, la recomandarea Fundației prințesei Margareta. Prin concepție interpretativă și autoritate a pianisticii, versiunea **Concertului nr. 2** de Rachmaninov ne-a revelat un artist care se impune pe linia unei ascensiuni spectaculoase.

La enumerarea interpretilor trebuie adăugată și cea a câștigătorilor primului Concurs de critică muzicală organizat de Asociația „Irina Sațchi”, prin dr. Dorina Arsenescu, în cadrul Bibliotecii județene „Antom Ivoireanu”. Poate că această idee presupune o relatare mult mai amplă. Reținem însă câteva nume de tineri, veniți de la Brașov, Cluj și București, care urcă treptele afirmării în viitoarea carieră de critic muzical – George Rizea – Premiul I, Alice Tacu, Premiul II., reprezentanți ai UNMB. „*Tinerele talente*”, iată o efigie de perspectivă pentru ce așteptăm de la muzicienii de mâine, cum îi denumea pe participanții la Festival, cu entuziasm, Rodica Sava.

Vasile Vasile – Premiul Academiei

Gheorghe NEACȘU

Cultura și spiritualitatea au format întotdeauna un *corpus* comun completându-se reciproc și prin această interdependență, dar mai ales prin influența benefică și hotărâtoare asupra cizelării personalității, au creat premisele dezvoltării și valorificării potențialului creator uman. În plan muzical bisericesc, s-au făcut eforturi susținute în zona de creație, dar și de cercetare și apoi de recuperare a tezaurului nostru. Cum era de așteptat, rezultatele de referință ale cercetărilor bizantinologice au captat atenția specialiștilor bucurându-se, totodată și de recunoașterea academică.

Recent, **Academia Română** a acordat premiile pentru cele mai valoroase lucrări de cercetare din perioada 2007 - 2008. Premiul în domeniul cercetării bizantinologice a fost acordat **profesorului universitar doctor Vasile Vasile** pentru lucrarea **“Tezaur muzical românesc din Muntele Athos”**, apărută, în două volume – tipărite de Editura Muzicală, vol. I, în anul 2007 și vol. al II-lea, în anul 2008, iar un al III-lea volum este în curs de apariție la aceeași editură.

Autorul este cunoscut pentru studiile sale în domeniul bizantinologiei, a istoriei muzicii românești și a etnomuzicologiei, dintre cele mai importante lucrări amintind: *Istoria muzicii românești și evoluția ei în spiritualitatea românească*, în două volume, Editura Interpret, București, 1997; *De la muzica firii și a sufletului la muzica sferelor*, Editura Petron, 1999; *Personalități ale muzicii românești*, București, Editura Oscar Print, 2004; *Alexandru Zirra* – București, Editura muzicală, 2005; *Gavril Galinescu, reprezentant de seamă al muzicii românești*, Piatra Neamț, Editura Nona, 2008, *Catalogul manuscriselor de muzică sacră din Moldova – secolele XI – XX*, vol. 2, Iași, Editura Artes, 2010 etc. Este autor a numeroase studii publicate în țară și străinătate, în reviste de specialitate apreciate de cititori și de forurile competente.

Cele trei volume ale lucrării **“Tezaur muzical românesc din Muntele Athos”**, reprezintă munca a aproximativ cincisprezece ani în care, perioade lungi de timp, autorul a viețuit în mănăstirile din Muntele Athos făcând investigații atente și profunde în bibliotecile marilor mănăstiri grecești sau ale schiturilor și chiliilor românești. Aici a reușit să inventarieze documente de certă valoare pentru istoria muzicii românești. Argumente în acest sens stau cele peste 500 de manuscrise studiate și prezentate științific cuprinzând cântări în notație bizantină cu texte în limbile greacă, latină sau slavonă. La aspectul calitativ al muncii depuse, se adaugă efortul fizic neprecupețit, întrucât, documentele aflate în discuție erau risipite în

diferite fonduri din Athos, la care adaugă și unele aflate în fonduri din țară. În felul acesta, cele trei volume realizează o sinteză la zi a aportului psaltilor noștri la românirea cântărilor bisericești și la îmbogățirea patrimoniului de cântări în stil bizantin.

Celui mai important creator de asemenea cântări în limbile greacă și română – Nectarie protopsaltul Sf. Munte Athos – autorul i-a rezervat volumul *Cântările Sfintei Liturghii*, București, 2004, care adună cele mai importante cântări ale ilustrului psalt român și ortodox. De asemenea, are pregătite pentru tipar un volum consacrat cântărilor *Triodului* și un altul pentru cântările la priveghere. La acestea se adaugă un alt volum, în curs de publicare, în Grecia, cuprinzând cântări ale lui Nectarie Schimonahul, în limba greacă.

Valoarea excepțională a **“Tezaurului muzical românesc din Muntele Athos”** constă în faptul că pune în valoare fonduri muzicale necunoscute până în prezent bizantinologiei românești, cele mai ilustrative fiind cele cca. 60 manuscrise românești de la M-rea Sf. Pavel provenind de la chiliile românești subordonate schitului Lacu. Majoritatea acestora sunt documente inedite la care nu a avut acces, până în prezent, nici un cercetător român, iar cei greci au avut de întâmpinat serioase piedici din cauza limbii română scrisă cu caractere chirilice.

Privind cu atenție bogatul fond de manuscrise descris în lucrare, observăm cum autorul extinde munca de cercetare și în alte mari mănăstiri grecești aparținând Muntelui Athos: Dionisiu, Simonpetra, Grigoriu, Vatoped, Xenofont, Hilandar, Caracalu, Ivron, Cutlumuș etc., în care a găsit și a catalogat prețioase documente de muzică datorate unor creatori români de notorietate, alții mai puțin cunoscuți sau chiar necunoscuți.

Lista acestor psalți ajută la completarea cataloagelor existente cu muzicienii români care au scris în limba greacă și română, începând cu Iovașcu Vlahul și continuând cu Mihalache Moldovlahul, cu Calist Vlahobogdanul, Ioan Vlahul și ajungând la marii psalți români athoniți din școala lui Nectarie: Gherontie, Macarie Lăcanul, Gavril, Teodorit etc.

Condițiile tehnice excepționale ale volumelor (texte în limba greacă, slavonă, cu unele facsimile color, fotografii colorate ale unor mari domnitori sau de monahi), fac din acestea mijloace de cunoaștere a unei spiritualități complexe concretizată în cântări scrise în cel mai tradițional stil.

Meritul acestei lucrări premiate constă și în faptul că oferă specialiștilor și cititorilor conținutul explicit, detaliat, al fiecărui document, ceea ce poate constitui o pistă pentru viitoarele cercetări ale trecutului muzicii românești.

Iată, numai câteva, dar suficiente argumente pentru a felicita nu numai pe autorul acestei lucrări de referință, cât și Editura Muzicală care-și confirmă bunul renume și prestația profesională. Așteptăm cu interes să crească numărul unor asemenea lucrări de cercetare care ajută la îmbogățirea și o mai bună înțelegere a muzicii noastre de cult.

Wieland Meinhold

Corina BURA

Asemenea oricărei mari instituții muzicale care se respectă, Filarmonica „George Enescu” are și ea un fel de stagione al cărei personaj principal devine orga. Dacă „rivala”, Radio România Muzical organizează câte un festival anual, în care comasează timp de o săptămână cam tot ce ar însemna faimă organică la momentul dat, Filarmonica programează această suită de vreo 11-12 recitaluri pe întinderea întregului sezon, ce-i drept nu totdeauna în momente favorabile, mai ales atunci când acestea au loc sâmbătă seara. Anul acesta încheierea a avut loc pe 18 iunie cu recitalul susținut de **Wieland Meinhold**, reprezentant al mării tradiții organistice germane. Ajuns la maturitate, Wieland Meinhold desfășoară o susținută activitate concertistică internațională, are în același timp contacte cu mediul academic fiind organist la Universitatea din Erfurt și, pe lângă compoziție și preocupări asupra fenomenului sonor contemporan, a fost inițiatorul unui proiect intitulat *Internationaler Konzertreigen* cu participarea unor muzicieni, actori, dansatori, literați și artiști din 47 de țări. Programul a cuprins în principal lucrări de Bach, Liszt - firește - și câteva compoziții proprii. Cu greu poți întâlni un slujitor al acestui extraordinar instrument – orga – care să nu includă la concertul de intrare în câmpul de interes al unui nou public, *Toccata și Fuga în re de*

Bach...parcă de câte ori ne aflăm în sala unde începe un recital de o asemenea factură am fi surprinși să nu auzim primele semnale ale *Introducerii* răscolitorului opus...am auzit-o de nenumărate ori, în concepții care se metamorfozează „după Modă și timp-Olimp” dar care, în esență, nu știrbesc cu nimic măreția acestei construcții înălțătoare. Noua înfățișare a orgii, menită să corespundă unor tenduri contemporane – asta neînsemnând că ar fi mai interesante – a fost un aliat al unei interpretări actuale și a permis artistului etalarea unei viziuni care, în general, preferă extremele: registre, articulări, tempo-uri, sonorități. Așadar, timbruri acute, mișcări alerte, pauze și respirații dilatate, lăsate în suspensie, așteptând parcă să ajungă până la înălțimea arcadei (la *Marienkirche* din Mühlhausen unde cântă pe o orgă romantică, cu multiple posibilități de combinare) și bogăție sonoră care se pretează mai mult la dimensiunile unor edificii de cult...toate au venit în contrast aerul meditativ al Coralului *Erbarm dich mein, O Herre Gott*, BWV 721, mai palid cumva față de freacățul anterior. Programul a continuat cu transcripția făcută de Marele Cantor unui concert de Vivaldi, cu teme bine cunoscute, „migratoare” (absorbite chiar de către „il prete rosso” din propria operă), prelucrate totuși în stilul său inconfundabil, cu desfășurările susținute de mersul unor linii profund dramatice în/pe bass. Recitalul a continuat cu un alt coral, al cărui material provine din opera *Flautul fermecat* de Mozart - *Ach Gott vom Himmel sieh darein* KV 620 - pe care W.Meinhold l-a redat cu o deosebită sensibilitate. A urmat o compoziție proprie foarte interesantă, *Hommage à Sebastien* - Trei metamorfoze asupra ultimelor măsuri din *Kyrie, Gott, heilger*

Geist, BWV 671, în care se remarcă aceeași tehnică a extremelor, registre care forțează auzul, al căror text trebuie pe undeva ghicit și care are o continuă devenire, în care apare fragmentul de bază, în *ppp*, „însoțit” de evenimente sonore care se unesc în cluster. Muzica evoluează stratificat, folosind intens pedalierul pe toată întinderea lui, iar discursul este structurat pe episoade, aflate într-un permanent antagonism, conceput în tehnici specifice orgii, deja clasice. Aceeași plinătate armonică dătătoare de măreție, specifică lui Bach, alternată cu austeritatea în background a textului original a fost marca celei de-a treia secțiuni, mai concentrată și mai dinamică. De abia ascultând acest opus se înțelege rațiunea pentru care repertoriul recitalului a fost astfel gândit, începând cu explozivă *Toccata* urmată de smeritul coral...Și pentru că în acest an se comemorează bicentenarul nașterii lui Franz Liszt, W. Meinhold a prezentat câteva piese mai puțin incluse în alcătuirea programelor de acest gen, raportat la *Preludiu și Fuga* pe tema *BACH, Fantezia și Fuga S 259* sau transcripția poemului *Mazeppa* pentru orgă și pian. Impunătoare sau delicate, folosind modelele de registrație care reprezintă deja o marcă a interpretului, au fost cântate: *Preludiu, Ave Maria și Fantezie ostinato* - Variațiuni pe basul continuu din *Cantata nr. 12, „Weinen, Klagen, Sorgen, Zagen”* și din *Crucifixus* din *Missa în si minor* de J. S. Bach, cu coralul de final *„Was Gott tut, das ist wohlgetan”*. Și pentru ca recitalul să se încheie în armonie cu frumoasa seară de iunie, bisul, o improvizație în stil clasic, aparținând lui W. Meinhold a surprins prin vervă, reușind să risipească meditația la care invită mereu Bach și... Liszt.

Turneul ritmului

Sebastian CRĂCIUN

În perioada 21 – 25 mai s-a desfășurat primul turneul național al unei formații de percuție. Icon Arts Percussion Group, ansamblu care s-a format cu ocazia Academiei de vară de la Cisnădie, sub coordonarea unui foarte important muzician al vieții muzicale contemporane - Mircea Ardeleanu, este alcătuit din studenți ai Academiei de muzică Gheorghe Dima din Cluj.

Ritm, energie, pasiune, bună dispoziție au fost ingredientele care au transformat acest proiect hibrid într-un adevărat eveniment. Câteva zeci de instrumente inedite, mânuite de șapte pasionați, ritmurile incitante, dar și efectele sonore nebănuite au atras publicul în trei spații mai puțin prezente în conștiința melomanilor: curtea interioară a Castelului Peleş, Studioul 3 al Radio Târgu Mureș și sala Casei Universitarilor din București. Cei șapte pasionați, cei șapte profesioniști, care s-au alăturat acestui turneu organizat de Exces Music, prin programul « Oportunități la tine acasă », finanțat de Uniunea de Creație Interpretativă a Muzicienilor din România au fost : Alexandra Ioana Chira, Radu Goagăș, Alexandru Popovici, Sorin Păcuraru, Levente Kiss, Gavriil Popa și Mircea Ardeleanu.

Acesta din urmă, un muzician, format în România,

stabilit în Elveția, apreciat pe toate continentele, invitat pe scenele celor mai importante festivaluri de muzică contemporană și căruia numeroși compozitori de primă mărime i-au dedicat lucrări, a reușit să capaciteze un grup de tineri, să le ofere o deschidere spre înțelegerea artei timpului nostru. Un public divers, la toate cele trei concerte a apreciat dăruirea cu care Icon Arts Percussion Group a evoluat. Fiecare concert a fost de fapt o călătorie. O incursiune prin intermediul ritmului, melodiei și instrumentelor în tradiția, folclorul unor țări de pe patru continente : America de Sud, Africa, Asia și Europa. Un folclor preluat, stilizat de mari creatori. Au putut fi ascultate creații semnate de: Keiko Abe, Adriana Hölzsky – discipola maestrului Ștefan Niculescu, Theo Lovendine, Erick Sammut, Nick Bärch, Eduardo Soto – Milan.

Acest proiect a demonstrat că un program bine ales, alcătuit din piese spectaculoase, valoroase ale artei contemporane și câțiva artiști motivați, dornici să-și prezinte arta, pot însemna cheia succesului, pot duce la o apropiere de public și la reacții entuziaste din partea acestuia.

Vila... „Miorița”

În locul unde vinul negru și aromat s-a înnobilit cu nume de oraș (Malaga), mai pe dealuri, lăsând în urmă centru-i vechi cu catedrala unică în Europa, pentru că are un singur turn (sau turlă?), nu două, centrul nou și grupurile de vile albe ce îmbracă așa-zișii munți (de fapt niște dealuri mai mari), am întâlnit-o pe Miorița.

Nu mioara, ci numele, nu balada, ci simbolurile ei, nu durerea, ci duioșia și tristețea colorată de simțiri adânci, străvechi și foarte românești.

Este o casă, o vilă așezată undeva pe-un picior de plai, pe-o gură de rai, la o cotitură (o serpentină mai strânsă), suspendată parcă între cer și restul lumii, pe al cărei frontispiciu este scris cu litere mari de faianță, îmbrăcate într-un desen fin de flori de câmp, MIORIȚA.

Din grădina ei, vezi cum privești în jos, zeci de case albe, băgate parcă una-ntr-alta, asemenea turmelor de ori de acasă, păzite aici de lătratul câinilor neciobănești și nevagabonzi, dar tinzând spre fâlnicia fatelui lor mai mare și mai spaniol, taurul.

Înăuntrul Mioriței stă singurul muzician român de talie internațională, naturalizat aici, în țara lui Cervantes, de 30 de ani, dirijorul Octav Calleya.

Umblat prin toată lumea,

premiat mai peste tot, conducând cele mai renumite orchestre de pe mapamond, el a adus aici, la Miorița, o dată cu recunoașterea, dorul și nostalgia locurilor natale, dar mai ales însingurarea proprie oricui s-a rupt sau s-a depărtat de rădăcini, însingurare la care te „condamnă” succesul râvnit de-atâția alții, pentru care invidia este o carte de vizită (mă refer la spanioli).

Aici, în casa în care parcă s-au zidit toate dorurile, printre frumoasele statuete ce reprezintă figura marilor compozitori, și fotografiile artiștilor muzicali celebri, printre diplome și instrumente muzicale, la loc de cinste se află două tablouri ce reprezintă „Miorița” și „Meșterul Manole”.

Și astea nu întâmplător.

De câteva ori, în timpul discuțiilor cu el (cu Octav Calleya), m-am surprins tresărind la ceea ce credeam a fi un oftat al casei, și poate chiar era, dat fiind faptul că pentru o perioadă semnificativă de timp, cuvinte și expresii cu muzicalitate străveche românească îi încântau zidurile, făcând-o să se simtă mai în largul ei.

De pe terasa casei, urmăresc fascinată, privind în jos, avioanele care pleacă sau vin și care, prin nu știu ce miraj acustic nu se aud deloc, dând impresia unor pești uriași care înoată în spațiul aerian dintre dealuri.

Vorbim (eu și Otti) despre multe, de anii de facultate unde am fost colegi, de anii de ascensiune, de succese, de neîmpliniri, căci – nu-i așa – toți avem și de-astea, de muzică și de Enescu.

Fac ce fac și tot la el ajung.

Dar revin cu rost, pentru că Octav Calleya este cel care l-a făcut nu numai cunoscut pe Enescu aici, dar și cerut, admirat și, mai ales, înțeles.

Evident, aici se combină meritul muzicii lui Enescu și al tălmăcitorului ei.

Vom continua să vorbim aici, la Miorița, despre multe și nu chiar mărunte, dar între timp am mai despicat firul în patru și aici, acasă, chiar zilele trecute când, la o cafea în Parcul Carol ne-am mărturisit reciproc efectul benefic, aproape miraculos pe care aceasta casa cu nume de balada, a avut-o și o are asupra fiecăruia dintre noi.

Doina MOGA

PETER ROHR 130 de ani de la nașterea muzicianului

Damian VULPE

În noianul aniversărilor pe anul acesta, noi cei din Banat, pe lângă sărbătorirea marelui Bela Bartok nu putem să nu ne gândim și la alți slujitori ai artei sunetelor care au venit fiecare cu contribuția lui de mai mare sau mai mică anvergură. Printre aceștia trebuie să ni-l amintim pe instrumentistul, dirijorul și compozitorul Peter Rohr, născut la 8 aprilie 1881 în comuna Darova din apropierea Buziaș-ului într-o familie modestă cu mulți copii.

Sârguința și rezultatele tânărului au determinat desigur activitatea sa în capitala imperiului unde are ocazia de a aprofunda studiul și de a cânta chiar în orchestra celebrului „Theater an der Wien”. Dar în 1902, dorul meleagurilor natale a fost mai puternic și Peter Rohr răspunde afirmativ căutării de elemente pentru Werkskapelle (Orchestra Uzinelor) din Reșița, cu perspective de a prelua și conducerea. Formația cu dublu aspect de fanfară și orchestră de concert sau acompaniament va fi până la pensionarea și îmbolnăvirea sa cea care va stimula întreaga sa activitate în primul rând de dirijor de orchestrator sau de compozitor chiar. Căsătoria cu pianista Maria, prima fiică a învățătorului, cantorului și dirijorului de cor Josef Tietz îi va înlesni și practicarea muzicii de cameră dar și apropierea de mișcarea corală, mai ales de cea germană. Cu aceste formații și soliștii vocali ai acestora va susține peste două decenii spectacole de operetă și operă dar și lucrări

vocal simfonice pe care Orchestra Uzinei le va acompania sub bagheta lui.

Pentru aceste înscenări însă era nevoit să facă aproape tot atâtea orchestrări. Și aici ne gândim în primul rând la cele peste 23 de titluri de opere și alte lucrări ocazionale. Dar preocupările sale dirijorale și rezultatele ei au dus până la prezentări de spectacole de operă dintre care amintim Bărbierul din Sevilla, Cavaleria și Paiațe sau Tosca și organizarea unor adevărate concerte simfonice în care se prezentau de fiecare dată un concert (de cele mai multe ori cu concursul pianistei Margareta Tietz-Cocora) și câte o simfonie, printre care chiar cea de a V-a sau finalul celei de a IX-a de Beethoven. Colaborarea cu Corul Bisericii Romano-Catolice a dus și la prezentarea unui întreg șir de Misse (lucrări vocal-simfonice pe textul liturgiei) și la stimularea preocupărilor sale componistice.

De fapt primele creații au fost legate de muzica de fanfară încă din anii tinereții, apoi perioada primului război mondial, în timpul concentrării sale la Bielitz (Silezia) au adus chiar la necesitatea creării de noi lucrări pentru îmbogățirea repertoriului formațiilor pe care le conducea în această perioadă. Astfel pe lângă valsuri mazurci sau polci instrumentale apar și primele lucrări corale și chiar Misse. Se pare că *Missa „Sub Divo”* pentru cor de bărbați, datează din această perioadă.

Din creațiile sale, cea mai îndrăgită și cântată a fost *Missa „Jubilet”* pentru soliști, cor și orchestră scrisă prin 1927 care a obținut interpretări la Timișoara și Arad, difuzări radio și este înregistrată pe CD.

S-au mai păstrat: *Kleine Sonntags Messe, Weihnachtsoratorium, Festmesse* și *Waldeszauber Walzer* toate pentru cor mixt și orchestră.

O grea boală îl imobilizează și îl desparte de cele muzicale ca la 18 februarie 1956 să-și găsească odihna meritată.

Gărâna Jazz Festival 2011

Florian LUNGU

Cele **cincisprezece** recitaluri înnobilând prin similaritate cifrică afişul **ediției a XV-a** a reuniunii sufletelor melomane în vârf de munte (21-24 iulie a. c.), au venit să transforme în certitudini palpabile ambiția fermă și perpetuu efort de ținere în frâu a disponibilităților – pecuniare, organizatorice, de ce nu? și de ordin estetic – manifestate fără întrerupere, aproape un deceniu, de infatigabilul manager timișorean **Marius Giura**, în edificarea celui mai falnic (actualmente și cel mai cunoscut dincolo de granițele noastre) **Festival Internațional de Jazz** din România, la înălțimea

Marius Giura și Hiromi Uehara

de top **Gărâna** de pe muntele Semenic, adică la cei 1.000 de metri altitudine ai **Poienii Lupului**. He, he! Firește că este mult mai simplu să stai pe margine și să contorizezi greșeli, decât să-i prospectezi în propria țară și aiurea pe acei artiști demni de laudă, să-i convingi și să-i aduci în arealul tău, să le creezi condiții pe cât posibil confortabile... totodată să urci peste prăpăstioase coclauri pian, scenă, curent electric, sonorizare, lumini, dar să te preocupe concomitent atragerea în context a 7, 8, chiar 10 ori 12 mii de melomani, fiecare cu dorințele și pretențiile lui. Ne mai vorbind despre riscurile imense – vor veni ori nu banii promiși, oare va ajunge la timp avionul, plouă sau nu plouă? – săbii ale lui Damocles atârând clipă de clipă asupra reușitei unei atât de ample sărbători muzicale... Numai cine poate trăi măcar în închipuire nenumăratele nopți fără somn ale demiurgului și ale familiei sale, ale echipelor ce-l însoțesc în complicatul demers organizatoric, are șansa de a înțelege lupta cu sine și cu restul lumii a aceluia care merită a fi asemuit cu „bătrânul și marea” al lui Hemingway.

În iulie 2011, de pe frontispiciul festivalului gărânez capetele de afiş nu au lipsit. **Hiromi Uehara**, fragila japoneză degajând nebănuite resurse de energie și o incredibilă virtuozitate, împreună cu taciturnul **Anthony Jackson**, unul dintre notorii stăpâni ai ghitarei bass din jazz-ul de peste ocean și cu teluricul arhitect britanic de ritmuri și combinații timbrale **Simon Phillips**, iată nume nu tocmai agreeate de puriștii nostalgici visând la autenticitatea de cleștar a jazz-ului, în schimb mult admirate de un public foarte numeros și sensibil la scânteierile performanței. La fel și **Trio-ul** bass-istului israelit **Avishai Cohen**, artist deosebit de charismatic care a aflat cheia secretă a comunicării nemijlocite cu publicul. Muzicieni deopotrivă reprezentativi pe plan european, precum „luptătorul singuratic” (Ronin) **Nik Brätsch** din Elveția, în fruntea propriului quartet, ca și grupul „**Project**” al admirabilului bass-ist / violoncelist suedez **Lars Danielsson** (quartet cuprinzându-l și pe remarcabilul pianist polonez **Leszek Możdżer**) au revenit pe podiumul de la Gărâna cu inedite programe de recital legitimând aplauzele asistenței. Și cum **Marius Giura** rămâne un fan declarat al muzicienilor de jazz scandinavi, am putut cunoaște și admira mulți artiști norvegieni precum trompetistul **Mathias Eick** și al său **Quintet**, „**Frøy Aagre Quartet**”, bateristul formației „**Food**”, **Thomas Stronen**, grupul „**Jan Bang & The Poppies From Kandahar**”. Ei și alți muzicieni europeni invitați, ca formația poloneză „**Jazzpospolita**”, **Quartetul** violonistei germane de origine română **Frederika Krier**, saxofonistul englez **Iain Ballamy**, ghitaristul austriac **Christian Fennesz** au conferit o notă de binevenită modernitate și insolit sonorităților, tipurilor expresive cultivate de interpreți, atribute manifestate inclusiv prin apelul frecvent la disponibilitățile computerelor și ale altor auxiliare electronice...

Cât privește participarea artistică autohtonă, aceasta a acoperit un spectru larg de tendințe, orientări, modalități de exprimare specifice jazz-ului românesc actual, așa cum au dovedit-

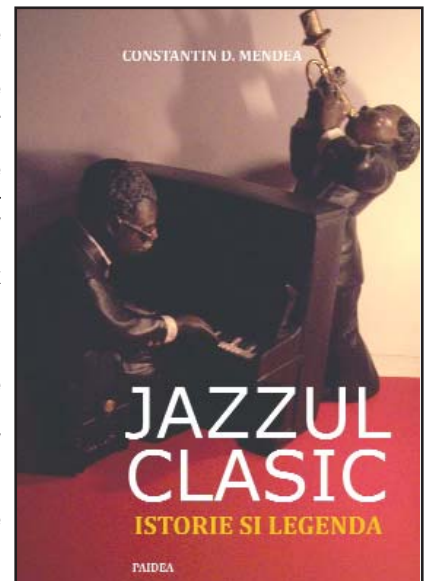
o **Quartetul** ghitaristului timișorean **Horea Crișovan** (*funk-jazz-rock*), „**Liviu Butoi Quartet featuring Luiza Zan**” (*free-bop*), „**Mario & The Teachers**” (*ethno-fusion*), „**Mike Godoroja & The Blue Spirit**” (*blues* cu influențe balcanice), „**Marius Pop & The M Theory**” (*jazz-electro-funk fusion*).

Jazz-ul clasic – Istorie și legendă

Relansat în seara de 14 iulie a. c. în ambientul aceluiași club „**Green Hours**” unde fusese prezentat cititorilor cu un deceniu înaintea (dar și în contextul **Festivalului „București 2001”**), volumul cu titlul mai sus citat, avându-l ca autor pe ziaristul **Constantin D. Mendea** (tipărit de Editura Paideia), vine să îmbogățească un compartiment destul de văduvit la noi, prin absență, al cunoașterii evoluției acestei arte: **cartea de jazz**! Necesitatea unui atare opus muzicologic (și literar totodată) pentru melomanii genului nu mai are nevoie de argumentare – pornind de la simplul fapt că masivele reeditări pe CD ale unor vechi discuri, disponibile în număr important și în România, face deosebit de utilă existența unui reper istoric care să-l orienteze pe colecționar în selectarea și ordonarea materialului discografic, în înțelegerea fenomenului și cunoașterea numelor celor mai semnificative ale exponenților săi.

Agrementată cu un mai mult decât îndestulător material ilustrativ - fotografic, scrisă fluent și atractiv, cartea îl introduce și conduce pe cititor în lumea mirifică a creatorilor jazz-ului, artă a sunetelor plămădită cu mai bine de un secol în urmă pe noul continent, ca o unică și irepetabilă contopire de elemente ale culturii muzicale din Africa și Europa. Cronologic vorbind, domeniul de cercetare pornește de la secularele izvoare și se oprește după mijlocul veacului trecut, raportându-se la valorile definitive ale jazz-ului tradițional, clasic și începuturile jazz-ului modern, la numele de referință ale marilor săi inovatori și creatori de școală. Astfel, istoria jazz-ului se definește prin contribuțiile cumulate ale muzicienilor cu majusculă – **Jelly Roll Morton, Sidney Bechet, Louis Armstrong, Bessie Smith, Bix Beiderbecke, Fats Waller, James P. Johnson, Fletcher Henderson, Duke Ellington, Billie Holiday, Ella Fitzgerald, Count Basie, Benny Goodman**. Față de prima versiune (364 de pagini), această a doua ediție revăzută și adăugită (501 pagini) conține în plus trei noi capitole, referitoare la stilul *be bop*, la stilul *cool* (inclusiv la muzicienii reprezentativi pentru aceste stiluri) ca și la „un careu de ași ai clapelor” – capitol consacrat iluștrilor pianiști **Earl „Fatha” Hines, Art Tatum, Erroll Garner, Oscar Peterson**.

Îmbinând în chip fericit rigoarea științifică și bogăția informației, cu tonul alert al unei seducătoare narațiuni – de aici și subtitlul „Istorie și legendă” – lucrarea are toate argumentele de a-l transforma pe cititorul doar curios, într-un viitor prozelit al jazz-ului după lecturarea ei, după cum însuși autorul volumului, împătimitul **Constantin D. Mendea** (pentru cei apropiați – **Usi Mendea**) a fost cu ani în urmă, unul dintre cei mai fervenți membri ai Clubului de jazz condus de regretatul **Mihai Berindei** la Casa de cultură a sectorului 1 din Capitală. O ultimă – dar nu cea de pe urmă – remarcă are în vedere încă două elemente de noutate: foarte reușitele portrete ale muzicienilor desenate cu har de **Ana Costea-Mendea**, soția autorului, ca și faptul că volumul oferă în plus cititorului, ca un bonus, și două CD-uri anexate, alăturând peste 50 de piese de referință ale istoriei jazz-ului clasic...

Mamaia: a fost sau n-a fost?

Ana-Maria SZABO
Marius GHERMAN

Am preluat titlul unui film românesc, care se potrivește perfect ediției a 41-a a festivalului de muzică ușoară românească de la Mamaia (vorba vine, de la Constanța, locul de desfășurare fiind Grădina "Soveja", autoritățile locale, care altminteri au confiscat festivalul, nefiind în stare în atâția ani să renoveze vechea grădină din Mamaia). Înainte de a explica de ce am recurs la această paralelă, două sugestii pentru (ne)onorabilii organizatori constănțeni: dacă tot și-au însușit această manifestare de patrimoniu, înființată de Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor în 1963 (ce greșală de neiertat că nu s-a

înregistrat marca!), deturnând-o total, măcar să aibă bunul simț s-o numeroteze din clipa când au început s-o maltrateze, fără tupeul de a-și trece în cont și edițiile în care festivalul reprezenta exact ce-i spune numele. Tocmai legat de asta vine și a doua sugestie: de ce i se mai spune "de MUZICĂ UȘOARĂ românească", când acest gen nu mai reprezintă nici măcar jumătate din materialul muzical din festival? Anul acesta a fost mai mult un festival rock! Nu că am avea ceva cu muzica rock (căreia revista noastră îi acordă, firește, mult spațiu), Doamne ferește, dar memoria lui Teo Peter (care a dat numele său unui premiu, ca în anii precedenți, dar și unei întregi secțiuni rock, în premieră!) ar fi cu adevărat cinstită nu la un festival de muzică ușoară unde probabil n-a cântat niciodată, ci înființând, eventual, o manifestare rock care să-i poarte numele. Acolo ar veni toți colegii care l-au cunoscut, în sală ar fi un public avizat, juriul ar fi de specialitate, așa cum este normal; de ce nu face acest lucru dl. Cristian Zgabercea, directorul festivalului de la Mamaia (dăm un premiu celui care ne spune ce legături are dânsul cu muzica ușoară și cu muzica în general!), care ține să sublinieze mereu prietenia care l-a legat de regretatul muzician? Mai mult de atât, datorită secțiunii nou-introduse, rock, și premiului amintit, în juriu au fost cooptați câțiva membri care evident nu puteau să jurizeze competent și cele două secțiuni de muzică ușoară, "Interpretare" și "Creație".

Dar, să revenim. De ce am scris în titlu "A fost sau n-a fost"? Am pus întrebarea "Ce așteptați de la ediția 2011 a festivalului de la Mamaia?" unui număr de 14 persoane din show-biz, compozitori și interpreți. Ei bine, doar 3 au știut că festivalul avusese deja loc!! Altfel spus, s-a desfășurat într-un anonim perfect, fiind retransmis doar de TVRM (post

absolut minor, recepționat de puțini abonați) și de postul local TV Neptun!! Doamne, ce a ajuns festivalul "național" de la Mamaia! Chiar dacă nivelul calitativ a scăzut cumplit, asta nu scuză atitudinea TVR, postul public de televiziune, care avea datoria să se implice și să încerce, cu regizorii și realizatorii săi, să redreseze manifestarea la cote măcar acceptabile. Ei bine, ce credeți că transmitea TVR3 exact în serile când avea loc festivalul de la Mamaia? Modestul concurs de la... Amara! Dar ce să ne mai mirăm, când cele mai importante, mai puternice festivaluri de gen din țară, se "bucură" de un tratament asemănător din partea postului TV plătit din banii noștri și unde salariile șefilor ajung la sume colosale? Festivalul "George Grigoriu" de la Brăila a fost preluat doar de același TVR3 (și de TVR Internațional), iar "Dan Spătaru", de la Medgidia nici măcar atât, fiind nevoit să apeleze la OTV (între noi fie vorba, tot răul spre bine, audiența este net superioară decât pe TVR3, dar e o chestiune de principiu)!

Juriul

Nu mai puțin de 13 (!) componenți a numărat juriul: Mădălin Voicu (președinte), Mircea Drăgan, Mihai Pocorschi, Adrian Ordean, Viorel Gavrilă, Andrei Tudor, Corina Chiriac, Titus Andrei, Cristi Minculescu, Gabriela Scraba, Andrei Partoș, Berti Barbera, Cristian Zgabercea. Cum se poate lesne observa, competențe foarte diferite, ceea ce e contraindicat într-o comisie unde trebuie să se vorbească aceeași limbă. În plus, gândiți-vă cum au votat pentru rock

cei specializați în muzica ușoară, dar și „rockerii” la muzica ușoară...Dacă se va menține ideea aberantă cu concursul rock, normal este să existe un juriu aparte. Era bine dacă era invitat și un compozitor din „generația de aur” (Paul Urmuzescu, de pildă, a concurat la primele ediții!), dar mai

Cornel Fugaru

ales un textier cu experiență, pentru a amenda textele inepte care au invadat cele trei secțiuni. Iată ce consemna în „Jurnalul Național”, chiar în ziua primului gong, valoroasa ziaristă Dana Andronie, unul din puținii condeieri independenți, curajoși, pe care organizatorii n-o pot câștiga cu câteva zile de plajă la Mamaia: „Mădălin Voicu (care, se pare, este ales pe viață președintele juriului) își dorește ca Mamaia să nu mai miroasă a naftalină. Ca atare, organizatorii încearcă să o parfumeze cu... rock! Multora le miroase deja, de la o poștă, a drogherie ieftină. Într-adevăr, nu s-a mai pomenit până acum ca un festival-concurs de muzică ușoară să aibă o secțiune rock... Nu știu cum va da în CV-ul unei trupe de rockeri premiul câștigat la Festivalul Național de Muzică Ușoară Mamaia. „Nu sunt de acord cu menținerea festivalului într-un conservatorism nociv, el trebuie să devină atractiv, cu condiția să îl profesionalizăm – mai spune M. Voicu. Nu știu ce se va întâmpla mai departe cu concurenții, ce vor face producătorii TV, radiourile, casele de producție și impresarii, care ne oferă în ultima perioadă tot felul de personaje ciudate”. D. Andronie continuă: „Să vedem ce premianți dă *Mamaia* anul acesta, fiindcă la preselecții nu prea s-au îngrămădit nici compozitorii, nici interpreții. Probabil că cele două producții de „talent-show” de la Antena 1 și ProTV i-au făcut pe tinerii talentați să uite că mai există și o „Mamaie”. În ceea ce privește compozitorii, lipsa participării acestora poate coincide și cu absența postului de televiziune națională, care să transmită în toată țara creațiile din concurs”. Câteva observații legate de cele de mai sus. M. Voicu „nu știe ce se va întâmpla mai departe cu concurenții”, dar ce să facă impresarii și casele de producție cu „marfa” propusă de juriul de la Mamaia? Pe primele două locuri la „Interpretare” au fost așezate două soliste lipsite de charismă (or un producător are nevoie de ceva vandabil, logic!): Cornelia Goda din Focșani, 33 de ani (!!), fostă speranță acum mai bine de 18 ani, dar dispărută din peisaj – premiul I și Rodica-Elena Tudor din Mărginenii de Jos, jud.

Prahova, feblețea juraților de la Mamaia (a fost pe podium și anul trecut) – premiul II. Iar pe poziția a treia Nicoleta Țicală (fostă Floroni), care mai are la activ un loc secund, la o ediție anterioară. Păi asta nu miroase a „naftalină” și „conservatorism nociv”? Legat de concursurile TV de care amintea colega de la „Jurnalul Național”, ele sunt nu mai puțin de trei (și la „Românii au talent” de la ProTV muzica a fost pe primul plan, podiumul aparținându-i în întregime), atrăgându-i pe candidați cu premii excepționale. Deci muzica ușoară sau pop nu numai că nu vine de la naftalină, dar atrage ca un magnet producătorii TV și telespectatorii! Și în loc să profite de acest curent favorabil, organizatorii de la Mamaia marginalizează muzica ușoară, în favoarea rockului, deși dacă aveau știința marketingului și nu mizau pe două televiziuni minore se puteau lăuda ei, la o adică, mândri nevoie mare, că au lansat un lanău sau Dinu (la câștigătorul suspect al competiției „Românii au talent” nu ne referim, n-are nici o legătură cu muzica). Dar cel mai tare ar trebui să plece ochii în pământ cei de la TVR, care după 1989 au îngropat „Steaua fără nume”, care modernizată, actualizată, ar fi conferit un ascendent uriaș, azi, postului public!

Tot legat de regulament și de juriu, aflăm că la „Interpretare” premiul revine integral solistului (asta ar fi normal doar în caz că-și cântă propriile creații!), dar la „Creație” banii se împart într-un mod bizar: 60% compozitorul, 30% interpretul (!!) și doar 10% textierul. Cine o mai fi inventat și asta? Normal procentul ar trebui să fie de 70 sau 80% compozitorul (el se ocupă de orchestrare, plătește studioul, instrumentiștii, etc) și restul textierul, solistul urmând a fi plătit pentru prestația sa de către organizatori, așa cum a fost întotdeauna. Scrie ziarul „J. N.”: „Este o premieră! Până acum, la „Creație”, niciodată interpretul nu a luat 30%, textierului revenindu-i doar 10%. Interpretul să trăiască și ceilalți să se mulțumească cu cât mai puțin! Fără compozitor și fără textier, cântărețul există spre deloc!”. Nimic mai adevărat, mai ales că ulterior solistul, în caz că introduce piesa în repertoriul propriu, va fi plătit la fiecare concert, în timp ce autorii, cel mai adesea, nici nu sunt declarați...

Festivalul s-a încheiat în prima seară!

Mamaia a fost și trebuie să rămână o arenă a marilor voci, a artiștilor cu har, a compozitorilor dăruți

Gabriel Cotabiță

muzicii ușoare, a textierilor stăpânind secretele limbii române! Festivalul are un public al său (care nu e nicidecum al rock-ului!), care așteaptă eleganță, distincție, șlagăre,

Nico

emoție... Să ne mai mirăm, în acest caz, că publicul a stat până târziu doar în prima seară, la medaliul Cornel Fugaru? Cu Corina Chiriac doar în juriu, cu celelalte mari vedete ale noastre ignorate total, a fost singurul moment care a avut legătură cu adevărat cu Mamaia, cu istoria sa, cu legendele urzite pe scena festivalului, fiind gândit tulburător de văduva compozitorului, interpreta și textiera Mirela Fugaru (care n-are loc în juriu la Mamaia, dar va fi – superbă inspirație și reparație! – la concursul „Dan Spătaru”, la Medgidia). Citim în același ziar citat anterior cum că „invitat special din partea juriului va fi cantautorul italian Fabio Concatto”. Că n-a auzit mai nimeni de el e altă poveste, dar cum vine asta, „invitat de juriu”? L-au nominalizat jurații, l-au plătit ei? Dar de ce n-a invitat juriul una din vedetele de calibru ale muzicii ușoare românești? Să nu se mai mire organizatorii că acum, când amintești de Mamaia, cântăreții noștri dau din mână a lehamite (ca să nu zicem scârbă!)... Toată stima pentru valoroasele formații Iris și Cargo, prezente în recital, dar locul lor nu era acolo, probabil s-au simțit și ele stânjenite. Cităm din nou, colegial, din articolul publicat de „Jurnalul Național”, pentru a nu se crede cumva că suntem noi cârcotași, răuvoitori: „Cea de-a 41-a ediție a Festivalului de muzică ușoară Mamaia a reușit să emoționeze, totuși, cu momentul realizat în memoria lui Cornel Fugaru... Vedete mari, fiul Vlad Fugaru și foștii elevi l-au comemorat pe artistul, colegul, tatăl și profesorul care le-a dăruit muzica sufletului său. Au fost lacrimi și candelă aprinsă pentru Cornel Fugaru”. Au cântat câțiva dintre copiii, atât de numeroși, pregătiți și lansați de compozitor și de soția sa, apoi Noni, Lucia Dumitrescu, Vlad Fugaru, Nico, Aurelian Temișan, Adrian Enache, Marcel Pavel („Am ales nemărginirea”, acompaniat la pian de Andrei Tudor), Monica Anghel („Spune-mi”), Gabriel Cotabiță („Ave Maria”, premiul I la Mamaia '90) și, pe ecran, în fața spectatorilor cu ochii în lacrimi, însuși inimitabilul Cornel Fugaru, cu „A venit toamna”... Acest moment excepțional merita o prezentare mai amplă, mai documentată (solistii s-au anunțat unii pe alții), făcându-ne să ne întrebăm: „E nevoie să moară un compozitor de seamă pentru a i se consacra un medaliu la Mamaia?”. Și dacă e așa, de ce au fost uitați Florin Bogardo (laureat la prima ediție, din 1963!), Anton Șuteu, Ion Cristinoiu, Titel Popovici, Alexandru Mandy, Edmond Deda, Laurențiu Profeta, George Grigoriu, Radu Șerban, Vasile Veselovschi, H. Mălineanu, Aurel Giroveanu și atâția alții? N-ar fi oare firesc ca la fiecare ediție să fie realizat un portret

de compozitor, nu neapărat dispărut (ne gândim la legendele vii Camelia Dăscălescu, Temistocle Popa, Paul Urmuzescu...)? În ce privește ora de maximă emoție Fugaru, noroc cu OTV-ul, care a retransmis-o, pentru a o vedea întreaga țară.

Lecție pe internet

Sub titlul „Lecție de muzică și dăruire”, citim pe internet un material din care poate vor înțelege și trufașii organizatori că festivalul nu le aparține, nu-l pot transforma după bunul lor plac: „În prima seară de festival am avut ocazia minunată de a face diferența dintre muzica bună, valoarea interpreților, plăcerea și dăruirea pe scenă în fața publicului. După cum se știe, Festivalul de la Mamaia este etalonul competițiilor de gen (mai bine zis ERA! - n. a.). Atunci cum poți apărea la un eveniment ce se vrea de ținută în bermude, având în spate 40 de instrumentiști profesioniști, în costume de gală? Cât

despre textul prezentării, glume de șantier și fashion, în rest nimic. Unde sunt prezentările de altădată? Dar, din fericire, cum spuneam, s-a întâmplat ceva aseară: am asistat la o lecție de muzică, rafinement interpretativ, ținută și dăruire pentru meseria pe care o fac și pentru Măria-Sa, publicul. Profesori au fost Monica Anghel, Gabi Cotabiță, Lucia Dumitrescu, Aurelian Temișan, Marcel Pavel, Adrian Enache, Nico, artiști care nu au plecat cu autoturisme când

Aurelian Temișan

au câștigat festivalul de la Mamaia (ne permitem o corectură: doar L. Dumitrescu a fost în această postură – n. a.). Valori care au pus mai presus de toate muzica și publicul. Vă mulțumim că existați! Și rușine nouă că ne amintim de voi numai în momente triste! Cât despre momentul artistic – MAGISTRAL! Despre concurs, au puștii acum o vorbă, „varză”: oare interpretările și creațiile se ridică la valoarea unui autoturism? De anul trecut s-a mai auzit ceva de cariera muzicală a câștigătoarei Trofeului? Mai știe cineva cu ce piesă a obținut trofeul? Cu siguranță nu! În

schimb ne aducem aminte de „Vorbește marea” (Cătălin Crișan), „Dă, Doamne, cântec!” (Laura Stoica), „Mă întreb ce să fac?” (Loredana Groza) (precizăm noi compozitorii, în ordine: Aurel Manolache, Viorel Gavrilă, Marius Țeicu - n.a.)... La final, un sfat: înainte de a avea pretenții la premii mari în bani („Au ajuns festivalurile câmp de vânătoare pentru premii în bani și cam atât, muzica e pe planul doi”), să încercăm măcar să cântăm „live” într-un festival ca Mamaia, chiar dacă evoluăm în recital” (28 august, „kids show production”). Vox populi...

Nici un an fără scandal!

Cităm din ziarul „Libertatea”: „Din cauză că face parte din secta „Martorii lui Iehova”, concurenta Bernice Chitiul din Bistrița n-a acceptat ținutele și accesoriile puse la dispoziție de cei desemnați să-i îmbrace pe concurenți, pe motiv că erau prea sexy. Adolescenta de 16 ani a purtat ținute și bijuterii proprii, astfel că în prima zi de festival a fost scoasă de pe scenă cu bodyguardii, după un imens scandal. Până la urmă, ea a fost dată afară din concurs și de la „Creație”, deoarece organizatorii au sesizat că piesa lui Virgil Popescu, „Vei mai fi”, este copiată după o melodie

Ana Mardare

mai veche a Marinei Florea” (Tatiana Solomon). Până ne lămurim cum a stat treaba cu rochia, să facem lumină în fraza finală, din care ar trebui să înțelegem că Virgil

Bernice Chitiul

Popescu a copiat o „melodie a Marinei Florea”, altfel spus compusă de aprecia interpretă!! Evident, nici vorbă de așa ceva: în urmă cu 5-6 ani, Marina Florea i-a comandat cunoscutului compozitor o piesă. A înregistrat-o, probabil s-o fi difuzat de câteva ori la Radio România, dar n-a filmat-o, n-a cântat-o în concerte. Anul trecut, tânăra din Bistrița i-a solicitat compozitorului câteva negative, acesta i-a dat mai multe, între care și cel la piesa „Vei mai fi”. Melodia îi place nespus solistei, care îi spune compozitorului că vrea s-o cânte la Mamaia. Dar aceasta o înscrie la „Creație”, deși autorul îi precizase clar că nu este în primă audiere! Trece de preselecție (în juriu au fost trei reprezentanți ai Radio-ului public, cum de nu s-a sesizat nici unul din ei?), după care cineva (când s-a descoperit, la repetiții, după concert?) anunță organizatorii și se produce eliminarea. Așa se întâmplă când regulamentul nu este ferm, când se permite soliștilor să înscrie piese, deși acest lucru ar trebui să-l facă numai compozitorii! Sau măcar după anunțarea finalistelor firesc ar fi fost ca Virgil Popescu să fie contactat de organizatori, invitat la festival, etc (ce se întâmpla dacă lua premiu, nu trebuia să fie pe scenă?) și s-ar fi aflat adevărul. Situația de mai sus se petrece adesea la concursurile de copii care au și secțiuni de creație. Părinții copiilor, care au achiziționat piese de la compozitori, își închipuie de-acum că pot face orice cu ele, fără a mai cere acordul autorului. Acum câțiva ani, la festivalul „Suflet de stea” de la Aleșd, la „Creație” au fost înscrise melodii de Jolt Kerestely,

Dumitru Lupu, Nicolae Caragia, plus nu mai puțin de cinci de Constantin Alivej, fără ca aceștia să dorească să concureze cu ele! Dar hai să revenim la scandalul cu rochia – singurul care a făcut să se scrie despre festival! Iată relatarea din „Click”: „Bernice Chitiul s-a văzut nevoită să renunțe la rochița foarte mulată pe corp, impusă de organizatori, și să îmbrace o ținută proprie, după scandalul făcut de tatăl ei, adept al cultului „Martorii lui Iehova”. Pentru că nu a respectat contractul, organizatorii erau cât pe ce să o suspende din concurs. Echipa de stilști vestimentari din Cluj, acreditată să îmbrace toți concurenții de la secțiunile Creație și Interpretare, s-a confruntat cu un fapt de-a dreptul bizar. „A sărit cu gura pe noi tatăl lui Bernice. Ne-a zis că ținuta pe care i-am ales-o e foarte vulgară și că fiica lui nu urcă pe scenă îmbrăcată ca o curvă! Omul ăsta nu-și lasă fiica nici măcar să se epileze pe picioare, abia a făcut-o de gura noastră. E și nepensată, cum să vii așa la ditamai festivalul?”. Câteva scurte întrebări, pe puncte:

1. Există un contract, semnat de solistă, care să stipuleze că toți concurenții sunt OBLIGAȚI să poarte vestimentațiile realizate de Liana Martin și echipa sa?
2. În aceste condiții, ce se întâmplă dacă designerilor li se năzare să propună un costum de baie sau ținute super-sexy? Sau ceva à la Lady Gaga sau Madonna?
3. Și interpreții de la „Creație”, între care în mod normal ar trebui să se numere și vedete, sunt supuși aceluiași reguli?
4. Ce căuta tatăl solistei în culise și în ce calitate i s-a permis să-și dea cu părerea? În treacăt fie zis, rochia care-i fusese destinată lui Chitiul a fost purtată până la urmă de Mihaela Alexa și era tare bătrânicioasă, ca pentru „Crizantema de aur”, dar rămânem la ideea că trebuie să i se acorde libertate interpretului: dacă se face de râs, o face pe barba lui, juriul trebuie să ia în considerare toate aspectele, inclusiv cele ce țin de gust, artistic sau vestimentar. Ceea ce nu înseamnă că nu deplângem obscurantismul

moarte. Cea de-a 41-a ediție a terminat-o! E trist să vezi cum un festival moare cu zile. Nu înțeleg de ce, dar sper că se va găsi o soluție de salvare, pentru ca „Mamaia” să existe în continuare în lumea muzicii românești. Este un festival cu tradiție, al cărui impact la public a fost validat chiar de public și care ar putea trăi multe decenii de-acum încolo. Dacă ar fi, bineînțeles, îngrijit, nu băgat în boală! Nu știu cine ar putea fi acuzat pentru situația deplorabilă de acum, dar nu-i sănătos să-ți bați joc, cu sau fără știință, de „Mamaia”! Scena Teatrului de vară din Constanța nu era gata nici la ora 21, în ziua de 24 august. Iar la 25 august, festivalul „Mamaia” a început, la propriu, să-și dea ultima suflare! Sună exagerat, dar e perfect real. Tavanul imens cu leduri de lumini (pentru

ce această cheltuială? Pentru TVRM? - n.a.), râvnit de regizorul festivalului, Petre Năstase, a cedat nervos chiar înainte de a fi montat. S-a prăbușit, pur și simplu. Pe ultima sută de metri a fost adus altul și numai așa a fost salvat regizorul de la infarct! Primele probe s-au desfășurat cu doar câteva ore înainte de festival! Vai de concurenți, vai de telespectatori! Sonorizarea a fost crimă și pedeapsă. Și dacă lucrurile s-ar fi oprit aici... dar nu, a fost doar începutul! Prezenterii acestei ediții au ucis toate cele patru seri. Și, apropo, dacă doriți să îngropați un eveniment, invitați-i pe Gianina Corondan și pe cei doi băieți de la Ca\$\$a Loco, Bogdan Mureșan și Cosmin Tudoran. Succesul dezastrului e garantat! Dacă aș fi avut o mătură și un fâraș adecvate, imediat i-aș fi curățat de pe scenă. Însă „Nu-i nici ușor, nici greu/ De speranță leagă-te mereu”, așa cum am auzit din textul, cu rimă îndelung-căutată, al piesei din concurs, „Mereu învingător”. Și pentru că tot am ajuns la capitolul interpretare, am tot sperat ca măcar un concurent să cânte o piesă cu ochii deschiși! Neam! De la Nicoleta Țicală, Alin Ignat, Daniela Marin și până la Daniela Cojocar (deținătoarea trofeului „Mamaia” de anul trecut), toți au cântat de parcă le-ar fi intrat nisip în ochi! Rockul a dat bine la Mamaia, deși sonorizarea a lăsat mult de dorit. Trupele (mai slabe sau mai puțin slabe, din punct de vedere valoric) au avut și piese în limba română, cu mesaj: „Deschide, baby, microfonul, nu trișa! Show-biz-ul e o treabă grea!” - ne-a transmis trupa Tips. L-am ascultat și pe fratele Luminiței Anghel (de fapt e al Monicăi – n.a.), Alexandru Daniel, solistul trupei „Fără precedent”; n-a impresionat pe nimeni. Ovidiu Anton, fost absolvent al „Școlii vedetelor”, însoțit de colegii săi de la trupa Pasager, a făcut show cu artificii, doar piesa se cheama „Te joci cu focul”. Poate că ar fi bine să nu ne mai jucăm cu focul, nici în privința festivalului „Mamaia”! Încă are șanse să-și revină, dacă va fi

promovat de secte sau de anumite religii rămase în faza Evului Mediu: când vrei să devii artist sau sportiv, îți asumi toate regulile și responsabilitățile, pentru a fi pe același plan cu ceilalți!

„Cronica unei morți aranjate”

Decăderea festivalului, cândva strălucitor, este admirabil surprinsă de aceeași Dana Andronie în „Jurnalul național”: „După 48 de ani de la prima ediție, când a participat și Ioana Radu cu o piesă compusă de H. Mălineanu, „Aș vrea iar anii tinereții”, Festivalul Mamaia se află pe patul de

organizat de oameni responsabili și dacă va fi măturat tot ce-i rău. Încă poate redeveni Festivalul "Mamaia", așa cum l-au creat alții, iar noi l-am moștenit".

Palmaresul

Cea mai mare bucurie a fost aceea că la „Creație” s-au înscris câțiva compozitori valoroși: Marcel Dragomir (a trecut peste jignirile de anul trecut din partea președintelui juriului), Adrian Romcescu, Dumitru Lupu. Din păcate, piesa acestuia din urmă, „De ce?”, admirabil construită pentru Alexandru Jula (am ascultat-o pe micul ecran), a fost respinsă la preselecție! Nu ne rămâne decât să ne întrebăm: de ce? Doar juriul ne-ar putea răspunde, pentru că oricum va deveni un șlagăr. Totuși s-a făcut dreptate, Marcel Dragomir câștigând pentru prima oară (!) Trofeul festivalului de la Mamaia, un autoturism Skoda Fabia. Unul dintre reprezentanții organizatorilor a precizat că Trofeul nu ar trebui să se împartă procentual, asemeni pieselor de la Creație, ceea ce ni se pare absolut normal, eventual doar o sumă textierului. Marcel Dragomir a marcat această premieră pentru el cu melodia „Ciao amore, come stai?”, pe un text de Eugen Dumitru, interpretată de constănțeanca Andreea Olariu, 15 ani (cum aceasta are mult succes în Italia, va putea cânta piesa și în Peninsula!). Decizia a aparținut ca de obicei consilierilor județeni, 22 dintre cei 25 optând pentru melodia lui Dragomir, învingătoare detașată la „Creație”. La această secțiune podiumul a fost format din piesele: „Sunt gelos” de Adrian Romcescu, text Dana Dorian, solist Mihai Băjinaru (premiul I); „Mereu învingător” de Tudy Zaharescu, text și interpretare Ana Mardare (pr. II); „Doar a ta”, trupa Perpetuum (pr. III). Cum palmaresul de la „Interpretare” l-am consemnat, iată premiile secțiunii Rock: trupa Vertigo (pr. I), Pasager (II), Tips (III). Din cele zece formații, doar trei au avut nume în limba română: Pasager, Fără precedent, Marcă înregistrată. Premii speciale au fost numeroase. SRR i-a premiat pe Alin Ignat și

Partidul Manechinelor!), oferit solistei Daniela Marin, precum și Premiul Fundației internaționale „Ion Voicu”. „Jurnalul național” se întreba de ce Mădălin Voicu este președinte pe viață al juriului; foarte simplu, fiindcă știe să-și răsplătească prietenul care l-a pus acolo, Cristian Zgabercea, președinte executiv al Comisiei de organizare a festivalului, care a ridicat premiul deasupra capului în uralele multîmii... de consilieri! Să mai notăm că înafara lui Vlad Fugaru, fiul lui Cornel Fugaru, alți doi tineri moștenitori ai talentului muzical patern au urcat pe scenă: Vladimir Pocorschi, chitară, 26 de ani, cunoscut de la emisiunea lui Dan Capatos (Antena 1), și

Adrian Romcescu

Alexandru Ștefan, 24 de ani, fiul lui Nicu Gigantu; absolvent al Universității Naționale de Muzică, acesta a cântat bine, dar juriul... În finala de la „Interpretare” au fost 9 concurenți, înafara premiaților amintiți cântând Diana Ioana Prepeliță (foarte bună!), Iolanda Ulmețeanu, Lorena Muntenaș, Oana Radu. La „Creație” au fost doar 7 piese în finală, înafara celor amintite putând fi ascultate „Mi-e dor de ochii tăi” de Georgian Zlat și „Doar noi” de Gabriel Băruță; ce să caute „debutanții” Dumitru Lupu și Alexandru Jula lângă asemenea nume răsunătoare?

Nedumeriri și întrebări de final

„Gândul” se întreabă retoric: „Cine este vinovat pentru scăderea constantă a calității unui festival care pe vremuri făcea ratinguri foarte mari? Unde sunt șlagărele de altădată? De ce nu s-a transmis festivalul la televiziunea publică?”. Poate puteți Dvs., stimați cititori, să răspundeți... Cunoscuta textieră Carmen Aldea Vlad, de atâtea ori laureată la Mamaia, pune punctul pe „i” într-un interviu acordat revistei „VIP”: „Care festival de la... Mamaia? Ce ați zice dacă festivalul de la Sanremo s-ar desfășura la Rimini? Ce ați zice dacă pe scena de la Soveja ați asculta arii de operă, operetă, în competiție cu genurile muzicale actuale? Mi se pare o nefericită eterogeneză... Cam care ar fi reacția spectatorilor și juriului de la un festival de muzică rock, în situația în care ar exista și secțiuni de pop, disco, dance? Fredonați-mi măcar un șlagăr de la ultimele ediții ale festivalului! Compozitorii noștri de vază erau maeștri ai acestor festivaluri, toată lumea spunea acest lucru, pentru că își meritau locul în academia marilor muzicieni!”

Fără un fir călăuzitor clar, din punct de vedere stilistic, cu un management defectuos, având în frunte oameni care NU iubesc muzica ușoară, festivalul „Mamaia” (observați că nu mai scriem „de la”) se scufundă fără speranță...

Andreea Olariu, Consiliul județean (ia uite, consilierii județeni se pricep și la rock, măi să fie!) a acordat premiul „In memoriam Teo Peter” grupului Addiction, în timp ce premiul Neptun TV a revenit trupei Vertigo, iar cel acordat de Margareta Pâslaru solistei trecute prin atâtea peripeții, Bernice Chitiul. Premiul „Hotel Frankfurt” din Centrul istoric al Capitalei a fost câștigat de piesa „Mereu învingător” de Tudy Zaharescu-Ana Mardare. Am lăsat intenționat la urmă cele mai amuzante premii speciale: cel al... Asociației jurnaliștilor muzicali din România (ce-o mai fi și asta? Probabil ceva gen

MUZICA, vedetă la “Madame Tussauds” - New York

Născută la Strasbourg în 1761, Marie Tussaud a învățat arta modelajului de la Philippe Curtis, un medic cunoscut pentru măiestria sa în crearea figurilor anatomiche din ceară. Cei doi s-au mutat la Paris, unde Marie a început să creeze modele de ceară pentru expoziții (era o prezență obișnuită la Versailles), a scăpat de ghilotină în timpul Revoluției Franceze și a ajuns să facă măști pentru cei condamnați la moarte. Modelele sale de ceară au devenit veritabile și unice mărturii ale evenimentelor de atunci. *„Madame Tussaud credea că oferă distracție, desfătare artistică, educație istorică și un loc de pelerinaj”* - scria Pamela Pilbeam, autoarea cărții

„Madame Tussaud și istoria figurilor de ceară”. Istoria celebrului muzeu al figurilor de ceară a început să se scrie în 1835, cu ocazia inaugurării la Londra, pe Baker Street... Astăzi sunt 13 astfel de muzee pe 4 continente: Europa (Londra, Amsterdam, Viena, Blackpool, Berlin), SUA (New York, Washington DC, Hollywood, Las Vegas), Australia (Sidney) și Asia (Bangkok, Hong Kong, Shanghai). La Londra, cea mai populară a fost și este *„camera ororilor”*, care reprezenta torturi, crime, dar și pe autorii acestora. Se spune că partea întunecată, morbidă este menținută special, cu mare succes în toate muzeele “Madame Tussauds”. Un reputat cronicar englez nota că *“este un pic morbid să te uiți la brațele strălucitoare, din ceară, ale artistei Amy Winehouse... De aceea și există două Amy Winehouse, pentru ca una dintre statui să poată fi tot timpul luată din expoziție pentru a i se repicta tatuajele șterse de atingerile... discrete ale fanilor”*. Și dacă vizitatorii mai în vârstă își amintesc cu nostalgie și se fotografiază alături de modelele de ceară din vremea lor, tinerii admiră minute-n șir fashion-icon-urile idolilor lor.

Fiecare model (personalități ale muzicii, sportului, show-biz-ului, politiciii, artei și culturii mondiale) este și acum realizat după procedeele folosite de Marie Tussaud; acesta nu este gata mai devreme de 4-5 luni, iar costurile fiecărei creații din ceară (din păcate nu toate seamănă perfect cu...realitatea) pot ajunge și la 200.000 de euro.

În anul 2000 “Madame Tussauds” a ajuns în SUA, când a fost deschis primul muzeu în Las Vegas, căruia i-a urmat imediat cel aflat în Times Square, New York, apoi, firesc am spune, muzeele din Washington (2007) și Hollywood (2009). Toate se mândresc cu cele mai în vogă vedete, dar dedică spații generoase numelor aflate în fruntea box-office-ului actual. De exemplu, la New York, starurile “new-entry” sunt Miley Cyrus (Hannah Montana), Justin Bieber, Lady Gaga, Alicia Keys (după ce a...pozat timp de 3 ore, “statuia” sa a fost gata în 3 luni) și Justin Timberlake (statuia sa, “îmbrăcată” în costumul unui președinte american din perioada Războiului de Secesiune, a fost inaugurată pe 1 septembrie!), dar “veterani” precum Frank Sinatra, The Beatles, Glenn Miller, Diana Ross, Jimi Hendrix, Louis Armstrong, Prince, Tina Turner, Elvis Presley, Bette Midler, Josephine Baker sau Billie Holiday își păstrează locul pe care nimeni, nici un star al muzicii pop sau rock actuale nu li-l poate lua vreodată! În plus, este lesne de intuit că,

la “Madame Tussauds” - New York, istoria musicalurilor și a producțiilor de pe Broadway continuă să se scrie... (Text și foto: **Oana GEORGESCU**)

Festivaluri

Dorin MANEA

Jeunesses Musicales Romania prin **ELITE ART Club UNESCO** organizează anual **IMAGINE Festival**, un concept **Jeunesses Musicales International**. Evenimentul este realizat împreună cu trupa byron, ca o fuziune între festivalurile-concurs "Proms of Delight Music Fest" și "Byron, rock your Highschool".

IMAGINE România este o competiție live de interpretare muzicală care se adresează formațiilor și soliștilor vocali cu vârste cuprinse între 12 și 20 de ani. În această competiție sunt acceptate toate stilurile

muzicale: pop, metal, rock, jazz, hip hop, clasic, ska, world punk etc. În cadrul festivalului au loc masterclass-uri gratuite, jam-sessions și concerte ale trupelor invitate, atât din țară cât și din Europa. De fapt este o competiție europeană, reunind o serie de festivaluri de muzică anuale ce se desfășoară în peste 10 țări. Câștigătorii edițiilor naționale participă la finala internațională.

La ediția 2011 (2 – 4 Septembrie, Sibiu) au evoluat pe scena din Piața Mică cele 10 formații semifinaliste, iar juriul prezidat de Ionel Tudor a selectat cvartetul finalist, în ordinea :1.Mute 2. GEC Jazz Trio 3.Blue Pulse 4. Sketch. Au mai participat Magnum Opus, Alex Petre (cel mai tânăr concurent, Premiul juriului), Quantiq, Paradox, Kinethics. Au susținut recitaluri în Piața Mică și în Oldies Pub invitați din țară: BYRON, Paradigma, X-plod și invitați din străinătate: Blackbird (Belgia), DUO SONJA & ERNA (Croatia), Madame's Tout Le Monde (Belgia), Patriark (Suedia), Comic Funktion (Norvegia). Organizarea atentă și sonorizarea corectă au completat cadrul unui eveniment de calitate.

Gala rockului bistrițean. Neobositul și inimosul Gabi Cociș (liderul formației Prefix 990) se încapățânează să organizeze la Bistrița, cu fonduri puține, un festival al formațiilor ardelene, ajuns la ediția a treia. Pe scena amplasată în aer liber au evoluat șase formații : Riff – Sibiu (una din cele mi vechi formații românești, mereu activă), Wispering Woods-Cluj Napoca, Black Slash-Tg. Mureș, iar din

Bistrița au cântat No Remorse, Black Out și Prefix 990 (a împlinit recent 30 de ani de la înființare).

O idee minunată, care aduce spre muzică mulți tineri atrași de mirajul scenei și care plasează Bistrița pe harta festivalurilor de gen: iată de ce inițiativa ar trebui sprijinită mai consistent de autoritățile locale.

Peninsula. Festivalul Peninsula – Felsziget, cel mai mare festival din România, s-a transformat în 2011 în Tuborg Green Fest Peninsula. A avut loc și anul acesta pe malul Mureșului, la Târgu Mureș, în vecinătatea Complexului de Agrement, în ultimul sfârșit de săptămână al lunii august, între 25 și 28. Timp de 4 zile, aici au fost prezente nume de rezonanță ale unor stiluri diverse, festivalul prezentând iubitorilor de muzică aproape 70 de concerte.

Spicuim din program : **Kasabian** – votată cea mai bună trupă din lume de către Q Magazine în 2010 ; cea mai de succes formație olandeză – **Within Temptation** (solistă Sharon den Adel), suedezii de la **Hammerfall** cu aproape două decenii de power metal, din Belgia au venit pentru prima dată în România cei de la **K's Choice** (solistă Sarei Bettens), hardcore moldovenesc cu **Zdob și Zdub**, **Gentlemen** - Otto Tilmann, născut în Germania, artist de reggae.

La fel cum s-au obișnuit fanii la edițiile precedente, a fost și muzică electronică – și nu numai – cu excelenți DJ-i : Markus Schulz, Andy C . DJ-ul britanic Nick Warren (care a debutat la Massive Attack), un as al genului house, specialistul muzicii electro din Montreal, **Tiga**, israelianul **Asaf Borger**, aka **Borgore**, - stilul dubstep.

Eșalonul autohton a fost reprezentat printre alții de: **Les Elephants Bizarres** și **The MOOoD**, apreciate atât în cluburile bucureștene cât și la

festivalurile din țară și din Europa, hip-hop românesc cu **Guess Who** - Laurențiu Mocanu, **Luna Amară** și **Toulouse Lautrec**.

Afișul complet a fost următorul: Guano Apes, K's Choice, Zdob și Zdub, R.O.A., Stereo Palma, Kasabian, Markus Schulz, Andy C, Reality Engine, Grimus, Les Elephants Bizarres, The MOOoD, Tunderground, Nick Warren, Subscribe, Șuie Paparude, Luna Amară, Within Temptation, Hammerfall, Gentleman, Tiga, Borgore, Toulouse Lautrec.

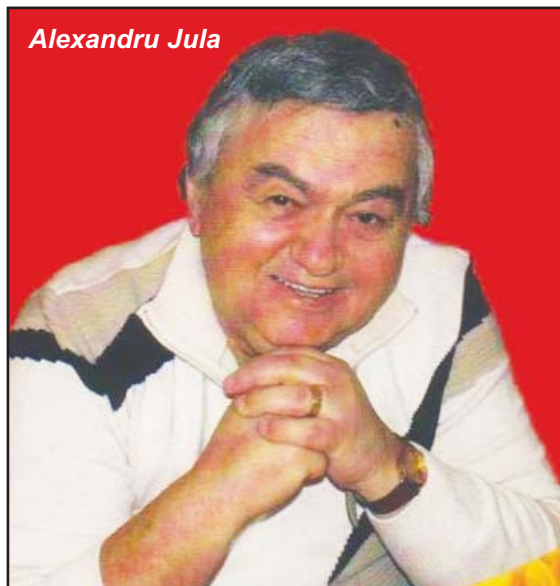
Jula și prietenii

Sandra PLEȘCA

Veteranul veșnic tânăr al muzicii ușoare românești dovedește o vitalitate uluitoare! Alexandru Jula nu este numai o vedetă națională, dar, așa cum nu se întâmplă cu alți artiști din provincie, o personalitate iubită și respectată în Galați, orașul unde s-a consacrat. La Teatrul muzical "Nae

Leonard", unde a scris istorie în ultimele cinci decenii, interpretul a revigorat în actualul sezon estival Grădina de vară, în ideea justă că nu toată lumea are posibilități să plece în vacanță la munte, la mare sau peste hotare. Cu un decor superb, spectatorii așezați la mese (ce mai, "Moulin Rouge"!), scenă profesionistă (lumini, sunet), spectacolele au stârnit interesul gălățenilor. Dar nu numai atât: preluând titlul show-urilor de uriaș succes de la "Leonard", "Jula și prietenii", un unicat în peisajul muzical autohton, care au ținut afișul ani buni, artistul mode-

Alexandru Jula

Alexandra Canareica

rează sâmbătă de sâmbătă un program de divertisment la TV Galați. După o scurtă (și nedorită) întrerupere, datorită postului, emisiunea a fost reluată în această vară, cu sprijinul neprecupețit al marelui iubitor de cultură, Spiru Mantu ("Arcada Company"). Timp de 2 ore, între 15 și 17, se primesc zeci de telefoane (este o emisiune interactivă) din câteva județe – Galați, Brăila, Vrancea, Tulcea, dar și din Republica Moldova – ratingul fiind absolut remarcabil. Până acum au fost invitați Ileana Șipoteanu, Marina Scupra, Laurențiu Cazan, Carmen Rădulescu, Ilie Micolov, formația "Strada Mare", compozitorul Dan Dimitriu și

câțiva dintre elevii săi, Alexandra Canareica, Valeria Arnăutu și alte vedete ale folclorului, directorul artistic al festivalului internațional de muzică ușoară "Dan Spătaru" de la Medgidia, Daniel Gheorghe, Sida Spătaru, Costel Lăzăroiu. În ce o privește pe valoroasa cântăreață Alexandra Canareica, aceasta a venit de la Tulcea cu un repertoriu impresionant prin diversitate și calitate: șlagăre românești ("Of, inimioară", "Ce bine ne-nțelegem noi doi"), italiene ("24 mila baci"), franțuzești ("Padam-padam"), cântate în limba română ("E-adevărat, iubirea mea") și mai ales în limba engleză ("Could I Have This Dance", "One Moment In Time", "I'm Alive", "Sway", "The Best"). Ne-am convins încă o dată ce talente excepționale ne permitem să ignorăm... Noroc cu emisiunea lui Alexandru Jula!

Fuego, campionul concertelor

Carmen OARJĂ

Cu siguranță, Fuego bate toate recordurile în ceea ce privește activitatea concertistică! Densitatea recitalurilor sale scenice ne face să bănuim că-și elaborează compozițiile...la volan! Noroc că de multe ori conduce autoturismul inginerul său de sunet, Costin... Născut la Turda la 23 august 1976, Paul-Ciprian Surugiu a absolvit Liceul "Dr. Ion Rațiu" din Truda și, în paralel, Școala populară de artă, secția canto, din Cluj-Napoca. La București a terminat Facultatea de teatru, clasa prof. Adriana Piteșteanu, cu specializare music-hall, cu prof. Marius

Țeicu. Iubind cu pasiune muzica ușoară, a beneficiat de sfaturile competente ale acelora pe care-i recunoaște drept mentori spirituali, compozitorii George Grigoriu și Petre Gălușanu.

După tradiționalul turneu național de primăvară, "Rugă pentru flori", cu 25 de concerte "cu casa închisă" în tot atâtea orașe și în care a lansat cel mai recent album al său, "Lacrimi", Fuego s-a dezlănțuit, prelungind cu uriaș succes acest turneu și dincolo de Prut (unde este o vedetă de maximă popularitate). A urmat un alt turneu peste hotare, "Dăruiesc florile iubirii", de această dată în Ucraina, precum și continuarea proiectelor de mare audiență "Mama și fiul" și "Casa părintească nu se vinde", ambele alături de Irina Loghin. Atunci când programul îi permite onorează invitațiile de la diverse festivaluri: "Troesmis" - de la Turcoaia (Tulcea), "Flori de munte" - Tașca (Neamț), "Pe plaiul șoimului" - Berca (Buzău), "Festivalul harbusului" - Lunca

(Botoșani). De asemenea, organizatorii se "bat" pentru a-l avea pe genericul sărbătorilor localităților din țară: Târgu-Ocna (Bacău), Pucioasa (Dâmbovița), Moldoveni (Bacău), Suharău (Botoșani), Lespezi (Iași), Zănești (Neamț), Fințești (Buzău), Săbăoani (Neamț), Bălești (Buzău). Mai mult, la "Zilele comunei Căiuți", în jud. Bacău, a fost distins cu titlul de "Cetățean de onoare" al comunei! Indiferent de solicitări, Fuego a fost de fiecare dată protagonist al spectacolelor susținute de teatrul "Alexandru Davila" din Pitești.

Proiectele sale imediate includ un album de autor scris pentru el de reputatul compozitor Jolt Kerestely, precum și un nou album de colinde pe care-l va lansa în iarnă în cadrul mult-așteptatului turneu de colinde cu care va străbate țara. Pentru că, așa cum declară emoționant în booklet-ul albumului "Lacrimi", Fuego este hotărât să cânte "până la marginea luminii, peste primăveri înflorite și iubiri nesfârșite"...

La mulți ani, Marina Voica!

Mihai CHIER

Pe 3 septembrie, una dintre cele mai mari vedete pe care le-a dat muzica ușoară românească a împlinit, n-o să vă vină să credeți, 75 de ani! Incredibil, într-adevăr, într-atât de vitală, de tonică, de antrenantă, de cuceritoare, într-un cuvânt **TÎNĂRĂ** este marea artistă, așa cum o dovedește în toate concertele, recitalurile (de pildă la Festivalul internațional "Dan Spătaru" de la Medgidia), aparițiile TV. Pentru acest moment aniversar gândise un proiect special, dar din păcate nimeni de la TVR (instituție care-i datorează enorm, ca și tuturor artiștilor, de altfel) nu a dovedit interes pentru a-l pune în practică. Păi de ce să muncească, atunci când e mai simplu să instaleze câteva camere și să filmeze tot felul de manifestări oarecare? Culmea e că nici Dan Spătaru nu s-a dovedit suficient de important în ochii conducerii din Dorobanți, din moment ce anul trecut s-a refuzat transmiterea festivalului ce-i poartă numele, organizatorii fiind nevoiți în ultima clipă să apeleze la OTV și Neptun TV, care, evident au făcut în serile de festival un rating la care TVR nu prea aspiră! Dar probabil că asta nu interesează pe nimeni, fiind post public, deci bugetar...

Cum spuneam, mai activă ca oricând, Marina Voica a înregistrat zilele trecute o nouă melodie, aparținând compozitoarei Ileana Toader, harnică în deceniile 8 și 9 ale secolului (dacă mai știe cineva ceva despre ea, dacă mai trăiește, unde, este rugat să ne anunțe). Piesa a fost înregistrată în studioul din Comarnic al muzicianului Cristi Marius Popa; tot el semnează, pe ideile interpretei, și orchestrația. Cântecul a fost lansat simultan, cu succes, la Radio România, Național FM și Radio Doina.

Nu e prima oară când găzduim la această rubrică tradițională vedete ale cântecului, făcând parte din categoria așa-zisilor „cantautori”. Cazul Marinei Voica este însă unul special: după ce decenii la rând a interpretat melodii ale tuturor compozitorilor noștri de frunte, transformându-le în șlagăre și purtându-le către premii la competițiile muzicale importante, după 1989 s-a hotărât să și compună și, nu o dată, să-și scrie versurile. Pentru cei care o cunosc bine pe artistă n-a fost o surpriză: ea cântă foarte bine la pian și posedă un real talent literar. Colaborând cu orchestratori valoroși, în frunte cu Ionel Tudor, Marina Voica a început, începând cu 1990, să ne surprindă cu compoziții excelente: „Mama” (versuri Ovidiu Dumitru), „Șabada-șabada” (idem), „Micuța stea” (text Sașa Georgescu), „Dor călător” (idem). Din acest moment se decide să-și asume și elaborarea versurilor, lansând pe scena festivalului de la Mamaia excelenta (să ne mai mirăm că n-a luat premiu?) piesă „Acordeon”, urmată de alte hit-uri de același calibru: „Mic dejun în doi”, „Nu mă uita!”, „Acolo dup-un râu, Argentina”. Acest din urmă titlu (inspirat de un best-seller semnat de doi cehi care au străbătut America de Sud la volanul unei mașini Tatra) este edificator pentru ineditul textelor Marinei Voica: ea ocolește cu obstinație temele banale, gen „te iubesc, te

doresc”, „fără tine / nu îmi este bine” sau alte ineptii cu care suntem fericiți de „creațiile” actuale. În aceeași categorie intră piesa „Strâng pumnul mic”, cu un text foarte special. Cine n-a fredonat măcar o dată „Gelozie ay ay”, „Lacrimi de fericire”, „Uită-te în ochii mei”, melodii din păcate prea puțin difuzate de posturile de radio. Dragostea pentru mare, care o făcea ca în fiecare vară să fie protagonista marilor spectacole de pe litoral, i-a inspirat compoziții cum ar fi „Arletta, dragostea mea” (compusă într-o noapte, la mare) sau „Ah, Mamaia!”, în categoria șlagărelor intrând și „Original” sau „Toamna se bucură bobocii”. Am lăsat la urmă poate cele mai cunoscute compoziții ale sale, intrate definitiv la capitolul succese perene ale muzicii ușoare românești. Dacă mergeți în Republica Moldova și auziți fredonat pe stradă refrenul „Și afară plouă, plouă...”, al melodiei „Într-un colț de cafeana”, să nu vă mirați, pentru că la Chișinău, acolo unde Marina Voica este un idol, cântecul este pe toate buzele. Este valabil și în țara noastră, unde și copiii cunosc acest șlagăr orchestrat

măiestru de compozitorul Ionel Tudor, colaborator apropiat al artistei. Ei bine, această piesă remarcabilă a fost...respinsă la festivalul de la Mamaia, în 1992! Doamne, ce juri...O poveste banală aparent, putând face parte din viața oricărui dintre noi, este istorisită cu har muzical în „Apartament 23”, în timp ce „O căsuță la marginea satului” (cântată cu succes și de Fuego) creionează nostalgia satului în care toți am trăit sau am fi vrut să trăim cândva...Un cântec absolut tulburător este „Inima ta”, compoziție dedicată regretatului coleg și prieten Dan Spătaru; de altfel melodia a fost lansată în spectacolul de mare succes „In memoriam Dan Spătaru”, de la Sala Palatului, bucurându-se de aceeași primire emoționantă la manifestarea omagială de la Cercul Militar Național, despre care am scris. În sfârșit, un vals

seducător, un text ce-ți merge la inimă („Parisul e un grand București!”), un adevărat imn al Capitalei, pe care doar Primăria condusă de dl. Sorin Oprescu nu-l recunoaște deocamdată ca atare: „Bucureștiul e micul Paris”. Pe masa (pianul) de lucru se aflau la data când am început elaborarea acestor pagini „Țara laptelui și-a mării” (bănuim că nu poate fi vorba de România!) și romanța „Flutur de noapte” (Marina, înscri-o la „Crizantema de aur”, la Târgoviște, poate acolo nu e un juriu ca la Mamaia!). După mărturisirea autoarei, a elaborat mai toate aceste cântece în perioada „detenției” dintre anii 1983 și 1989, când autoritățile au interzis-o, trecând-o practic pe „linie moartă”. Dar despre asta, în concisa biografie de mai jos.

Din cuprinsul remarcabilului și spiritualului său site (www.marinaVoica.ro) am aflat amănunte interesante legate de zbuciumata, tumultuoasă sa viață. Site-ul face unele corecții necesare, precizând că o cheamă Marina și nu Marinca (evident, un diminutiv) și că s-a născut pe 3 septembrie într-un oraș universitar renumit în egală măsură pentru industria sa textilă, Ivanovo. Marina Voica are un frate mai mare cu 7 ani, Șurik (Sașa), cei doi manifestând de mici reale aptitudini muzicale, așa încât părinții i-au dat la școala de muzică, pe ea la vioară, pe el – la violă. Marina avea doar 6 ani și vioara n-a pasionat-o în mod special, așa încât mamei ei i s-a făcut milă și a retras-o, în schimb Șurik a continuat, absolvind ca premiant. Artistă a terminat liceul în 1954, iar fratele ei, devenit între timp student la medicină, a

perseverat în a se ocupa de educația ei muzicală, învățând-o să se acompanieze singură la pian în timp ce cânta cu maximă însuflețire...cântece pionierești! Momentul decisiv pentru cariera ei ulterioară este legat de filmul argentinian "Vîrsta dragostei", având-o în rolul principal pe Lolita Torres. Din acea clipă viața ei s-a identificat cu repertoriul Lolitei, dar și cu alte melodii în limba spaniolă. Trecem rapid peste anii următori – studiile la Facultatea de Finanțe, la Moscova, căsătoria cu românul Voica, sosirea la București, unde a lucrat un timp la ADAS – pentru a afla cum a devenit Marina o vedetă a muzicii ușoare nu în Rusia sau Spania, ci în România. Într-o zi, o prietenă care-i cunoștea pasiunea a venit în vizită la ea cu un tânăr care lucra la televiziune; Marina s-a așezat la pian și a interpretat cu patos toate melodiile Lolitei Torres, "asezonate" din când în când cu dansuri și castaniete. Tânărul în cauză a fost impresionat și peste câteva zile a invitat-o într-o emisiune a lui. Pe atunci totul era "live" și în direct; Marina și-a croit și cusut singură o rochie (pe care o mai are și acum!), și-a luat castanietele sub braț și a dat viață cuceritor celor două melodii cu care venise, una rusească și cealaltă spaniolă. N-a avut emoții, iar la sfîrșit tânărul, care nu era altul decât faimosul mai târziu Valeriu Lazarov, i-a spus că din acea clipă trebuie să uite că este economișă, fiindcă se născuse o nouă stea! În paralel cu lansarea Marinei, tot într-o emisiune a lui Valeriu Lazarov și-a făcut apariția o puștoaică care abia împlinise 16 ani, Margareta Pâslaru. Într-una din

emisiunile ulterioare, cineva a avut ideea de a alătura aceste două noi senzații lansate cu atîta vîlvă. Și cum le lega dragostea pentru muzica spaniolă și pentru Lolita Torres, au ales o melodie din repertoriul acesteia, care practic a făcut istorie, "Pe-aripea vîntului". Toți telespectatorii din acea perioadă nu pot uita acest duet de la Revelionul TV 1960, cu două fete frumoase stînd în fața unui geam înghețat și cîntînd "Ninge, ninge, fulgi de zăpadă, pe casă, pe stradă"...Cele două au mai cîntat un timp împreună, în urma succesului repurtat, după care fiecare a luat-o pe drumul său. După mulți ani, cînd deja erau mari vedete, reputatul compozitor Radu Șerban, în amintirea duetului de altădată, le-a compus sensibila melodie "Baladă" pentru festivalul de la Mamaia. La repetiții, legendarul dirijor Sile Dinicu a lăcrimat văzîndu-le din nou împreună...

Cariera Marinei Voica a fost presărată cu urcușuri și coborîșuri, fiind permanent victima nevinovată a conflictelor politice dintre România și Rusia. De fiecare dată cînd se acutiza vreo nouă neînțelegere geo-politică, cea care suferea prima era ea, fiind ostracizată, îndepărtată de la radio și TV. Într-una din aceste perioade nefaste, Radu Șerban i-a compus o melodie, "Prieten drag", lansată într-o emisiune de televiziune în care însuși compozitorul a acompaniat-o la pian (artista păstrează înregistrarea pe bandă de magnetofon). A cîntat-o un timp, a transformat-o într-un șlagăr (din păcate imprimarea de la radio s-a pierdut), însă a venit din nou o perioadă de interdicție. Compozitorul, ca să nu se piardă un cîntec atît de frumos ("Melodia secolului", în ancheta Radio România), l-a reînregistrat cu o debutantă, Pompilia Stoian...Mult timp n-a mai avut nici o piesă românească din partea compozitorilor, dar lucrurile s-au schimbat o dată cu șlagărul "Încrederea", al lui Ion Cristinoiu, triumfător la Mamaia.. Din acea clipă compozitorii au asaltat-o cu melodii, Marina Voica devenind cu adevărat

un star al României. Pentru asta trebuie să mulțumească (și o face cu recunoștință) tuturor acelor care i-au fost alături și i-au prețuit talentul: Marius Țicu, George Grigoriu, Temistocle Popa, Marcel Dragomir, Ion Cristinoiu, Ionel Tudor, Titus Munteanu, Paul Urmuzescu, Ovidiu Dumitru, Ioana Bogdan, Aurora Andronache, Tudor Vornicu, Dan Mihăescu și multor altora cu care a colaborat într-o carieră prodigioasă de 50 de ani. Au urmat sute de show-uri TV, turnee în țară, festivaluri naționale și internaționale, premii de excelență, discuri, concerte în SUA, Germania, Polonia, Cehia, Bulgaria, Turcia, Cuba, Israel, Rusia, Republica Moldova, Canada...

În ultimii ani, cum aminteam, a devenit compozitoare și textieră. Întotdeauna a acordat o mare atenție versurilor. Iată ce declară artista: "Textul este întotdeauna o poveste venită prin inspirație și nu neapărat un episod din viața proprie. De aceea încep cu o idee, cu textul, apoi vine muzica: mă așez la pian și în câteva minute cîntecul este

gata! Sper să nu se supere compozitorii profesioniști pentru diletantismul meu! Dintre toate compozițiile mele nici una n-a avut încă succesul incredibil al piesei "Într-un colț de cafea", de mai bine de 10 ani; mi se cere la fiecare concert, mai că m-am plictisit de el. Consider că șlagăre la fel de valoroase sunt și "Bucureștiul e micul Paris" sau "Apartament 23" (continuare la "Într-un colț de cafea")".

Acum, compozitoarea și interpreta Marina Voica locuiește la Breaza, unde s-a stabilit pentru a fugi de

căldura din București. Este vizitată aici de ziaristi, televiziuni, compune, scrie nuvele, merge la filmări în Capitală, este înconjurată de oameni extraordinari, între care și colegii de breaslă Paul Ghentzer (Breaza), Gabriel Dorobanțu (stă la Cornu) sau Alesia (la Cîmpina), cu care colaborează frecvent. În casa ei răsună de dimineață până seara cîntec, muzică, veselie. Anul trecut i s-a decernat titlul de "Cetățean de onoare", la Breaza. Ar merita să fie și al Capitalei... dar, din păcate, deși "Bucureștiul e micul Paris", primarii noștri generali nu-s deloc asemeni omologilor lor de pe malul Senei!

Iată în continuare versurile marelui șlagăr a cărui partitură v-o oferim alăturat:

*Lângă geam, la masa mea/ S-a oprit și m-a privit/
Doar cu ochii mi-a zămbit/ Și mi-a spus, c-ar vrea să bea/
Doar o ceașcă de cafea/ Și nu știu cum s-a-ntîmplat/ Lângă mine s-a așezat*

*Era zvelt, înalt, frumos/ Ochii verzi, dar ce folos/
După mînă, ce păcat/ Am văzut că-i însurat/ Timpul repede trecea,/ Printre vorbe și cafea,/ Și deloc n-am observat,/ Că demult s-a-ntunecat*

REFREN: Și afară plouă, plouă/ Și-i trecut de ora nouă/ Noi vorbim cu mare artă/ Despre una, despre alta/ Și nu știu de ce anume,/ Nu vă pot spune pe nume,/ Însă în privirea noastră,/ Nu e loc de dumneavoastră.

În micuța cafea/ Lângă geam la masa mea/ Cu o ceașcă între noi/ Am rămas numai noi doi/ Îmi vorbea de vraja mea/ Mai puțin de viața sa/ Și deloc n-am observat/ Că demult s-a-ntunecat

REFREN2: Și afară plouă, plouă/ Și nu știu de ce anume,/ Nu vă pot spune pe nume,/ Însă în privirea noastră,/ Nu e loc de dumneavoastră/ Și nu știu de ce anume,/ Nu vă pot spune pe nume,/ Însă în privirea noastră,/ Nu e loc de dumneavoastră/ Și afara plouă, plouă

Intr-un colț de cafenea

Muzică și text: Marina Voica

Introducere

Nr. 1 Vers

Nr. 2 Vers

Chorus (Refren)

Instr. (Orch.)

Vers Voce

D'al (Chorus)

Amintirile lui Moculescu

Nefiind invitați la lansarea oficială (suntem convinși că au fost atunci prezenți colegii, colaboratorii și admiratorii, toți cei despre care vorbește cu atâta căldură și obiectivitate în carte), am fost să cumpărăm cartea, la sugestia autorului, de la Librăria "Mihail Sadoveanu" de pe bd. Magheru, un adevărat lăcaș de cultură, unde au loc toate lansările importante de carte. Acolo am avut bucuria și surpriza să aflăm de la doamna director Munteanu (un om admirabil) că dacă mai întârziem o zi-două veneam degeaba, volumul înregistrând vânzări remarcabile! Am fost fericiți atât pentru autor, știind câtă pasiune și scrupulozitate pune compozitorul în tot ceea ce face, dar mai ales pentru muzica ușoară românească. Da, ați citit bine, pentru că este prima carte în care un erou dinăuntrul fenomenului istorisește riguros istoria genului, în ultimele cinci decenii, cu toți compozitorii, interpreții, instrumentiștii, actorii, impresarii pe care i-a întâlnit – și, credeți-ne, i-a cunoscut pe toți! - i-a acompaniat, a lucrat cu ei, pe scenă sau la televiziune. Sigur, au mai fost apariții notabile (George Sbârcea, Edmond Deda, Temistocle Popa), dar pentru prima

oară cititorul are ocazia să fie "acolo", alături parcă de toți idoli săi, de toți cei ale căror nume le-a auzit de atâtea ori la radio sau pe micul ecran. Un volum de 270 de pagini (apărut la Editura "Kullusys") care se citește pe nerăsuflăte – și nu numai de noi, cei familiarizați cu lumea colorată pe care Horia Moculescu o surprinde atât de bine. Îi cunoșteam talentul de narator și respectul față de înaintași din rubrica pe care ani de zile a susținut-o în săptămânalul "Independent" (acolo unde Horia Alexandrescu a publicat autobiografiile "monștrilor sacri" Marina Voica și Johnny Răducanu, aceasta din urmă materializată într-o carte), dar și farmecul de "causeur" din emisiunea sa de la TVR "Atenție, se cântă!". Înămănuncheate, toate aceste înzestrări ale sale dau la iveală volumul de față, o autobiografie, dar în egală măsură o radiografie a vremurilor parcurse de acest artist cu mare personalitate. Amintiri tandre (despre familie – de altfel pe copertă regăsim silueta impozantă a Colegiului național "Alexandru Lahovary" din Rm. Vâlcea, al cărui antreprenor a fost bunicul compozitorului, Antonio Copetti), mărturisiri cu lacrimi în ochi (despre persoanele dragi dispărute), sfichiuitoare referiri la nedreptățile și umilințele din timpul regimului comunist – toate se regăsesc între copertile acestei elegante apariții editoriale. Dacă unii poate vor regreta absența relatărilor legate de viața sa intimă (cei

de la tabloide, cu siguranță!), alții ar fi dorit, pe drept cuvânt, adăugarea la final a câtorva zeci de pagini cu fotografii semnificative. Dar cum pe Horia Moculescu e greu... să-l pornești, așteptăm cu sinceră nerăbdare volumele următoare! Apariția este călduros recomandată pe coperta IV de Florentina Chivu, dar și în postfața semnată de George Stanca. Credeți-ne pe cuvânt, merită să cumpărați cartea, dar... grăbiți-vă! (**U. OCTAVIAN**)

"LA-LA BAND"

Sorin BANU

Vă mai amintiți de Școala vedetelor, minunatul proiect al lui Titus Munteanu lată că ideea reînvie sub o altă formă, numindu-se La-La Band. Sprijinit de forța mediatică și financiară a trustului Pro, grupul este lansat cu mare tam-tam. Iată extrase edificatoare din prezentările pentru presă: « Noutatea sezonului! 19 tineri talentați și ambițioși, membri ai trupei "La-La Band" au semnat cu Media Pro Music, care pregătește o nouă lovitură muzicală - mai mult decât o trupă, o stare de spirit. Dorian Popa, Alina Eremia, Sore Mihalache, Cristina Ciobănașu, Rafael Tudor, Vlad Gherman, Bubu Cernea, Alexia Talavutis, Monica Odagiu, Costin Cambir, Gloria Melu, Gheorghe Dumitru, Gabi Ciocan, Bianca Dragomir, Oana Stancu, Andrada Popa, Mihai Mitulescu, Georgiana Drumen și Sali Levent sunt cei 19 tineri care au făcut senzație la festivaluri peste hotare, și-au unit forțele sub un singur nume: La-La Band. Ei năvălesc pe piața muzicală din România cu primul lor single, "Stage of Joy", o piesă cu un sound pop-rock, compusă de Ionuț Radu »

Spre deosebire de Școala vedetelor, aici avem tineri mai « copti », unii chiar trecuți de adolescență, majoritatea cu

certă experiență muzicală. Spre edificare, iată scurte prezentări ale câtorva componenți.

DIMA. Student la Conservator în Chișinău, **Dima Gheorghîță Trofim**, tânărul de 22 de ani care a trecut Prutul ca să cucerească scena muzicală românească spune că nu crede în eșec, ci în lecția învățată. **GLORIA MELU** și **OANA STANCU.** La 8 ani cântau pentru românii din Chicago, au mers în nenumărate turnee, iar la 14 ani se pot lăuda că au cântat alături de "Allegretto" pe numeroase scene ale lumii. La cei 18 ani ai săi, Oana este elevă la Școala Centrală și încă de când a început cu "Allegretto" și-a dorit să facă parte dintr-o trupă pop-rock, **VLAD GHERMAN** și **RAFAEL TUDOR.** Rafael Tudor știe de unde a moștenit vocea – „de la mama, care vine dintr-o familie de muzicieni”. La 5 ani asculta **Demis Roussos** și-l imita, cu succes, acum are 18 ani, este elev în clasa a XI-a la Liceul Spiru Haret. **Vlad Gherman**, pentru prietenii Dutzu, are 18 ani, este elev în clasa a XI-a la Școala Centrală și îi place să facă... karaoke. **ALEXIA TALAVUTIS.** Alexia Talavutis a participat, de-a lungul celor 20 de ani de viață, la nenumărate audii, a început o carieră muzicală solo, sound-uri preferate fiind R&B, jazz și gospel, a participat la multe festivaluri naționale și internaționale, cel mai important premiu fiind trofeul *Premio Assoluto* obținut la Festivalul Di Maiori din Italia. **CRISTINA CIOBĂNAȘU.** După ce i-a impresionat pe telespectatori cu

performanțele ei actricești din telenovelele **“Îngerași”**, **“Aniela”** și **“Iubire și onoare”** **Cristina Ciobănașu** debutează în muzică. Elevă la liceul Dinu Lipatti, **Cristina** și-a impresionat colegii și profesorii cu vocea ei. **ALINA EREMIA**. A început să cânte la 4 ani, a participat la numeroase concursuri, iar în 2005 a reprezentat România, în Belgia, la Eurovisionul copiilor de unde s-a întors cu un

Bulgaria, Belgia, a urcat pe scena multor festivaluri naționale și internaționale. **BUBU CERNEA**. **Mihai Cernea**, Bubu așa cum îl cunoaște întreaga lume, are doar 17 ani și la 5 ani concerta în fața publicului de la Costinești, la 9 ani participa la Eurovisionul copiilor, susținut de doi părinți celebri, **Crina** **Mardare** și **Mișu Cernea**, și-a înființat o trupă rock, X-plod. Fire polivalentă, **Bubu** si-a descoperit și pasiunea pentru

lumini astfel că, atunci când **50 Cent**, **Snoop Doggy Dog**, **Black Eyed Peas** sau **Prodigy** au concertat în România, Bubu a fost cel responsabil cu așezarea luminilor pentru concertele acestor mari artiști. **DORIAN POPA**. Sex simbol-ul trupei a demonstrat de mic că are aptitudini artistice, urmând clasele I-IV la secția Arte, dar 10 ani mai târziu și-a schimbat opțiunea și a ajuns să lucreze într-o... bancă. Student la ASE în anul 3, **Dorian** se specializează în contabilitate. **SORE**. La 10 ani câștiga locul III la concursul “Ploaia steluțelor”, la 11 ani, făcea parte din trupa Dolly, la 17 ani a participat la emisiunea “Faimoșii” - My band, by Marius Moga & Cătălin

Măruță, unde au remarcat-o producătorii de la Play&Win și au format trupa Crazy Win, iar la 22 de ani **Sore** semnează un contract cu “La-La Band”.

meritat loc 5. Prin venele **Alinei Eremia** curge muzica, iar tânăra în vârstă de 17 ani are o experiență muzicală vastă și încă din copilărie. Alina a fost remarcată de Cornel Fugaru (profesorul său) și Marius Țeicu pentru timbrul său vocal deosebit, a participat la numeroase concursuri în Turcia,

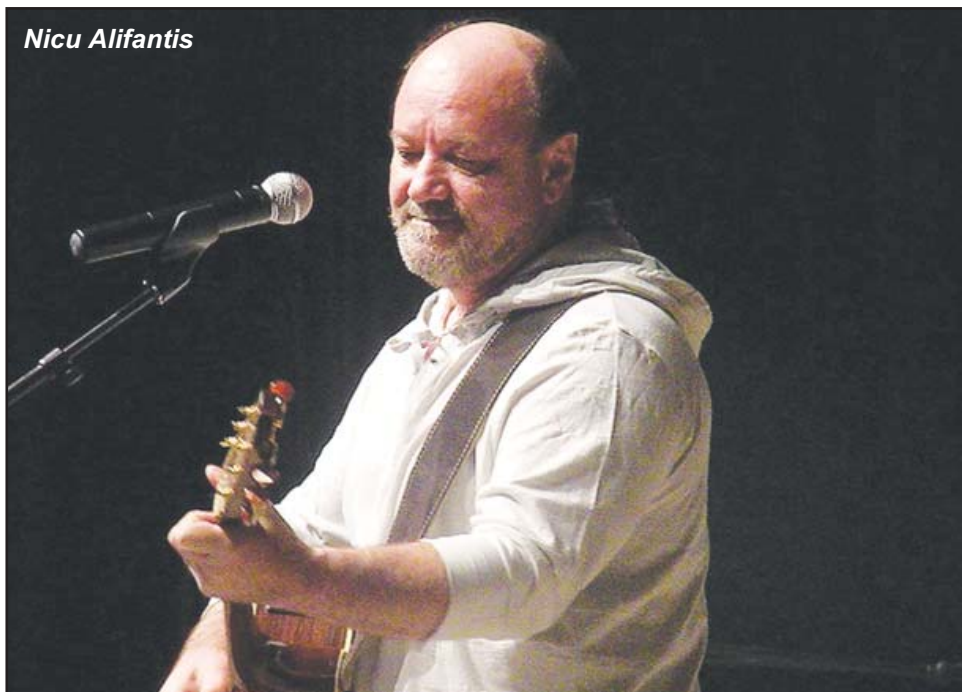
TVA pentru artiști!

O decizie a ANAF a stabilit plata retroactivă a TVA pe ultimii cinci ani, cu penalitățile aferente pe drepturi de autor.

Numeroși artiști și jurnaliști au contestat, printr-un comunicat de presă, această măsură. Semnatarii comunicatului, printre care Mircea Diaconu, Maia Morgenstern, Victor Rebengiuc, Nicu Alifantis și alte nume de marcă ale culturii românești sau zonei media, consideră că nu și-au însușit câștiguri financiare necuvenite. Grupul de semnatori a depus în prealabil o plângere la Guvern și la Ministerul de Finanțe prin care solicită corectarea legii. Potrivit unei estimări neoficiale, aproximativ 3.000 de artiști și jurnaliști sunt obligați să plătească retroactiv, pe cinci ani, zeci sau chiar sute de mii de euro, sub forma de TVA și penalități.

Iată ce scrie celebrul avocat Gheorghe Piperea pe blogul său: taxa nu poate fi numită TVA. Cesiunea de drepturi de autor nu este o operațiune purtătoare de TVA. Aplicarea de TVA unor contracte care au fost tratate ca nepurtătoare de TVA mai mult de șase ani de către fiscul român, contravine jurisprudenței CEDO. Demersul ANAF

Nicu Alifantis

este „illegal”, întrucât „contravine dreptului comunitar european și jurisprudenței CEDO, potrivit căreia acordarea dreptului de exploatare a unui drept de proprietate intelectuală de către autor angajatorului sau nu este un contract de prestări de servicii, ci un contract de realizare a operei”...

Ziaristii și artiștii sunt astăzi obligați să plătească taxe de care nu au

fost informați și care, evident, schimbă drastic planurile lor economice de viitor.

Ziarista Laura Ganea, care a realizat o amplă investigație pe această temă, a aflat de la Mircea Diaconu că maestrul Beligan, pentru că au apărut penalizările pentru plata unui TVA inexistent, trebuie să-și vândă casa.....

Dan CHIRIAC

Monica și Alexandru Anghel: „On my way”

Spre surprinderea tuturor, chiar și a surorii sale, Alexandru se dovedește un solist capabil, cu calități care lipsesc unor nume demult impuse. Ovidiu Komornyik i-a dat prilejul să ne uimească, lansând la casa sa – Ovo Music – acest disc cu 12 hituri

internaționale, preluate veridic și convingător alături de Monica. Aceasta scrie: „Doamne ajută să-și exprime toate sentimentele și în muzică așa cum face și în pictură”. Talentul există, rămâne de văzut dacă mai dorește să și-l cultive. Startul a fost impresionant...

Rozalina Buldumea: „Pentru tine”

Iată o solistă frumoasă și talentată din Republica Moldova, propusă melomanilor de la noi de casa

Ovo Music. În cuprinsul albumului, interpreta se dovedește și o înzestrată compozitoare („Îngerul tău”), dar mai ales o sensibilă tălmăcitoare a creațiilor unor valoroși compozitori de la Chișinău, cum ar fi Marian Stârcea, Anatol Dumitraș, Maria Stoianov. Piesa titulară este semnată de Ovidiu Komornyik. Imprimările și masterizarea s-au făcut la S. M. Studio din Chișinău, cu profesioniști de primă mână cum ar fi Sergiu Musteață, Vitalie Rusu, Viorel Țigănaș. Dintre cântece ne-au reținut atenția „Florile iar înfloresc”, „Revino”, „Cu tine”, „De ziua ta”, „Două roze”, pe care sperăm să le ascultăm cât mai des și în programele posturilor de radio de la noi.

Viorel Simionca: „Nori de argint”

Absolvent al Conservatorului clujean, muzicianul bistrițean a făcut mult timp parte din formația Prefix 990, iar

acum este profesor la Școala de arte din orașul său. Se află la cel de-al patrulea disc solo (unele cu excelentă muzică pentru copii), lansat de Asociația culturală de concerte și înregistrat în studioul Cobra Star cu Ovidiu Moldovan la pupitrul, alături de un grup de 7 valoroși colaboratori. Este totuși un disc de autor – Viorel „răspunde” de texte, compoziții, voce, claviaturi – realizând un CD care ne oferă un peisaj sonor pop-rock coerent, plin, inspirat. Din păcate, un nume și un disc prea puține cunoscute.

Daniel Iancu: „Mii de smaralde”

Cantautor matur, impus relativ târziu în lumea folkului nostru, după premiul de la festivalul „Om bun”, s-a remarcat inițial în zona studentescă (pe când era politehnist bucureștean), specializat în texte satirice. Această înclinație spre umor și parodie ilustrează și creațiile actuale, cu texte proprii sau

alese din această zonă. Albumul înregistrat în Constanța, cu Adrian Stavian la pupitrul (plus claviaturi, bas, percuție) conține 13 cântece - muzică, 8 texte, chitară, acordeon, claviaturi - D. Iancu. Folk-pop plăcut, cizelat, interesant, mai aparte decât majoritatea producțiilor de gen.

ROA: „Rise Of Artificial”

Cezar Stănculescu (zis Junkyard, solist vocal cunoscut mai ales după colaborarea cu Șuie Paparude) și Bogdan Popoiag (proiectul Unu) au alcătuit acest grup axat pe sonorități electro, cu puternic impact în cluburi dar și în topuri radiofonice. Discul lansat de Cat Music conține nu mai puțin de 19 track-uri, muzică și text aparținând celor doi fondatori, în engleză și română, mai vechi sau mai noi. Ritmuri atractive, dar nu numai: unele texte dovedesc o

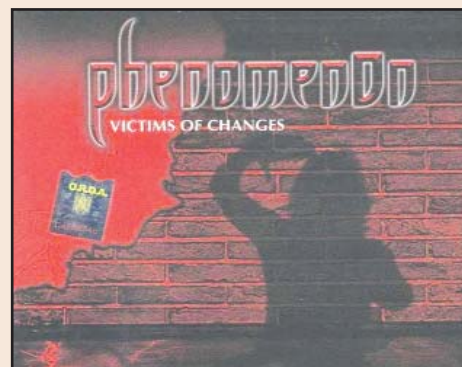

ingeniozitate demnă de reținut, cu implicare certă în actualitate. Totul este ca viața formației să fie mai lungă, nu ca a altor proiecte din această zonă.

PhenomenOn: „Victims of Changes”

Cvintetul bucureștean adolescentin PhenomenOn (care ne-a reprezentat în finala mondială a Global Battle Of The Bands, de la Londra, din 2010) și-a lansat primul album, cuprinzând 14 piese (muzică și text-Andrei Bălașa și Cătălin Tamazlicaru). Piese compuse în perioada 2009-2011 sunt toate în limba engleză, înregistrate în PhenomenOn Studios și masterizate în S.U.A. Rock proaspăt, modern, alternativ și indie.

„Schimbările prin care a trecut societatea noastră au dus la multe probleme și victime colaterale, multe din

efectele acestora sunt resimțite de tânăra generație, acesta este mesajul conceptual al albumului”, declară cei de la PhenomenOn. (Pagină de Florin-Silviu URSULESCU)

Parfumul amintirilor...

Octavian URSULESCU

Și chiar că este vorba de un parfum al amintirilor, fiindcă o parte dintre aceste 21 de melodii de pe al 8-lea CD editat de UCMR aparține vremurilor frumoase, demult (și probabil iremediabil) apuse, când șlagărul era șlagăr, se difuza intens la Radio și TV, intrând rapid în memoria marelui public. Iată de pildă „La anii mei”, piesă remarcabilă a „seniorului” Paul Urmuzescu, pe versurile regretatului Mihai Dumbravă. Ironie a sorții, acesta din urmă s-a stins din viață în Germania, țara în care s-a stabilit de multă vreme și solista Pompilia Stoian... Sau melodia decanului de vârstă al compozitorilor români de muzică ușoară, Temistocle Popa, pe versurile lui Aurel Storin, „Un singur cuvânt”, cântată magistral de Corina Chiriatic. În această categorie intră și fabulosul „Am ales nemărginirea”, pe versurile altei duioase amintiri, Corina Brăneanu, piesă compusă și cântată, în maniera sa inconfundabilă, de neuitatul Cornel Fugaru. De fapt, o parte a selecției, ultima datorată generosului Anton Șuteu, ar putea fi grupată sub genericul „Maeștri ai compoziției, mari interpreți”. Aici se va vedea încă o dată că toți creatorii de frunte știu să-și aleagă inspirat tălmăcitorii partiturilor, valabil și pentru cei deja amintiți, inclusiv atunci când își cântă singuri piesele (Fugaru, Mihai Constantinescu, parțial Pocorschi).

Regretatul Anton Șuteu este prezent cu interpreta sa preferată, Dida Drăgan, în piesa „Lumea suntem noi”, pe versurile altui „exilat” talentat, care nu știu dacă se mai ocupă cu scrisul pe unde s-o afla (Canada, parcă), Dan V. Dumitriu. Marcel Dragomir este prezent în această colecție cu vedeta căreia i-a încredințat melodia premiată în 2010 la Mamaia, Mihaela Mihai, cea care nu este nicidecum „Orice femeie” (versuri Eugen Dumitru). Interesant este faptul că Angela Similea, artista alături de care Dragomir a cunoscut atâtea succese, figurează de această dată pe genericul frumoasei creații a lui Marius Țeicu, „Te-aș alege din nou”, pe versurile Liliane Ștefan, mama copiilor lui Dan Bittman. O altă colaborare tradițională este cea dintre Horia Moculescu și Gabriel Cotabiță (senzațională revenirea sa în prim-plan, prin recitalul de la Sala Palatului, arhiplină!), care ne reamintesc melodia „Tu ești lumea mea”, pe versuri de Aurel Storin. Nu întâmplător am scris că mulți creatori au interpreți-fetish, cărora le încredințează cele mai bune cântece ale lor, concepute pe canavaua calităților vocale ale artiștilor preferați. Astfel, Adrian Enescu reface triumful care a impus marele șlagăr „Bună seara, iubito!” - poetul Lucian Avramescu și interpreta Loredana (Groza), de această dată în piesa „Scrisoare simplă”. Un alt cuplu cu zeci de melodii de succes la activ este cel alcătuit din compozitorul Virgil Popescu (cadru didactic la UNMB, în prezent) și „liceana” de altădată, Oana Sârbu; ei ne propun cântecul „Doar cu o singură privire”, pe versurile compozitorului. Ionel Tudor se reîntâlnește, cum s-a întâmplat de atâtea ori pe scenă, în fruntea big-band-ului Radio, cu soția sa, remarcabila textieră Andreea Andrei, și cu dinamicul Adrian Enache în sensibila piesă „Seara”. Glasul vibrant al Mirabelei Dauer pune în valoare creația lui

Viorel Gavrilă, pe versuri de Eugen Rotaru, „Iubirea noastră”, în timp ce Mihai Constantinescu este, ca de obicei, autor total, muzică și text, al sprintărei melodii „Ali Baba”, în care umorul său nu se dezmințe. Andreea Andrei, în postură de... mamă de această dată, semnează versurile cunoscutului cântec „Spune da, spune nu”, interpretat de Nico. Este o reușită creație a marii speranțe a muzicii noastre ușoare, pianistul, orchestratorul și asistentul universitar la UNMB, Andrei Tudor.

Un alt segment al antologiei de față include creații circumscrise genului pop-rock, dovadă că în UCMR „valul tânăr” a fost încurajat și promovat. Adrian Ordean nu poate uita (cum ar putea-o face?) anii glorioși când activa în formația Compact și nici pe solistul vocal din acea perioadă, Leo Iorga, încredințându-i acestuia piesa „Toamnă în sufletul meu”, pe versurile altui artist foarte cunoscut, Ioan Gyuri Pascu (de altfel, Iorga și Pascu se află adeseori alături pe scenă, în cadrul proiectului muzical Blue Workers). Mihai Pocorschi, de care am amintit deja, este autor al hit-ului fredonat de toată lumea „Trece vremea...”, fiind și co-interpret, alături de Gabriel Cotabiță și colegii lor de la VH2. Trece vremea, dar pentru unii trece tare frumos, pentru că știu să-și asume vârsta maturității, după anii teribili ai tinereții rock. Este și cazul lui Mircea Drăgan, astăzi un apreciat compozitor de muzică ușoară și regizor muzical la TVR (un timp a fost și director al revistei „Actualitatea Muzicală”). În cazul lui, „lanțul amintirilor” ne întoarce în anii de glorie ai formației Romanticii, pentru care a scris melodia „Așteaptă-mă”, pe versuri de Virgil Ioniță. În sfârșit, grupul de mare succes și longevitate Holograf (versuri și interpretare), ne încântă cu superba baladă „Așa frumoasă”, semnată

Julian Vrabete și Holograf.

Un alt capitol aparte l-am rezervat acelor compozitori care își asumă riscul de a miza pe voci noi, deși colaborarea cu interpreții notorii le-ar garanta succesul. Muzicianul care a utilizat intens naiul în muzica ușoară și în jazz, Cătălin Tîrcolea, semnează și versurile piesei „Dance now”, încredințate Cătălinei Ciobanu. Originar din Republica Moldova, Nicolae Caragia este unul dintre creatorii cei mai apropiați de copiii și tineri înzestrați, nu o dată piesele sale reprezentând România la concursul „Eurovision Junior”. Aici, pe versurile Danielei Doroftei, este

prezent cu cântecul „Cuvîntul mamă”, interpretat de Veronica Ciornea. Și mai departe merg cei care mizează pe vocile pure ale vedetelor de mâine, copiii-campioni care au colecționat zeci de trofee la competiții interne și internaționale. Cu profunza piesă „Ne învățați”, a lui Jolt Kerestely, pe versuri de Marian Stere (redactor radio de asemenea foarte legat de muzica pentru copii), micuța craioveancă Alina Păun a câștigat un important premiu în Bulgaria. Iar Ion Moise Bădulescu este posesorul unei voci excepționale, el fiind de altfel învingătorul moral al preselecției naționale pentru „Eurovision Junior”, anul trecut (că a câștigat cineva cu „pile” mari nu mai miră pe nimeni...). Acest copil cu voce de înger închină o odă unei ființe dragi: „Cântec pentru bunica mea”, de George Natsis (noul secretar al secției de muzică ușoară de la UCMR și totodată cadru universitar la UNMB), pe versurile Mirelei Fugaru.

Șlagăre de altădată, refrane pop-rock, cântece pentru copii, compozitori de marcă și staruri ale muzicii ușoare, textieri de renume – totul se află pe acest al 8-lea album din colecția unică editată de breasla profesioniștilor muzicii!

Timpul chitarelor... remix!

Doru IONESCU

Numeroasele festivaluri și concerte ale verii au ascuns, poate, festivalul Arhitecturii organizat într-o emblematică tradiție de 42 de ani încoace, ajuns la a șaptea ediție. Cert e că în centrul vechi al Bucureștiului, în condițiile desfășurării – în premieră – în condiții „open air” și de gratuitate, „vizitatorii” au fost reinteresați nu numai de muzica prezentului ci și de aceea... dintr-alt veac, nemaiauzită de decenii – Basorelief, Florian din Transilvania și exemplele pot continua.

Nu pot să nu deschid aici un capitol oarecum spinos, părerea mea, acela al muzicii apărute în anii '70 - '80, în perioada rockului „clasic” și chiar să fac o paralelă cu marele festival „George Enescu” așteptat în toamnă, acolo unde am văzut de atâtea ori abordări (mai mult sau mai puțin inedite) ale item-urilor din alte timpuri. Un exemplu care ar trebui reconsiderat și în această zonă a „muzicii tinere”. În

emisiunea „Timpul chitarelor” de la TVR 2 ne-am propus să revalorizăm portofoliul compozițiilor valoroase din alte vremi, cu sprijinul celor interesați să apară „pe geam”, cum se spune. Dar... slabe speranțe, lumea era focusată să-și promoveze propriile compoziții – logic – și nu să se întrebe de ce rezistă, muzical vorbind, tot operele (și titlaturile) apărute în perioada de glorie a genului. Firește, cu excepții destule.

În 2003, am filmat un festival foarte interesant din acest punct de vedere, dezvoltat la Cluj, mai apoi în toată țara, organizat în amintirea lui Iuliu Merca. Fiecare grup era obligat ca pe lângă o piesă proprie să abordeze și una din repertoriul Semnal M, dar – atenție! – reinterpretată în stilul propriu! Veteranii de la Semnal M și Compact prezenți în juriu au fost primii care să constate, ca și publicul tânăr din sală, că vechile hituri reinterpretate nouăzecist au încă multă substanță, valoare, potență.

Pe de altă parte, trupele pop/rock (dar și folkiștii) „pe val” au reconsiderat, în ultimul deceniu, din proprie inițiativă diverse șlagăre, cu destul succes. Dar punctual (vezi excepția care confirmă regula)! Mă refer la cele românești, pentru că hiturile străine sunt oricum în vogă în cluburi, existând zeci de trupe specializate

REVISTĂ LUNARĂ EDITATĂ DE UNIUNEA COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA CU SPRIJINUL UCMR-ADA DIN FONDUL SOCIAL CULTURAL

ACTUALITATEA MUZICALĂ

Șef de producție: Costin ASLAM

Redactori:

Mihai COSMA

Octavian URSULESCU

Editorialist: Liviu DĂNCEANU

Semnează în acest număr:

Dorina ARSENEȘCU, Maria Moica BOJIN, Corina BURA, Grigore CONSTANTINESCU, Sebastian CRĂCIUN, Anca FLOREA, Marcel FRANDEȘ, Oana GEORGESCU, Doru IONESCU, Florian LUNGU, Doina MOGA, Gheorghe NEACȘU, Ursula PHILIPPI, Mariana POPESCU, Bianca ȚIPLEA-TEMEȘ, Florin-Silviu URSULESCU, Damian VULPE

Pentru ediția electronică vezi: www.ucmr.org.ro

Adresa redacției: București, Calea Victoriei 141, sect. 1, 010071, România. **Tel./Fax:** +40-21-312.98.67

E-mail: em@edituramuzicala.ro, editura@unmb.ro

TIPOGRAFIA - ERICOM PRINT SRL

TEL: 021-410.64.88

ISSN: 1220-742x

pe așa ceva – două exemple, notorii: Juke Box respectiv Crossroads din Timișoara (rhythm & blues). În emisiunea de la TVR 2 am avut mare bucurie să filmăm trupe mai noi, gen Vertigo din Constanța (cu preluări Voltaj, cu solistul originar Cristi Ilie), Avenue (cu Gabi Nicolau și veteranul Cristi Becker recântând șlagărele Krypton din primii ani '90) ori Lucas Band (un întreg remember Valeriu Sterian generat de chitaristul Cristi Luca!).

Altfel, inedite și valoroase s-au dovedit în ultimul sezon și Funk Society (titlatura spune totul despre repertoriu) și Liverpool (proiectul chitaristului Dan Mușetescu reinterpretând Beatles). Pour la bonne bouche, cea mai interesantă apariție din ultimul timp, salută în primăvară, în preajma lansării, și de emisiunea TVR 2, este Byron cu discul de prelucrări „Perfect”, reinterpretând piese mai noi sau mai vechi din repertoriile Valeriu Sterian, Timpuri Noi, Celelalte Cuvinte, Ada Milea, Mircea Florian, Phoenix, Cristian Vasile, Kumm, Luna Amară, Nicu Alifantis, Sfinx, Nae Caranfil, Alexandru Andrieș, Mircea Baniciu. De ascultat și reascultat, iar acelor aspiranți la gloria marilor scene (inclusiv celor care fac coadă la filmările noastre) o invitație să „reviziteze” (traducere directă din jargonul muzical internațional) operele înaintașilor. Că Moldova nu-i a acelora, ci a urmașilor și a urmașilor urmașilor...